

Boj za ljudi in ne za sebične cilje

Vinko Hafner govoril na svečanosti ob 50-letnici prvega kongresa slovenske mladine v Kočevski Reki - Omagali tik pod vrhom socializma - Komunist že psovka

KOČEVSKA REKA - "Kar smo pred 50 leti na kongresu v Kočevski Reki nameravali, smo dosegli: svobodo, svobodno Slovenijo in nič več vključitve v Karadjordjevičevu Jugoslavijo," je med drugim poudaril na srečanju udeležencev 1. kongresa Zveze slovenske mladine v Kočevski Reki Vinko Hafner, ki je na kongresu pred 50 leti prevzel prehodno zastavico za škofjelško okrožje, proglašeno za najboljšo mladinsko organizacijo.

V nadaljevanju je dejal, da so takrat na kongresu sprejeli resolucijo, ki ji tudi danes ne bi kaj posebnega spremenil. Tako smo pač takrat mislili, je dejal. Vojna pa je trajala še leto in pol in mnogi udeleženci kongresa so še padli. Ta boj pa je bil boj za narod, za ljudstvo in ne za sebične cilje.

V svobodi smo se zavzemali za samoupravni socializem, osvoboditev dela, odpravo izkoriščanja človeka po človeku. Žal nismo prišli tako daleč, da bi se sistem sam obnavljal. Tiščali smo ga naprej, a se je sesul. Veliko in trdno smo delali in malo smo se okoristili, večina sploh nič. Zdaj pa nam očitajo, da je bil to boj komunistov za oblast, da je bil to teror. A tisti, ki tako govore, žive od tistega, kar smo mi ustvarili. Beseda komunist pomeni tuj psovko, čeprav komunizma pri nas sploh ni bilo. Res smo pokazali premalo trdnosti, znanja, morale.

Včasih se mi zdi, da smo bili podobni mladi alpinistični odpravi na vi-

soko goro. Nasočili pa smo jo pre-slabo opremljeni, s premajhnim znanjem, brez potrebnih vaj in izkušenj, za nameček pa se je še vreme pokvarilo. Ni se dalo naprej. Odprava je morala odstopiti. Bodoče generacije bodo naše delo nadaljevale in dosegle cilj. Verjemite mi, socializem, samoupravljanje, odprava izkoriščanja, le to je napredek in rešitev za družbo. V to smer bo šlo življenje, pa če nas bodo še tako potiskali s te poti.

"Kar smo pred 50 leti v tej zgradbi trdno verjeli, smo v veliki meri uredničili, ker smo bili prepričani, da delamo pošteno in prav, zato smo tudi zmogli. Zdaj pa kaže, da se bliža čas, ko bomo spet morali reči Smrt fašizmu (ploskanje)... čeprav si želimo, da bi živeli v spravi, v miru in pošteno... Pokonci se držimo, kot smo se pred 50 leti," je zaključil govor Vinko Hafner. Udeleženci svečanosti so bili ginjeni in se je mnogim utrnula solza in tudi samemu Vinku Hafnerju, ko je brigadir Milče razte-

nil harmoniko in zaigral "Hej, brigade".

V kulturnem delu svečanosti so sodelovali učenci kočevske glasbene šole in šole Ob Rinži. Udeležence slovenskosti je pozdravil predstavnik organizacije Zveze borcev Jaka Lavriša, za lep sprejem v Kočevski Reki pa se je vsem zahvalil Jože Smole.

Srečanja in svečanosti v Kočevski Reki se je udeležilo okoli 80 udeležencev kongresa pred 50 leti in njihovih najbližjih svojcev, razen tega pa še trije avtobusi udeležencev mladinskih delovnih akcij, ki so med potjo do Kočevske Reke obiskali še Gorenjo. Udeleženci kongresa pred 50 leti so se zbrali v tistem razredu v šoli, kjer je zasedal kongres. Pavle Herbst pa je podaril prvi predsednici mladinske organizacije Vilmi Bebler-Pirkovič fotografijo, posneto na podobni svečanosti v Kočevski Reki pred 25 leti. Delegacija udeležencev kongresa je pred spominsko ploščo na šoli položila ikebano. Po končani svečanosti so udeleženci odšli v gostinski center v Kočevski Reki, kjer so obujali spomine na čase pred 50 leti, ko so bili stari okoli 20 let in verjeli, da ustvarjajo nekaj velikega, lepega.

JOŽE PRIMC

PETDESET LET KASNEJE - Udeleženci mladinskega kongresa pred 50 leti in udeleženci mladinskih delovnih akcij po vojni so se zbrali v soboto, 9. septembra, v Kočevski Reki, kjer je bil 1. kongres ZSM. (Foto: J. Primc)

Ob jubileju Čatežu še certifikat

Ob 20-letnici Tovarne elektromateriala Čatež pridobili tudi certifikat ISO 9001 za kvaliteto poslovanja in izdelkov - 60 odst. proizvodnje izvozijo

ČATEŽ - "Pred dvajsetimi leti je bila krajevna skupnost Čatež med najmanj razvitimi v trebanjski občini. Takrat so začeli graditi cesto, delo je pričel obrat črnuške Elme - in za Čatež je to pomenilo življenje in razvoj kraja," je na slovesnosti ob dvajsetletnici Tovarne elektromateriala Čatež in ob pridobitvi certifikata za kvaliteto ISO 9001 dejal trebanjski župan Ciril Pungrtnik.

Ustanovitev proizvodnega obrata Elme oktobra leta 1973 je bistveno spremenila življenje krajanov Čateža in njegove bližnje okolice. Delovni prostor za prvih sedem delavcev je bil

zadružni dom. Proizvodnja instalacijskih cevi je dobro tekla, zato so zaposlovali vse več krajanov. Po treh letih uspešnega dela so se organizirali v TOZD Elma Čatež, in kot pravi

Jože Bregar, ki vodi tovarno že od vsega začetka, je bil to zanje prvi mejnik, saj so poslej sami skrbeli za kader. Po petih letih dela so njihovi proizvodni prostori postali pretesni, lotili so se gradnje nove, sodobne tovarne, v kateri delajo še danes. Leta 1980 so se preselili vanjo, s tem pa se je začelo tudi intenzivno obdobje programskega razvoja izdelkov. Opredelili so se za proizvodnjo kompletnega programa proizvodov za potrebe svetilne industrije. "To je bilo

obdobje, ko smo postali največji proizvajalec okovov na območju bivše Jugoslavije, začeli pa smo tudi izvažati," je dejal direktor Jože Bregar. Leta 1989 so se sporazumno razšli z Elmo in postali samostojna Tovarna elektromateriala Čatež. Z ustanovitvijo in registracijo mešanega podjetja delniške družbe TEM Čatež pa so stopili v novo obdobje upravljanja. Podjetje v mešani lasti trenutno vodi zadnje postopke lastninjenja, za lastninjenjem so namreč pričeli že v času Markoviča. Danes 150-članski kolektiv izvozi 60 odst. proizvodnje predvsem na zahodna tržišča. S proizvodnjo stikal in vtičnic, s katero so začeli letos, pa menijo, da se jim odpirajo nove tržne možnosti. Večji prodor na tuje trge pa jim bo omogočil tudi certifikat ISO 9001, ki so ga pred kratkim prejeli za kakovost poslovanja in kakovost izdelkov. S tem so se pridružili ostalim 24 podjetjem v Sloveniji, ki se lahko pohvalijo s takšnim priznanjem.

Jože Bregar

J. DORNIŽ

TOMAŽ KŠELA

USTANOVITEV BELOKRANJSKEGA GOSPODARSKEGA FORUMA

ČRNOMELJ - V četrtek, 14. oktobra, bo ob 18. uri v tukajšnjem domu obrtnikov ustanovitev Belokranjskega gospodarskega foruma, ki bo deloval v okviru Gospodarskega foruma iz Ljubljane. Namen foruma naj bi bil učinkovito povezati belokranjsko gospodarstvo oz. obrtnike in podjetnike z ostalimi v domovini in tujini. Gostje ustanovnega zbora bodo: predsednik upravnega odbora sklada RS za razvoj malega gospodarstva Vili Brandt, podpredsednik Gospodarskega foruma Marjan Knez in izvršni direktor Gospodarskega foruma Matej Kovač. Pričakujejo tudi udeležbo nekaterih poslancev državnega zbora. Pretežni del razgovora bo namenjen lastninjenju in vlaganju lastninskih certifikatov.

SREČANJE METLIŠKIH KRVODAJALCEV

METLIKA - V soboto, 16. oktobra, ob 10. uri bo pripravil občinski odbor Rdečega križa Metlika na Vinomeru pri Metliki srečanje krvodajalcev metliške občine. Nanj so vabljene vsi krvodajalci, še posebej pa tisti, ki bodo prejeli priznanja in diplome. Na srečanju pričakujejo slavnostna govornika, ministrico za delo Jožico Puhar in ministra za obrambo Janeza Janšo. V kulturnem programu bodo sodelovali recitatorji metliške in podzemeljske osnovne šole in oktlet Vitis. Za vse krvodajalce bodo pripravili pogostitev, po uradnem delu pa jih bo zabaval ansambel Tonija Verderberja.

ZDRAVNIKI O BOLEZNIH OŽILJA

METLIKA, ŠMARJEŠKE TOP-LICE - Člani angiološke sekcije (sekcije, ki se ukvarja z boleznimi ožilja) slovenskega zdravniškega društva so imeli pretekli konec tedna dvodnevno strokovno srečanje v Metliki in Šmarjeških Toplicah. Okrog 50 zdravnikov je razpravljalo predvsem o problemih boleznih venskega sistema na nogah. Kot so poudarili udeleženci, je ta problematika toliko bolj aktualna, saj ima tврstvene spremembe na spodnjih okončinah 20 odst. dvajsetletnikov in 80 odst. ljudi, starejših od 60 let. Najtežje oblike teh sprememb pa ima 15 odst. ljudi in prav o teh je še posebej tepla beseda. Problem je toliko večji, ker je nesorazmerje med izredno velikim številom teh bolnikov in preskromnim kadrom. Zato so na strokovnem srečanju sprejeli priporočila o diagnostičnih postopkih na ravni osnovnega zdravstva ter o tem, kako pripraviti osnovno zdravstveno službo, da prepreči najtežje oblike te bolezni.

DVA RAVNATELJA

ČRNOMELJ - Delegati tukajšnje občinske skupščine so na zadnjem zasedanju dali soglasje k imenovanju ravnateljev dveh osnovnih šol v občini. Tako je ravnatelj osnovne šole Stari trg postal Stanislav Dražumerič, ki je zadnjih pet let že poučeval na tej šoli, ravnatelj osnovne šole Vinica pa je Jože Režek, ki je bil ravnatelj te šole že doslej.

• Zdaj vidim, da so nekateri, ki so šli na spravno slovesnost v Rog, to storili predvsem zato, da bi prepoznali svoje sovražnike. (Školjč)

Bajt o lastninjenju

Iz obširnega intervjuja prof. Aleksandra Bajta za Primorske novice

• Lastninsko preoblikovanje nima skoraj nobene zveze z oživljanjem gospodarstva. Res je le, da bo odpadla sedanja obsedenost z lastninjenjem, to pa bo omogočilo, da se bodo ljudje posvetili realnejšim problemom.

• Kdor certifikata ne bo naložil v lastno podjetje, naj se raje zaposli drugod.

• Največja zmeta lastninjenja je v mnenju, da nastanejo lastniki z zastojarsko razdelitvijo družbene lastnine med državljane. Lastniki so le ljudje, ki lastnino ustvarjajo, samo taki lastniki so sposobni izvesti gospodarsko preobrazbo. Ker premoženje še dolgo ne bo prišlo v roke takih lastnikov, lahko še dolgo računamo z neučinkovitim gospodarstvom.

• Kako bo čez nekaj let? Takrat se bo evforija že podela. Znani bodo tisti, ki bodo izgubili, in tisti, ki bodo pridobili. Ukvarjanje z delnicami bo omejeno na te zadnje, preostali pa bodo preklinjali...

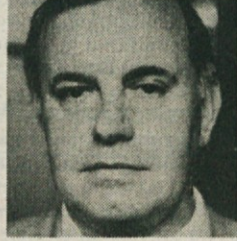
naša anketa

Tolarji za obrambo

S proračunom, sprejetim pred tednom dni, je slovenska vlada v grobem določila proračunsko porabo v 1994. letu. Pred sprejetjem proračunskega memoranduma so potekala živčna pogajanja o višini sredstev za posamezna področja in tako tudi o denarju za plačevanje obrambnih potreb Slovenije. Nedavno sprejeti proračun kaže, da se proračunski izdatki za obrambne namene povečujejo od 1,5 odst. bruto družbenega proizvoda na 2,1 odst. To torej pomeni, da bo država posredno ali neposredno pobirala od davkoplačevalcev poseben obrambni davek in z njim praktično pokazala, koliko denarja bo vzela pri masli in ga premeslila k topovom. Pri vsem tem sicer ne gre samo za voljo vlade in njenega obrambnega ministra. Odločitev o znesku za oboroževanje je resda nastala v vladi, tej pa so slovenski vojaški strokovnjaki prej povedali, kaj kot država na robu vojne potrebujemo za nacionalno varnost. Nasvete strokovnjakov in s tem cenik obrambnih storitev kaže sprejeti in dati denar za obrambo. Ker je obramba poleg strokovnega tudi strankarsko vprašanje, je še upati, da bodo politični tekmeči sproti počrčali, ali slovenski vojskači potrošijo več, kot bi bilo potrebno za dobro Slovenijo.

HRVOJE ORŠANIČ, vodja gojenja gozdov v GG Brežice: "Ali naj se Slovenija oborožuje ali ne, zame ni politično vprašanje. Če strokovnjaki presodijo, da se Slovenija mora oboroževati, se mora oboroževati. Prisotnost orožja še ne pomeni grožnje miru. Brez orožja v sedanjih razmerah ne moremo biti. Sem proti masovnemu oboroževanju. Imejmo malo orožja, a naj bo učinkovito. Zdaj je narobe: vsak lopov je bolje oborožen kot pa policija."

VERA ALEGRO, doma iz Breštance: "Temeljito je potrebno premisliti, za kaj bo šel proračunski denar. Za obrambo ga Slovenija potrebuje, vendar naj razmisli, kakšna naj bo naša vojska. Sem proti vojni, vendar vem, da na obrambno vojno moramo računati. Osebnost ne podpiram ideje o Sloveniji kot državi z močno in drago vojsko. Zamislil o vključevanju naše države v Nato ne kaže takoj zavreči, ampak velja o njej razmisliti."

MIODRAG NIKOLIČ, zavarovalni agent v Sevnici: "Glede na naraščajočo nezaposlenost, ki vse bolj ogroža Slovenijo, sedaj ni ravno pravi čas za uvedbo davkov, kot je obrambni tolar. Slovenija ima tak geografski položaj, da se v primeru vojne ne bi mogla sama braniti, oziroma bi za to potrebovala predrago vojsko, zato bi bilo bolje, če bi se vključili v skupni obrambni sistem s sosednjimi državami, izvzemši Hrvaško."

STANE ANDOLJŠEK, upokojenec iz Ribnice: "Nimam nič proti samopriskvku in drugim dajatvam, če ostane denar v kraju. Sem pa proti vsem dodatnim dajatvam, ki gredo iz naših žepov, ne vem za kaj vse. Menim, da dobi obramba iz državnega proračuna dovolj. Ne smemo vsega obešati na uboge plače in pokojnine, saj so obdavčitve že nevzdržne. Če bomo zdaj dobili še obrambni tolar, se bodo spomnili še drugi in uvedli kakšen svoj tolar."

DUŠAN ŽALEC, elektrotehnik s Sinjega Vrha: "Tolar za obrambo? Hm, bi zopet radi prosjačili okrog? To je preživeto. Evropa bi morala združeno nastopiti v obrambi in Slovenija bi se ji morala pridružiti. To bi bilo za nas ceneje. Ne predstavljam pa si, da bi morali, tako kot Hrvti plačujejo vojni davek, mi dajati tolar za obrambo. Toliko manj, ker se mi zdi, da naša vojska tako in tako dobi iz proračuna toliko denarja, kolikor ga potrebujemo."

MARTIN PEČARIČ, kmet iz Drašičev: "Vsaka stvar bi morala biti v mejah razuma. Najprej bi morali nameniti denar za šolstvo, zdravstvo pa rezevem, ki jih je v Sloveniji vse več. Po zdravi kmečki logiki se mi zdi, da ni najpametneje dajati nerazumljivo veliko denarja za obrambo sedaj, ko je Slovenija kot samostojna država šele na začetku svoje poti in denar nujno potrebuje tudi za razvoj. Res pa je, da določeno stopnjo obrambe potrebujemo."

Kmetijstvo

Proti toči še ni prave obrambe

Zavarovalnica Tilia pomaga Hidrometeorološkemu zavodu Slovenije - Vremenske katastrofe vsaj omiliti - Kratkoročna napoved v vsako večjo kmetijo

NOVO MESTO - Po besedah direktorja Hidrometeorološkega zavoda Slovenije je zavarovalnica Tilia prva med slovenskimi zavarovalnicami spoznala, da je vlaganje v tehnološko posodabljanje tega zavoda koristno tudi zanj, seveda v zaradi preprečevanja katastrofalnih škod. Zavarovalnica Tilia je prejšnji četrtek v svojih prostorih predala Hidrometeorološkemu zavodu dokumentacijo za specialne aparature za radijske zveze, ki jih je kot svoj prispevek kupila temu zavodu. Ob tej priložnosti je strokovna ekipa Hidrometeorološkega zavoda javno predstavila svojo dejavnost.

"Naša zavarovalnica že nekaj let dobro sodeluje s Hidrometeorološkim zavodom. Predvsem gre tu za preprečevanje tako imenovanih vi-

harnih škod. Pogovarjamo se še o nadaljnjem sodelovanju na preventivnem področju, povezani pa smo tudi po zavarovalni plati," je povedal direktor Tilie Janez Novak. Dejavnost Hidrometeorološkega zavoda Slovenije zajema tri področja: meteorologijo, hidrologijo in varstvo okolja. Klimatske spremembe so take, da lahko vplivajo na bodoče življenje človeštva in s tem seveda tudi ali celo v prvi vrsti na pridelavo hrane. V zadnjem času je napredek meteorologije kot vede izjemen. Danes je meteorologija v bistvu en sam tehnološki postopek, v katerem uporabljajo super zmogljive računalnike, meritve pa so v glavnem avtomatske. Vsekakor ne gre pri napovedovanju vremena več za ugibanje, marveč so prognoze točne več kot 80-odst., vsak nadaljnji odstotek točnosti napovedi pa zahteva velika vlaganja.

Nekdaj zelo obetavna obramba proti toči, ki je "šiba božja" kmetijstva, s pomočjo raket se očitno ni obnesla. Stališče svetovne meteorološke organizacije, ki deluje kot agencija OZN in katere članica je tudi Slovenija, je, da so smotne nadaljnje raziskave na tem področju, odsvetujejo pa operativno delo, saj ni dokazov za uspešnost take obrambe pred točo (res pa tudi ni dokazov za neuspešnost). "Vsekakor so strokovne osnove, da bi z nadaljnjim raziskovanjem na tem področju lahko prišli do uspešne obrambe pred točo," pravijo strokovnjaki.

Želja Hidrometeorološkega zavoda Slovenije, so povedali v Tilii, je, da bi pri tehnološkem posodabljanju zavoda posvečali čim večjo pozornost agrometeorologiji. Znano je, da se vlaganje v tehnološko posodabljanje te strokovne veje tisočkratno povrne. V načrtu je, da bodo v Sloveniji ustanovili 8 agrometeoroloških središč, in eno takih že deluje v Novem mestu. "Želimo, da bi naše produkte imel na razpolago čim širši krog ljudi, saj to pomeni tudi cenejše pridelovanje hrane. Naš cilj na tem področju je, da bi bile vse večje kmetije v Sloveniji opremljene z osebnimi računalniki, na katerih lahko dobijo kratkoročne vremenske napovedi za nekaj ur naprej, kar bi kmetom pri njihovem delu zelo koristilo," se povedali strokovnjaki, ki opozarjajo, da z velikimi klimatskimi spremembami, katerim smo priča, lahko pričakujemo več vremenskih katastrof.

A. BARTEJ

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

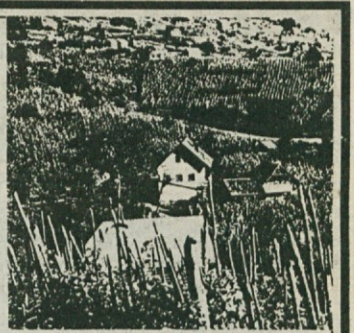
Prvi pretok vina

Alkoholno vrenje vina se je v mnogih sodih že srečno končalo. Na vrsti je prvi pretok povrelih vin, ki ne pomeni samo zamenjave sode. Pravočasni pretok vina, povezan z žveplanjem in velikokrat tudi s čiščenjem vina, je od davnine znan kot odločilno kletarski poseg. Število pretokov lahko zmanjšamo, ne moremo pa uspešno kletariti brez pretakanja.

Kdaj je pravi čas za prvi pretok? To je odvisno od sorte in letnika. Pri letošnjem vinu, ki nima veliko kislin, ni potrebno čakati, da se vino samo od sebe očisti. Mogoče je včasih veljalo to pravilo, danes, ko je na razpolago več čistil in nimamo težav z motnostjo, pa pretakamo ne glede na bistrost vina. Ker je pretok veliko delo, ga večkrat odlašamo in včasih predolgo. Zavedati se moramo občutljivosti vina, predvsem belega, po končanem vrenju. Ne smemo se zanašati na plin CO₂, ki je na površini mladega vina po končanem alkoholnem vrenju. Ta plin je slaba zaščita in se tudi hitro razredči. Pred kvarjenjem tega občutljivega "novorojenčka" najbolje zaščitimo vino z žveplanjem.

Ponovno poudarjam, da je žveplanje mladega vina takoj po končanem alkoholnem vrenju eno od najvažnejših žveplanj. Četudi smo vino razsluzili in že pred vrenjem žveplali mošt, je potrebno mlado vino takoj žveplati, če rjavi ali ne. Tako zažveplamo vino lahko počaka na pretok nekaj tednov.

V polni posodi lahko žveplamo s tekočo raztopino žveplaste kisline ali s kalijevim metabisulfitom (tokobran). Pol decilitra 5-odst. raztopine žveplaste kisline je nujna doza na hektoliter. Enako močno žveplanje je 5 g tokobrana na hektoliter. Natančno potrebo nam pove laboratorijska analiza za vsak sod. Dan po žveplanju vzamemo vzorec vina in

ga damo analizirati v laboratorij. Ako je ugotovljeno vsaj 15 mg SO₂ v prosti obliki na liter vina, smo dovolj zažveplali, sicer ga je potrebno dodati še nekaj. Analiza v laboratoriju bo natančna, če smo vino v sodu po žveplanju dobro pomešali, tako da je žveplo razdeljeno enakomerno v vseh kotičkih sode. Nenatančno žveplanje lahko pomeni, da je del vina prežveplan, del pa nežveplan. Pravilno zažveplano vino, ne premočno, se bo v času, ko čakamo na prvi pretok, razvijalo v zaželjeni smeri. Nežveplano vino, ki čaka na prvi pretok, se počasi navzema zraka, zgublja sortno cvetico in spreminja kislost.

Letos bodo ti negativni procesi tekli v vinih hiteje kot v letih z več skupne kisline. S težavo navorjam na žveplanje, ker ta strup škodi zdravju ljudi in ker ne bi rad vzbudil pri vinogradnikih odpora proti takim navodilom in nato povzročil nasprotno ravnanje. Toda ker je večina vin premalo žveplana, se ne bojim pretiravanja z žveplom tudi letos. V tem času se odloča uspešna usoda naših vin ravno s pravilnim žveplanjem. Žveplanje v tem času je zdravju manj nevarno kot čez en mesec, ko se bodo začela vina kvariti. Tako vina zahtevajo več žvepla.

Ko se bomo kmalu odločali za prvi pretok, svetujem še zračni test mladega vina. Ako v 12 urah na zraku vino ne spreminja barve, ga lahko pretakamo brez dodatka žvepla v sod tik pred pretokom. Nujno pa "zadimimo" sod, v katerega natakamo vino z najmanj 1/2 traku na hektoliter ali največ z 1 trakom. V vsakem primeru noramo letos pretočiti povrela vina pred martinovim.

mag. JULIJ NEMANIČ

POPRAVEK - V zadnjem članku je bila v zadnjem stavku tiskovna napaka. Pravilno je: "Čim višja je vinska kislina v vinu, tem boljše je vino."

MEJA JE TRIDESET Odstotkov

LJUBLJANA - Po avstrijskem vzoru je slovensko kmetijsko ministrstvo sprejelo odločitev, da bodo državne pomoči zavoljo škode, ki jo je povzročila suša, deležni le tisti kmetje, ki jim je suša pobrala 30 odst. pridelkov. Kljub temu da je tovrstno postavljanje meje krivično, ministrstvo utemeljuje svojo odločitev s tem, da bi v primeru nižje meje pomoč preveč razdobil in bi zato ostala brez učinka. Dodaja tudi, da je v kmetijstvu vedno potrebno računati z neko stopnjo tveganja in da zato ni mogoče zahtevati od države nadomestila za vsak izpad pridelka.

SAD ŠT. 8

KRŠKO - Izšla je septembrska številka revije za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo, v kateri piše urednik inž. Peter Jankovič o predstavitvi sodobnega nasada jabolč, dr. Franci Štampar o namakanju v sadjarstvu, inž. Jurij Mamilovič o italijanskih izkušnjah v pridelovanju češenj, mag. Gabrijel Seljak o škodljivih škrtatih vinske trte, mag. Anton Vodovnik o letošnji trgatvi in predelavi grozdja, slednji avtor pa v reviji Sad objavlja tudi poročilo o ocenjevanju vin v Gornji Radgoni.

Z NOVOMESKE TRZNICE

V petek so bile na trznici naslednje cene: kostanj 80, med 350, jajca 18, solata 200, radič 200, fižol 500, orehi 1000, kutine 110, koren 100, redkev 100, česen 400, hruške 100, slive 150, špinača 400 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so banane 100, grozdje 100, ananas 140, cvetača 160, kumare 150, peteršilj 170, mandarine 190, česen 175, solata 110, radič 180 in koren 93 tolarjev. Pri Deladiniju je paradiznik 180, mandarine 265, melancane 170, koren 135, grozdje 180, pomaranče 120, banane 125, kostanj 115 in limone 135 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so ponujali 168 do tri mesece starih in 59 starejših prašičev. Prvih so prodali 74 po 230 do 280 tolarjev, drugih pa 14 po 180 do 220 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

S herbicidom že jeseni?

Kakršna bo setev, takšna bo žetev. Pod tem pregovornim naslovom smo na tej strani prejšnji teden objavili najvažnejše napotke pri setvi ozimim, predvsem pa to, kako s pravilno naravnano sejnalnico doseči najprimernejši sklop, to je optimalno število rastlin na kvadratni meter. Zapisanih je bilo tudi nekaj najpomembnejših navodil za pripravo zemlje in gnojenje, ne pa za varovanje pred pleveli, kar danes dopolnjujemo.

Praksa je pokazala, da se je za zatiranje plevelov najbolj odločiti že jeseni, četudi še ne vemo natanko, katere plevelne rastline bodo žito najbolj ogrožale. Spomladi je mnogokrat že prepozno, saj je za uporabo herbicidov še prehladno ali premokro, pleveli pa tako nemoteno prerastejo tisto rastno dobo, v kateri so najbolj občutljivi, in bi nanje herbicidi najbolj delovali.

Torej, bolj priporočljivo je jesensko zatiranje plevelov, ko je več časa in možnosti, da bo herbicid pravilno in pravočasno uporabljen. Res pa je treba tudi upoštevati, da jeseni bolj škropimo "na pamet", zlasti, če uporabljamo herbicid pred vznikom. Zato je poraba malo večja, računati pa je treba tudi s tem, da se škropivo na goli površini hitreje razgradi. Seveda je uporaba sredstev proti plevelom upravičena samo, če je jesenska setev pravočasno opravljena, saj vsak zamujeni dan dokazano zmanjšuje pridelek tudi zaradi zmanjšanja števila rastnih dni.

Jeseni je mogoče uporabiti celo vrsto učinkovitih herbicidov, med njimi pa je gotovo na prvem mestu toliko hvaljeni dicuran forte. Ta pripravke, ki ga lahko uporabimo pred vznikom ali po njem v količini 1,5 do 2,5 kg/ha, zatira trave in širokolistne plevelce, torej vse tiste nadležne rastline, ki tako rade dušijo posevek. To so predvsem kurja čreva, jetičniki, spominčica, smolenc, mrtva kopriva, njivski lisičji rep, srakoperec in kar je še take nadloge.

Za jesensko uporabo so primerni še naslednji herbicidi: tekoči dicuran, ki je uporabljen predvsem za zatiranje trav, quartz, quartz super, tigrex, satis 18 WP, arkade 80 EC in še nekateri.

Inž. M. L.

Trgoles

Salon opreme in pohištva
Gradac 112 tel. (068) 57-121

Po ugodnih cenah vam nudimo:

- notranjo opremo in stavbno pohištvo
- belo tehniko in male gospodinjske aparate
- talne in stenske obloge
- svetila
- barve, lake

Štedilnik na trda goriva alfa 90 samo 48.600,00 SIT

Svetovanje in brezplačna dostava na dom!
Možnost plačila na obroke do 6 obrokov.
Gotovinski popusti do 35%.

Grozdja manj in povprečno

Toda najboljša vrhunska vina bodo zelo dobra, pravijo v metliški Vinski kleti

METLIKA - V metliški Vinski kleti so to jesen odkupili 95 ton ranih sort, torej šentlovrenke, gameja in portugalke. Mešanega belega grozdja je bilo 120 ton, 20 ton laškega rizlinga, približno 30 ton pa ga je še v zadržanih vinogradih. Modre frankinje so odkupili 350 ton, žametne črnine pa 298 ton. Visoko kakovostnih belih sort, kot so sardone, rumeni muškati, sivi pinot in sovinjon je bilo 11 ton. Vse to grozdje je iz belokranjske vinorodne okolice. Za cviček so predvsem iz okolice Šentjerneja in Škocjana pripeljali v metliško vinski klet 13 ton frankinje in 6 ton mešanega belega ter 45 ton žametne črnine.

Kot ocenjujejo v vinski kleti, bo letošnji odkup grozdja za okrog 10 odst. manjši kot lani. Po kakovosti je grozdje, ki ga je pridelala suša, slabše kot lani, ostalo pa boljše. Toda najboljše vrhunska vina bodo zelo dobre kakovosti, medtem ko bodo ostala povprečna. Za metliško črnino predvidevajo, da bo boljša kot doslej, saj so najslabše grozdje izločili.

V zadrugi načrtujejo, da bodo pustili v svojem vinogradu nekaj laškega rizlinga za pozno trgatve. Če jim bo uspelo iztržiti tudi kaj več, bodo lahko videli šele pozneje. Veliko je odvisno od vremena, ki bo odločilno pri tem, ali bodo lahko pridelali tudi grozdje za ledeno vino, kakor jim je uspelo lani. V Vinski kleti pripravljajo že mlado vino, ki bo tudi tokrat v prodaji 1. novembra. Vendar bo za raz-

liko od preteklih let to portugalke, in ne metliška črnina.

M. B.-J.

Invazija ogrcev

Za sušo je prišla nova nadloga - množica ličink majskih hroščev

Nesreča ne pride sama. Blagodejen dež je komaj ublažil upoštevanje, ki ga je na poljih in travnikih zapustila katastrofalna suša, pa se je ponekod - predvsem na Gorenjskem - že pojavila nova nadloga, tokrat v podobi ogrcev, ličink majskega hrošča (lat. Melolontha melolontha).

Zadeva je postala sumljiva, ko po dežju travniki niso bujno ozeleneli, saj narava poskuša nadomestiti zamujeno, marveč so ostali preslegasti, ponekod pa celo neporaščeni. Vrag je tičal pod rušo, na koreninah trav so se zaradile ličinke majskih hroščev in povzročile pravo razdejanje. Tako veliko, da so denimo na seji izvršnega sveta v Radovljici iz proračunske rezerve dodelili denar za poskusno odstranjevanje ličink, ki grozijo, da bodo na sto hektarjih travnikov uničile vso travno rušo.

Starejši še pomnijo, da je pred natanko štirimi desetletji majski hrošč s pravo invazijo izzval paniko tudi v naših krajih. Ker tedaj še ni bilo učinkovitih talnih insekticidov, kot sta volaton in geocid, je takratna ljudska oblast spodbujala ročno nabiranje škodljivcev celo z odkupom in v ranih jutranjih urah so ljudje s ponjavami in košarami hoteli v hrastove gozdove, plezali po dreveju in otricali od mraza otrple majske hrošče, jih pobirali, poparjali in odnašali na odkupna mesta. Nekateri so jih celo mleli, sušili, uporabljali za živinjsko krmo ali odlični kompost.

Menda se nam spet ne obeta kaj takega? -n

VSE VEČ KUPCEV - Letošnji belokranjski dnevi so bili namenjeni nedavno preminulemu inž. Francetu Lombergarju, enemu največjih sadjarskih strokovnjakov o Sloveniji. A čeprav je bilo zanimanje za razstavo manjše, kot so pričakovali prireditelji, se po besedah Janeza Humljana, ki je prodajal pridelke belokranjskih sadjarjev (na fotografiji), vse več Belokranjcev odloča za sadje domačih pridelovalcev. (Foto: M.B.-J.)

Korak do slovenske "Kalifornije"

Sadjarstvo Bele krajine je v Metliki pripravilo druge sadjarske dneve - Sadjarstvo postaja vse bolj pomembno, a je še precej začetnih težav

METLIKA - Namen druge sadjarske razstave, ki jo je v metliškem gradu in na njegovem dvorišču pripravilo sadjarsko društvo Bele krajine, je bil predvsem povezati sadjarje, trgovce in kupce. Zato so sadjarji sadje poleg tega, da so ga predstavili, tudi prodajali. Zanimanje za nakup je bilo večje kot lani, saj belokranjska jabolka po kakovosti ne zaostajajo za sadjem iz drugih slovenskih pokrajin.

Poleg tega, da so lahko spoznali delo štirinajstih belokranjskih sadjar-

● Razstava je bila hkrati priložnost, da sadjarji opozorijo na svoje probleme. V Beli krajini je 10 hektarov intenzivnih nasadov, toda pridelovalci še vedno iščejo kupce sami, a ker ni hladilnice, morajo pridelke prodati čim prej. Zato si še toliko bolj prizadevajo, da bi se povezali ter tako skupno nastopili na trgu tudi izven Bele krajine.

jev, ki imajo intenzivne nasade, je bila za obiskovalce razstava tudi zelo poučna. Razstavljalci so namreč na zelo lep in prikupen način prikazali stare, odporne in perspektivne sorte jabolč.

A tudi drugo sadje, ki uspeva v Beli krajini, od hrušk, orehov, lešnikov, kutin in kostanja do kajkija, kivija in smokev. Zaradi slednjih treh so nekateri Belo krajino že proglasili za slo-

vensko Kalifornijo. Obiskovalci so imeli na voljo tudi sadjarsko literaturo, si ogledali sadjarsko orodje ter poskusili različne jedi iz sadja, ki so jih pripravile spretni in domiselne članice aktiva kmečkih žena. Inž. Marko Babnik in inž. Tine Benedičič pa sta imela koristni predavanji o pravilni uporabi in shranjevanju sadja ter vlogi ptic v nasadih.

M. BEZEK-JAKŠE

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Gobe kot dodatek jedem

Knjiga o zeliščih, ki je izšla leta 1537 v Leipzigu, pravi o gobah takole: "Gobe niso ne zelišča, ne korenine, ne cvetlice, ne semena, temveč so le odvečna vlaga zemlje, dreves, gozdov in drugih razpadajočih snovi. Zato je njihova življenjska doba tako kratka. Zrastejo v sedmih dneh, pa tudi preminejo in posebno rad pridejo na plano, kadar grmi." Še dosti kasneje niso vedeli, kam bi uvrstili gobe, in precej kratak je čas, odkar imajo svoje mesto v kuhinji in na jedilnih seznamih.

Danes je gobarstvo močno razširjeno, lastnosti gob pa so dobro raziskane le s strani strokovnjakov. Med nabiralci je žal še vedno premalo poznavanja, kar dokazujejo tudi vsakoletni hušji primeri zastripcev. Pri nabiranju gob naj velja le staro pravilo, ki svetuje nabirati in jesti le tiste gobe, ki jih dobro poznamo in vemo, da so užitne. Ne vonj ne okus nam ne dajo niti najmanj zanesljive opore pri ugotavljanju užitnosti gob. Zato je najbolje, da nabiramo samo tiste vrste, ki se med seboj dobro razlikujejo,

npr. lisička in goban. Osnovno pravilo je, da ne smemo nabirati starih, gnilih in močno raztrganih gob, ampak le mlade in zdrave gobe. Gobe previdno spulimo iz zemlje ali pri tleh odrežemo, da ne poškodujemo podgobja v zemlji. Takoj odstranimo vse nečiste dele in jih polagamo v pletene košare, kjer jih obdaja zrak in se ne mečkajo.

Če nabranih gob ne bomo jedli še isti dan, jih primerno zrežemo, blanširamo in zamrzujemo. Kuhanih gob jih jedi ne shranjujemo, ne pregrevajmo in tudi ne zamrzujemo! Gob ne namakamo, temveč le na hitro oplaknemo pod tekočo vodo. Pred toplotno obdelavo jih vedno blanširamo, vodo pa zavržemo.

Samostojne gobe jedi so zaradi večje količine gob težko prebavljive in teh naj ne bi uživali majhni otroci in vsi, ki imajo občutljiva prebavila. Za vse pa velja, naj jih ne bi uživali za večerjo. Sveže gobe pravilom le dodajamo jedem za boljši okus, posušene in zdrobljene v prah pa kot začimbo.

KOMISIJA - Ko so pretekli teden Črnomalci v Semiču skupaj s predstavniki ministrstva za šolstvo razpravljali o problemih šolstva, so bili tako navdušeni, da jim je uspelo obnoviti šolo v Adlešičih, da so predlagali, naj bi imenovali komisijo za proslavo ob otvoritvi dograjene šole v Semiču, ki je sedaj prva na vrsti za gradnjo. A eden previdnejših domačinov je menil, da to ne bi bilo primerno. Pred časom so namreč v semiški fari zapičili količke za traso ceste, pa so zgnili prej, preden je bila cesta narejena. Zato se boje, da bi se tudi predsedniku prireditvenega odbora zgodilo kaj neljubega, preden bi bil prizidek sploh urejen.

CVETKA - Na sejah zborov občinske skupščine je slišati marsikaj. Vse gotovo ne gre v zapisnik. Tudi cvetka, ki jo je izrekel eden od delegatov, ko so razpravljali o reorganizaciji občinske uprave, gotovo ne bo pristala tam. Medtem ko je bilo slišati, naj bi osnutek odloka preimenovali v predlog, je možak, ki se dobro spozna na psihologijo, protestiral, češ da odlok hitro sprejemo, potem pa ugotovljajo, kaj je narobe. "Nisem za metodo poskusov in napak, ki je značilna za manj razvita živa bitja," je delegat podkrepil svoj protest. Brez komentarja.

LUCI - Medtem ko se nova mostova nad Lahinjo in Dobljico bleščita v soju luči, krajan, ki uporablja stopnice nad klavnico sprašujejo, zakaj so odvilili luči, ki so dolga leta osvetljevale stopnišče. Za te zadeve pristojni možak na občini je pojasnil, da jih bodo dobili nazaj le, če jih bodo plačali. Sedaj krajane zanima, kaj so bile odgovorne luči napoti in zakaj bi morali zanje posebej plačevati, ko pa zato, ker živijo v mestu, plačujejo že kupo prispevkov.

Sprehod po Metliki

RAZUMLJIVO JE, da kje mrkne kakšna žarnica ulične razsvetljave, nepojmljivo pa je, da ne gorijo luči po vsej ulici. To so doživljali prebivalci, ki bivajo ob cesti, vodeči k železniški postaji. Teško je verjeti, da je bila ponosni tema kot v rogu samo zato, ker je železniška postaja v Metliki tudi državni mejni prehod, pa se elektrifikaciji tako maščujejo zaradi prestrogega nadzora carinikov. Po vsej verjetnosti gre zgolj za malomarnost, kar pa bi težko verjeli za razsvetljavo v Naselju Borisa Kidriča. Tamkajšnje prebivalstvo tipaje hodi v svoja stanovanja, saj ni nihče postavil niti najmanjše "lampice". Nasploh je to naselje zapostavljeno, če tudi in nekaj metrov od njega diha metliški gospod izvršnik.

OKROG KOPALIŠČA IN KAMPA V PODZEMELJU bo še veselo, zanimivo in razburljivo. Pojavil se je namreč kozmetik Danilo Jarejevič, ki je pripravljen zgraditi stavbo, v kateri bi bila prenočišča, gostinska soba, družabni prostori. In to na svoji zemlji. "Ne bomo dovolili," se razburjajo predstavniki belokranjskega gostinstva, ki imajo blizu napovedane novogradnje že skromen turistični lokal. "Šel bom do konca," se bori gospod Danilo in maha po zraku z idejnimi osnutkom.

Trebanjske iveri

SLAB ODZIV - Na nedavni predstavitvi turističnega projekta V obsevu Temenice in Mirne na Lanšprežu so bili predstavniki trebanjske občine razočarani, saj so vabila poslali po celi Sloveniji, odziv pa je bil slab. Na Lanšprež se tako rekoč poleg novinarjev, ki tudi sicer spremljajo dogajanja v trebanjski občini, ni pripeljal nobeden z republike, kjer snujejo slovensko turistično ponudbo. Da bi bilo liso, ki pokriva prostor trebanjske občine na zemljevidih slovenske turistične ponudbe, prekrili in na ta prostor vnesli vse, kar lahko Trebanjci ponudijo, ravno ne bo lahka naloga. Očitno bodo morali še marsikomu dopovedovati, da imajo bisere, vredne ogleda, ki jih ne najdeš nikjer drugje po svetu.

KRITIKA - Čeprav je projekt V obsevu Temenice in Mirne zelo ličen, dovršen po vsebinski in oblikovni plati, pa se mu kljub temu ni uspelo izogniti nekaterim pripombam. Avtorjem so nekateri že očitali, da v njem ni tega ali onega spomenika, drugi pa, da je v njem nekaj, kar po njihovem mnenju ne sodi. Dr. Marko Marin je poudaril, da je to en pogled, da pa so v njem omenjene znamenitosti, ki imajo zgodovinsko vrednost neglede na čas. Marsikdo bi verjetno naredil nekoliko drugačno predstavitev občine. Kljub temu pa projekt dobiva vse pohvale v sosednji občini, kjer pravijo: "Poglejte te Trebanjce, na kako prijeten način so predstavili svoje kraje!" Bodo iz zavisti kaj podobnega pripravili tudi Novomeščani?

Kakšen pomen ima demokracija, če eno garnituro karieristov nadomesti z drugo? (Rupel)

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

NA JUGU SLOVENIJE - Dr. Dušan Pluta se je na obisku v najjužnejših slovenskih vaseh ustavil pri Žalčevih in Špeharjevih v Bregu. V Špeharjih, kjer je imel pogovor s krajan, pa je pritegnila njegovo pozornost gasilska brizgalna častiljive starosti, na katero so domačini zelo ponosni. (Foto: M.B.-J.)

PRENOVLJENA PEKARNA - V podjetniškem centru na Majerju v Črnomlju so pretekli teden Dolenjske pekarnice ob 45-letnici kolektiva odprle prenovljeno nekdanjo vojaško pekarno. V njej bodo pekli specialne vrste pekovskega peciva in kruha, pomembna pa ne bo le za belokranjski in dolenjski trg, ampak bodo izdelke ponudili tudi v Ljubljani. Ključne pekarnice, v kateri so na novo zaposlili pet delavcev, je direktor Dolenjskih pekarn Alojz Muhič izročil dolgoletnima pekoma Jožetu Bencu in Francu Simičiču (na fotografiji). (Foto: M.B.-J.)

"SLOVENIJA" O BELI KRAJINI - Minuli teden so v Badovinčevi gostilni na Jugorju predstavili "Slovenijo", revijo za slovenske izseljence po svetu, v kateri je velik del namenjen predstavitvi Bele krajine. Kot je povedala Tadeja Šrekl (prva z leve), ki pri reviji skrbi za marketing, jim predstavitev Bele krajine ni povsem uspela zaradi manjnjega odziva gospodarstva. Zato so po besedah urednika revije Jožeta Prešerna (drugi z leve) v zapisih bolj zazrli v preteklost kot v prihodnost. Toda kljub temu je marsikateri izseljenec - vsaj po odzivih, ki jih imajo pri "Sloveniji", sodeč - prav na osnovi zapisov in odličnih fotografij v reviji obiskal Belo krajino. Zanje je med drugimi poskrbel tudi Mirko Kambič (prvi z desne), kot eden izmed avtorjev zapisov o Beli krajini pa se je predstavitev udeležil tudi pisatelj prof. Jože Dular. (Foto: M.B.-J.)

Tudi Trebnje ima kaj ponuditi

Na Lanšprežu predstavili turistični prospekt V obsevu Temenice in Mirne - V prospektu le izhodišča za turiste - Že v kratkem bodo odprli tudi turistično pisarno

LANŠPREŽ - Na turističnem zemljevidu Slovenije predstavlja trebanjska občina belo liso, prazen prostor, ki pa v resnici ni prazen, najrazličnejšim turistom lahko ponudi od čistega okolja do kulturnozgodovinskih spomenikov in znamenitosti. Da bi turizem v občini bolj razvili, so Trebanjci letos spomlad sprejeli projekt razvoja turizma v občini, že dve leti predtem pa so se odločili za turistični prospekt. Prospekt s simboličnim naslovom V obsevu Temenice in Mirne je vodstvo trebanjske občine prejšnji teden predstavilo na Lanšprežu, kjer trenutno obnavljajo kapelo sv. Martina, v kateri se nahajata grobova Petra Pavla Glavarja in Jerneja Basaja.

V občini je največ ljudi zaposlenih v industriji, ki še vedno ustvari 60 odst. družbenega proizvoda v občini, potem v kmetijstvu ter obrti in podjetništvu. Čeprav bodo prednostne naloge v občini še naprej industrija,

V trebanjski občini še pred leti za turizem niso namenili niti tolarja proračunskega denarja, lani so za novorazvijajočo se dejavnost v občini (sprejeli so namreč globalni razvoj turizma v občini) namenili 1 milijon tolarjev, letos bodo v ta namen namenili 4,5 milijona tolarjev. Poleg izdaje projekta V obsevu Temenice in Mirne so označili pohodne poti, se vključili v projekt slovenskih vinskih cest in v projekt razvoja turizma Dolenjske in Bele krajine ter prispevali denar za tradicionalne prireditve, kot so: razstava domače obrti, Baragov dan, Tabor likovnih samoratsnikov, Levstikova pot itd. Že v kratkem pa nameravajo odpreti tudi turistično informacijsko pisarno.

kmetijstvo, obrt in podjetništvo, pa se nameravajo Trebanjci bolj posvetiti tudi razvoju turizma. "Možnosti za razvoj turizma je veliko, od lovskega, verskega, kulturnega do rekreativnega turizma, saj imamo bogato naravnokulturno dediščino," je povedal

PREDSTAVILI TURISTIČNI PROSPEKT TREBANJSKE OBČINE - Predsednik trebanjskega IS Jože Rebolj je skupaj s skupino, ki je turistični prospekt "V obsevu Temenice in Mirne" pripravljala, predstavil njihov pogled na razvoj turizma v občini. V prospektu pa še zdaleč niso vse znamenitosti, ki jih Trebanjci in njihovi kraji premorejo, izpostavljene so le najpomembnejše. (Foto: J. Dornič)

Zapostavljenim obetavnejši časi

Turistično društvo Sinji Vrh prevzema vse pomembnejšo vlogo pri razvoju najjužnejših slovenskih vasi - Brez pobud domačinov ne bo šlo - Obisk dr. Dušana Pluta

ŠPEHARJI - Turistično društvo Sinji Vrh, ki združuje prebivalce desetih najjužnejših slovenskih vasi, je preteklo soboto povabilo v goste dr. Dušana Pluta, poslanca državnega sveta in predsednika komisije za regionalni razvoj, hkrati pa tudi številne predstavnike gospodarskega in družbenega življenja v občini, ki jim ni in jim ne sme biti vseeno, kako se bodo rzvijale vasi ob mejni reki Kolpi.

Krajan, ki jih najbolj teži. To so asfaltna povezava med Vinico in Starim trgom, signal TV Slovenije, ki ga še vedno ne morejo ujeti, ter napeljava trifaznega električnega toka v Damelj in Kot. Predsednik izvršnega sveta Anton Horvat jih je potolažil, da bi z modernizacijo ceste že začeli, a jih je oviralo vreme. Vendar naj bi letos položili asfalt na 2,3 km ceste, v prihodnjih letih pa bodo morali dela pospešiti, sicer se bo gradnja vlekla vsaj eno desetletje. Krajanom pri njihovih zahtevah po razvoju, pri katerem so bili dolga desetletja zapostavljeni, stojita ob stra-

ni tako občina kot krajevna skupnost. Slednja sicer bolj moralno, saj denarja nima kaj prida. Občina je že pred dvema letoma sprejela razvoj pokolpja, ki bi ga morali samo še uresničiti. Ob tem bodo seveda morali pritisniti na državo, da bo prispevala denar, a tudi domačini bodo morali nekaj primate.

Turistično društvo je pripravilo natančen program za prihodnje leto, ki naj bi veljal le borih 32.000 DEM, a bi pomenil začetek nadaljnega turističnega in gospodarskega razvoja desetih vasi. Dr. Plut je pohvalil tako društvo, ki je šlo s tem korak

naprej v svojem delovanju, kot program, ki se bere kot razvojni program. Poudaril je, da so Belokranjci sicer zamudili čas, ko se je v Ljubljani denar delil na lepe oči, a če bodo prišli v prestolnico s programom, kakršnega je pripravilo turistično društvo, bodo zagotovo kaj iztržili.

"Žal je bilo za te kraje veliko zamujenega zlasti v šestdesetih letih, ko so se ljudje množično odseljevali. Toda interes države bi moral biti, da ljudje tukaj, na skrajnem jugu Slovenije, ostanejo. Ne nazadnje tudi zato, ker so izjemne možnosti za razvoj turizma, medtem ko je dejstvo, daimate industrije, za vas velika prednost. Kajti najpomembnejša za turizem je neoporečna Kolpa," je gostitelje spodbudil dr. Plut. A hkrati jih je opozoril, da brez njihove iniciative ne bo šlo.

M. BEZEK-JAKŠE

Plačilo šele, ko bo prodano vino

Razburjanje nekaterih vinogradnikov zaradi plačila grozdja, oddanega v metliško vinski klet - Pojasnilo direktorja zadruga - Zadržna pravila so jasna

METLIKA - Na seji zborov črnomaljske občinske skupščine minuli teden je eden od delegatov opozoril na plačilo grozdja, ki so ga belokranjski vinogradniki lani in letos oddali v metliško vinski klet. Njegova kritika je letela predvsem na predloge plačilne roke. O tem, kako v resnici poteka plačevanje grozdja, smo poiskali odgovor pri direktorju metliške kmetijske zadruge Stanetu Bajuku.

Bajuk je pojasnil, da so se člani KZ Metlika na obemem zboru pred lansko trgatvijo dogovorili, da bodo grozdje letnika 92 izplačevali glede na prodajo vina, da pa bo končni poračun grozdja tega letnika 30. septembra 1993, ne glede na prodano

ODPRTI DAN VRTCA

METLIKA - Odprti dan metliškega vrtca bo v petek, 22. oktobra, s pričetkom ob 15.30, in ne 15. oktobra, kot je bilo pomotoma objavljeno. Za zabavo bo poskrbel Igor Somrak z glasbenim kabarejem "Tanori orkester". V vrtcu bodo pripravili tudi interesne delavnice, kjer bodo otroci lahko risali, peli in izdelovali izdelke iz naravnega materiala. Vabljeni so vsi otroci, starejši od treh let, predvsem tisti, ki ne obiskujejo vrtca.

vino. Vina lanskega letnika, zlasti rdečega, so v vinski kleti prodali manj, kot so predvidevali. Zato so bile zaloge vina v kleti pred letošnjo trgatvijo večje kot v preteklih letih. Kljub temu se je upravni odbor zadruge odločil, da v skladu s sklepi občnega zbora opravijo poračun za grozdje lanskega letnika. Tako so člani in ostali vinogradniki iz metliške občine lahko dvignili denar pri blagajni kmetijske zadruge od 30. septembra naprej. Za vinogradnike iz črnomaljske občine so prav tako v roku in v skladu s sklepi opravili poračun s črnomaljsko kmetijsko zadruzo, ki je, kot je zagotovila, denar pretekli teden nakazala vinogradnikom.

Grozdje letošnjega letnika bo, tako

je sklenil upravni odbor zadruga, poračunano glede na prodajo vina. Pomeni, da bo izplačanega toliko grozdja, kolikor bo prodanega vina. Republika sicer obljublja regresiranje obresti na del kreditov. Če bo do tega zares prišlo, bo kmetijska zadruga v mesecu dni po zaključku trgatve, torej okrog 15. novembra, izplačala 30 odst. vrednosti oddanega grozdja vsem vinogradnikom. Ves ostali denar do končnega obračuna bo izplačala glede na uspešnost pri prodaji vina oz. v šestih trimesečnih obrokih z začetkom izplačil 31. marca 1994. Če bo prodaja vina ugodnejša, bodo izplačali grozdje prej in hitreje. Glede na razburjenje nekaterih vinogradnikov zaradi plačila grozdja, je direktor zadruga Bajuk dejal, da so zadržna pravila pač takšna, da je izplačilo pridelka odvisno od njegove prodaje na trgu. Stroškov kreditiranja zalog namreč ni moč prenašati v prodajno ceno, ker trg tega ne sprejema.

M. BEZEK-JAKŠE

PRISRČNA PREDSTAVITEV - Učenci obnovljene adlešiške podružnične šole so ob otvoritvi pripravili zanimiv program. Slavnostna govornica Tea Valenčič, državna sekretarka na ministrstvu za šolstvo in šport, jim je položila na srce, naj se v sodobni šoli čim bolj pripravijo za nadaljnje šolanje, kajti samo izobraženi Belokranjci so lahko porok za razvoj tega dela Slovenije. (Foto: M.B.-J.)

Adlešičani v moderni šoli

Na otvoritvi prenovljene podružnične šole slavnostna govornica državna sekretarka Tea Valenčič

ADLEŠIČI - Pretekli teden so s prisrčnim programom, ki ga je pod vodstvom štirih učiteljic pripravilo 55 učencev, odprli obnovljeno šolo v Adlešičih, podružnico črnomaljske osnovne šole Loka. Z obnovno so pričeli sredi julija lani, ker je bil pouk v dotrajanem šolskem poslopu že nevaren za otroke. V tem času so imeli učenci pouk v domu kranjskih tabornikov v Marindolu.

Vsa leta, odkar je v Adlešičih šola - prvi redni učitelj se je zaposlil že leta 1861, ko je potekal pouk še v današnji Miličevi gostilni - so krajanje živeli s šolo v prijetnem sožitju. Ob nedavni otvoritvi se je pokazalo, da je še vedno tako. In ne nazadnje, kot je dejal predsednik izvršnega sveta Anton Horvat, pomeni moderna šola vračanje zaupanja otrok in krajanov v razvoj. Adlešiči so namreč demografsko ogroženi in nerazviti in vsaka takšna pridobitev pomeni zanje korak bliže k razvitem.

Kot je povedala ravnateljica šole

Loka Nada Pucelj, je adlešiška podružnica generalno obnovljena. Zamenjali so vse stropne konstrukcije, streho, stavbno pohištvo in instalacije. Uredili so centralno ogrevanje, prav tako tudi okolico, za kar so potrebovali dodaten denar, saj so morali premestiti električne in ptt vode. Šola so tudi na novo opremili. Vse to je veljalo 60 milijonov tolarjev. Pomoč pri obnovi je obljubilo tudi ministrstvo za šolstvo in šport, in sicer letos 14 milijonov tolarjev in prihodnje leto 15 milijonov tolarjev.

Vendar šola še vedno nima telovadnice in tudi zunanega igrišča ne. Za igrišče so veliko zemeljskih del opravili že krajanje sami, a bi kljub temu potrebovali še 8 milijonov tolarjev, ki pa jih nimajo. Sicer pa je šola obnovljena tako, da bo v njej imelo lahko pouk šest razredov, če bo prišlo do spremembe šolskega sistema. Sedaj jo obiskujejo uka željni učenci od 1. do 4. razreda.

M. BEZEK-JAKŠE

GLAS PROTI NASILJU - Učno delavnico "Naš glas proti nasilju" so imeli te dni v osnovni šoli Zbora odposlancev. Na temo nasilja in boja proti njemu so ustvarjali učenci v mnogih delavnicah, svoja dela so nato razstavili najprej pred šolo, nato pa še v njej.

SPUST PO RINŽI - Nedavnega spusta po Rinži, ki ga je v počastitev občinskega praznika organiziralo Turistično-sportno društvo Kostel, se je udeležilo 15 čolnov s 23 veslači. Prireditev je bila spet bolj propagandnega in rekreacijskega pomena, saj se je udeležilo tudi več mladih, ki so imeli veslo prvič v rokah, pa tudi starejših. Tako niso merili časov, ampak so "zmagovalce" žrebali. Tako je žreb prisodil pokal in praktične nagrade paru Bauer-Smole (Kočevje), 2. nagrado Grašiču (Škofja Loka) in 3. Kličiču ml. iz Potoka.

ŠOLARJI IN ŽELEZNICA - Učenci šole Ob Rinži so na zadnjem kulturnem dnevu počastili spomin na 100-letnico kočevske proge tako, da so zbrali zgodovinske podatke o kočevski progi, razen tega pa so pisali o železniški pesmi, domišljijske spise, intervjuvali so železničarje, risali vlake itd., obiskali pa so tudi muzejski vlak na železniški postaji v Kočevju in si ogledali razstavo na njem.

KJE SO LETALA? - Minuli teden so bili za sredo napovedani nizki preleti letal tudi nad Kočevjem, vendar je mesto preletel le en helikopter.

OBČAN VPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Zakaj nisi imel oni dan nobenih težav v prometu?
- Ker so policisti štrajkali.

Ribniški zobotrebci

KDO IN KAJ BO STRELJAL? - Pred kratkim je neznanec vplomil v prostore Strelskega društva Ribnica in iz železne blagajne "lastnil" malokalibrsko puško in daljnogled. Ribniške strelce je oškodoval za blizu 50.000 tolarjev.

VSE NA BARIKADAH - V sredo minuli teden je bilo zjutraj nemogoče dobiti najodgovornejše občinske in policijske funkcionarje, ker so bili vsi na barikadah. Rikoviči so organizirali "zaporo obupa" zaradi neizplačanih plač in drugih prejemkov, policisti, ki so začeli stavkati šele po 9. uri, pa zaradi nizkih osnov plač.

LE ROMI NISO ŠTRAJKALI - Tisti dan pa niso štrajkali Romi. Tisti, ki so vozili po obvozu (po radijskem sporočilu naj bi bil obvoz dobro označen, a je bil od policijske stavke "označen" le s stoječimi policisti), so ob blatnem obvozu videli, da Romi pridno gradijo poleg kovinskih kontejnerjev še leseno barako.

VČASIH JE LUŠTNO BLO... zdaj pa ni več tako. Včasih so delavci Rika ob takem ali drugačnem srečanju s policistom (takrat se miličnikom) dejali: "Kaj me boš zafrkaval, ti revček! Poglej, koliko zaslužim jaz in koliko ti!"

Sevniški paberki

VODE JE PREVEČ - Tudi Sevničani, predvsem pa Boštanjčani so prepričani, da so v novi državi jug, kot taki izkoriščani. Sevničanom pridno pobirajo davke, namesto denarja pa dobijo s severa le presežek vode, ki je je včasih toliko, da Boštanjčane dobesedno zalije. Seveda Posavci ne bi bili to, kar so, če se ne bi temu uprli. Le nekaj dni pred iztekom roka za prijavo črnih gradenj državi so se odločili, da bodo zgradili obrambni nasip pred poplavami kar na črno. Če jim bo to uspelo, bodo okope lahko uporabili tudi za obrambo pred državnimi uradniki, ki bi jim hoteli črno gradnjo porušiti.

VODE JE PREMALO - Le nekaj metrov stran od Save, ki grozi Boštanjčanom, na od boga pozabljeni Blanci trpijo žejo, čeprav ima skoraj vsaka hiša svoj vodovod. Zemlja pod naseljem je tako prepredena s cevmi, da nihče več ne ve, čigava je katera in katera pušča. Čeprav imajo Blanci več svojih skrbi preveč, se v njihovo življenje vtikajo še nepoklicani solilci pameti iz Ljubljane. Neki jezični dohtar iz belega mesta jim je namreč priporočil, naj šolo obdajo z bodečo žico, da "pankrti" ne bi delali skode okoli hiše učenosti. Učeni mož že ve, zakaj tako govori. Če bi v svoji nameri uspel, bi Blancanam lahko prodal mrežo, s katero imajo ljubljanski občinski možje zadnje čase toliko skrbi.

• Pri nas zdaj vsakdo govori, kar hoče, politiki pa lahko tudi delajo, kar hočejo. (Jurič)

• Tisti zgoraj le redko gor plačajo. (Fredri)

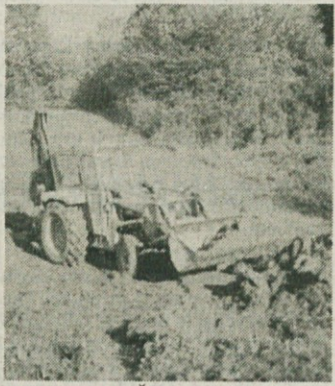
• Srce je bogastvo, ki se ne prodaja in ne kupuje, marveč daruje. (Flaubert)

Prvo iskanje grobov neuspešno

Minuli teden so brezuspešno iskali v vrtačah pri Mozlju grobove pred 50 leti ustreljenih plavogardistov, ujetih pri padcu Grčaric - Iskanje bodo nadaljevali

KOČEVJE, MOZELJ - Društvo za ureditev zamolčanih grobov Slovenije, katerega predsednik je Franc Perme iz Ljubljane, je 5. oktobra organiziralo iskanje grobov, predvsem pred 50 leti ustreljenih plavogardistov, ki so bili ujeti po padcu Grčaric in nato nekateri obsojeni na procesu v Kočevju. Prvo iskanje grobov ni bilo uspešno.

Bogomir Štefanič, predsednik komisije za raziskovanje povojnih pobojev in drugih dvomljivih procesov, je ob tem povedal, da se je vodstvo društva za ureditev zamolčanih grobov odločilo za to akcijo, v kateri je sodeloval tudi stroj kombinirka kočevske Komunale, ne le zato, ker je v vodstvu tega društva več sorodnikov tu ustreljenih, ampak predvsem zato, ker so dobili obvestilo, da naj bi bili grobovi prav v teh vrtačah pri Mozlju. To jim je povedal nekdo, ki je bil med streljanjem plavogardistov med stražarji tega območja. Ustreljeni naj bi bili pokopani v štirih jamah, tisti pa jim je pokazal šest jam, med katerimi bi lahko bile tudi prave štiri. Predstavniki društva: Franc Per-

BREZUSPEŠNO ISKANJE - Iskanje grobov pri Mozlju, ustreljenih in zakopanih naj bi bilo okoli 100 plavogardistov, ujetih v Grčaricah. Kapanje po mnogih vrtačah pa ni dalo odgovora na vprašanje, kje so grobovi.

me, Davorin Žitnik in Sašo Marinčič, so popoldne, ko so iskanje zaključili, povedali, da so pet lokacij temeljito prekopali in preiskali, poleg tega pa so napravili prek 30 sond, dolgih tudi po nekaj metrov. Iskanje pa ni prineslo uspeha, posmrtnih ostankov niso našli. Povedali so, da je za neuspeh krivo preveliko zaupanje v objavljene in povedane podatke in nestrokovni način iskanja. Spoznali so, da bi morali uporabiti pri iskanju de-

tektor za kovine, saj so na kraju streljanja gotovo ostali tudi mnogi tulci nabojev. To je bil prvi tak poizkus, ki se ga je lotilo to društvo. S takim iskanjem, a bolj strokovnim, bodo še nadaljevali.

J. PRIMC

SPOMENIK ŽRTVAM

RIBNICA - Spomenik žrtvam in padlim, ki počivajo na pokopališču v Hrovači, bodo odkrili na tem pokopališču 7. novembra ob 14. uri. Odkritje organizirata Društvo za ureditev zamolčanih grobov Slovenije in Nacionalna zaveza. Še vedno ni natančno ugotovljeno, za koliko pokojnikov gre in od kod so bili, po nekaterih podatkih pa so to žrtve Grčaric, Jelendola, Turjaka in Blok.

PRELILI BODO CESTO

RIBNICA - Pripravljalna dela za posodobitev 1,5 km dolgega cestnega odseka od Žlebiča do Zapotoka (v smeri Sodražice) se bližajo koncu. Cesta bo potekala tudi v bodoče po stari trasi, le na ovinku v vasi Sušje bo malenkostna sprememba. Z izbranim izvajalcem SCT že sklepajo pogodbo in pridobivajo soglasja lastnikov zemljišč.

HALO - ALO PIZZA!

(068) 24-415
ZARADI VAS

600 let kočevske župnije

Leta 1363 je dobila pravico, da ima samostojnega duhovnika

KOČEVJE - Pred svečanostmi ob 600-letnici župnije Kočevje, ki bodo trajale od danes pa do nedelje, 17. oktobra, smo obiskali kočevskega župnika Marjana Lampreta in ga zaprosili za razgovor o tem jubileju in pripravah nanj.

"Župnija Kočevje je dobila pravico, da ima samostojnega duhovnika, že leta 1363. Od takrat je kočevski župnik lahko samostojno krščeval, poročal in pokopaval. Vendar kočevska župnija ni bila samostojna, ampak podrejena ribniški, saj je ribniški arhidiacon določal župnike za Kočevje. Leta 1393 pa je Kočevje postalo neodvisno od Ribnice in odselej je naša župnija samostojna," pravi g. Lampret in nadaljuje:

"Naše priprave so bile najprej duhovne. V župnijskih Oznanilih smo poudarjali, naj ljudje za to častljivo obletnico naredijo kaj dobrega. Praznovanje obvezuje človeka k porazdelitvi bremen preteklosti in da skupaj poramoma naprej. To je bistvo, ki iz človeka izvablja zahvalo našim starim, hkrati pa tudi prošnjo za odpuščanje in sprajljivost, saj bi se brez odpuščanja veselje praznika prelilo v pelin in grenkobo.

Ljudje so pokazali, da so za svojo župnijo pripravili veliko daroviti. Pri obnovi notranjosti cerkve je dva meseca vsak dan delalo po 12 ali 13 moških. Nekateri so delali povsem brezplačno, drugi na pol zastoj. Za nov omet smo porabili 50 kubikov peska

Z MINOMETNO MINO SE JE SPREHAJAL

KOČEVJE - Neznani občan je obvestil 30. septembra policijsko postajo, da se po mestu sprehaja neznanec, ki nosi minometno mino. Policisti so ugotovili, da je Ferdinand Požun iz Kočevja tistega dne prodal Dinosu nekaj kovine. Takrat pa je v kontejnerju opazil nekaj, za kar je domneval, da je bakreno, in je tisto "lastnil". Policisti so ugotovili, da je vzel mino M-45, kaliber 82 mm, ki je imela prvit tudi vzgjalnik, se pravi, da bi ob trčenju verjetno eksplodirala. Požun je imel srečo, da so ga policisti hitro našli, in pirotehnik je mino nato uničil. Policisti bodo ovadili sodniku odgovornega pri Dinosu, in sicer zaradi povzročitve splošne nevarnosti. Vse kaže, da so mino našli Romi v okolici ribniške kasarne in jo nato prodali Dinosu v Kočevju.

in 10 ton apna. Zamenjali bomo vseh 31 oken, ki so dotrajala. Ko bo po načrtih domačega arhitekta nanovo urejena notranjost cerkve, jo bomo še prebelili. Pri obnovi nam je s svojimi

J. PRIMC

Brane Kovač

• Kdor zagreši kak greh dvakrat, ga nima več za greh. (Talmud)

• Kar si doživel, ti ne more ukrasti več noben bog. (Hamerling)

• Ne šteje to, kar začnemo, marveč to, kar dokončamo. (Oesch)

J. PRIMC

"Ne moremo več čakati katastrofe"

Poplave vsako leto ogrožajo stanovanjsko naselje in industrijsko cono v Dolenjem Boštanju - Če ne bodo dobili lokacijskega dovoljenja, bo nasip zgrajen na črno

BOŠTANJ - Po katastrofalni poplavi leta 1990 je bil del Boštanja poplavljen vsako leto, zato prebivalci ogroženega področja ob vsakem večjem deževju ne morejo mirno spati in samo čakajo, kdaj bodo morali spet reševati svoje imetje. Njihova odločitev, da bodo svoje domove in delavnice zaščitili pred vodnimi ujami, je trdna. Če ne bo šlo drugače, bodo zaščitni nasip zgradili tudi na črno.

V ogroženo področje spada 11 hektarov zemljišča med desnim bregom Save in levim bregom reke Mirne. Na osmih hektarih stoji 32 stanovanjskih hiš in 20 obrtniških delavnic, ki zaposljujejo blizu sto ljudi. Ravno obrtniki v Dolenjem Boštanju so najbolj ogroženi, saj so njihove delavnice v pritličju, in voda, ki je pred tremi leti segala meter in pol visoko, je marsikoga izmed njih spravila na kolena. Krajnc, ki je imel v svojem elektromehaničnem obratu pred poplavo zaposlenih 12 ljudi, je moral število delavcev zmanjšati na štiri. Še ene vodne ujme najbrž ne bi preživel.

Pri Vodnogospodarskem inštitutu naročili študijo obrambe pred poplavami, ki bi morala biti izdelana za celo Slovenijo, kar pa zahteva preveč časa, da bi Boštanjčani lahko čakali na njene rezultate. Po mnenju stro-

kovnjakov Ministrstva za okolje in prostor so vse pogostejše poplave posledica izsuševanja in melioracije, zato je treba ob Savi pustiti določena področja, kjer naj bi se voda zadrževala. Vendar tako področje ne more in ne sma biti Dolenji Boštanj, ki v primeru poplav zadrži Savo le za eno minuto.

Nujnosti zavarovanja Dolenjega Boštanja pred poplavami se zaveda tudi sevniška občina, ki se otepa z vse večjo brezposelnostjo. Pripravljena je iz občinskega proračuna prispevati 50 odst. potrebnega denarja za izgradnjo 756 m dolgega obrambnega zidu in nasipa ob Savi in Mirni. Predračunska vrednost projekta znaša po izračunih, opravljenih v letošnjem maju, 32 milijonov tolarjev. Načrti so že pripravljene, prav tako so

PARAPLEGIKI MED MORISOVCI

KOČEVSKA REKA - Med desetdnevno vojno so tudi paraplegiki prispevali svoj delež k naši osamosvojitvi tako, da so pomagali kot radioamaterji in na druge načine. Zato jih je minister Janez Janša že lani povabil na obisk specialne brigade Moris v Kočevski Reki. Na to povabilo so se paraplegiki odzvali šele minuli teden, 5. oktobra, ko jih je 14 prišlo na obisk v Kočevsko Reko, kjer so jih morisovci lepo sprejeli in pogostili, jim pokazali orožje in športno-vojaške veščine; paraplegikom - med njimi so bili mnogi uspešni športniki v svetovnem merilu - pa so omogočili tudi streljanje z vojaško pištolo. Brigadir Tone Krkovič, poveljnik brigade, jim je predstavil svojo enoto in odgovarjal na njihova vprašanja. Paraplegiki pa so gostitelje obdarili z umetniško sliko svojega člana in svetovno znanega likovnika g. Zafreda, ki ustvarja slike tako, da drži čopič le z usti, in z raznimi praktičnimi darili. Ob slovesu so paraplegiki - v Zvezi paraplegikov Slovenije je okoli 700 članov - povabili morisovce na šahovski dvoboj.

J. P.

KOČEVSKA REKA: ŠE 25 HIŠ

KOČEVSKA REKA - Pred kratkim je bil v Kočevski Reki zaključek javne razprave o prostorsko-urejenih pogojih za območje Kočevske Reke. Krajani so menili, da je treba ta dokument še nekoliko dopolniti in pri tem upoštevati tako pripombe inšpekcij, Zavoda za varovanje narave in kulturne dediščine ter drugih institucij kot tudi krajanov. Domačini so v razpravi izrazili predvsem bojazan za vrtničke ob svojih hišah in opozorili, da doslej zgrajene hiše v glavnem nimajo garaž, torej je bil predvideti tudi njihovo gradnjo. Sklenjeno je bilo tudi, naj bi gradbene parcele nekoliko zvečali. Doslej so merile le okoli 7 do 8 arav, poslej pa naj bi 10 do 15 arav. V sami Kočevski Reki je predvidena gradnja 25 novih stanovanjskih hiš, kar, menijo, bo dovolj.

ZAKAJ STAVKAJO POLICISTI

RIBNICA - V splošni stavki policistov Slovenije so sodelovali tudi ribniški policisti. Njihov sindikalni poverjenik Dušan Honn je povedal, da stavkajo zaradi prenizke osnove za plače. Pridružili so se splošni stavki policistov Slovenije. Zahteva policistov je: 15 odst. bruto več na sedanje plače, kar jim je bilo obljubljeno že pred dvema letoma, uresničeno pa ne. O vsem bi se sicer rajše pogovorili brez stavk, a če ne gre drugače, bodo stavko nadaljevali, dokler ne bo dosežen zadovoljiv sporazum. Kljub stavki pa nujno delo policisti ne odklanjajo.

J. P.

PRIKAZ KALVARIJE IZGNANCEV

SEVNICA - Sevniški občinski odbor Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 bo prihodnji mesec na sevniškem gradu pripravil razstavo, s katero hočejo opozoriti na kalvarijo ljudi, ki so bili med drugo svetovno vojno žrtve genocida in raznarodovalne politike tretjega rajha in jim slovenska država še vedno ni priznala vseh pravic, ki jih imajo druge žrtve vojne. Ob pomoči krajevnih organizacij izgnancev zbirajo slike, predmete in dokumente, ki so se še ohranili. Strokovni odbor, ki pripravlja razstavo, sestavljajo Jože Bogovič, Janez Kos, Dušan Milost, kustosinja Irena Frust, Tone Zgonc in Mirko Bogovič. Društvo poziva vse nekdanje izgnance, ki še hranijo predmete povezane z izgnanstvom, naj se obrnejo na predsednike krajevnih organizacij izgnancev ali pa na prof. Dušana Milosta. Vse posojene predmete bodo po razstavi vrnili lastnikom razen v primeru, če jih le-ti ne potrebujejo več ali pa jih želijo podariti društvu, ki namerava postaviti stalno razstavo o izgnancih iz občine Sevnica.

RAZSTAVA - Krška skupščina je še vedno nesklepčna. Ker pa predsednik kar naprej optimistično sklicuje njene seje, nekateri delegati se kar prihajajo. Pridejo tudi nekateri načrtovalci iz Krškega, ki nosijo s seboj velike pole družbenih načrtov, in to zato, da bi plansko gradivo obesili pred delegate in jim pojasnili, kako je to s planiranjem. Načrte v resnici obesimo, in ker delegatov ni, dokumente spet zvižajo in z njimi odidejo. Ker je tako prihajanje, odvijanje, zvižanje in odhajanje mučen proces, bodo načrtovalci verjetno uredili v skupščinski sejni sobi stalno razstavo planskih dokumentov. Ko se bo kateri od delegatov spomnil priti na sejo skupščine, bo mogoče celo prišel in si lahko obenem ogledal načrte.

BEG - Krško si na tihem želi (p)ostati središče vsega Posavja. To je po svoje upravičeno, saj ima največji sklad stavbnih zemljišč in največjo papirnico, ki je za nos potegnili ljudi iz vsega Posavja. Najbrž si bo res podredilo vse Posavje, in v ta namen je že infiltriral svoje ljudi na nekaterih gospodarskih in političnih položajih v sosednjih občinah. O tem se še ne govori, se bo pa kmalu, drugače ne bi bilo tistih sestankov v enem od posavskih hotelov.

PRESEDNICI - Krški družbenopolitični zbor je še vedno brez predsednika ali predsednice. Sezona krškega političnega lova je torej opravila svoje.

GRETI SE - V uredništvu Našega glasa v Krškem so raznorodni graditelji prostorov lani naredili prikupno leseno stopničko, po kateri se osebe lahko povzpne do strešnega okenca in gleda skozi okno dol. Graditelji in skupaj z njimi sedanjí prebivalci uredniške pisarne pa so imeli smolo. Stopnička je namreč postavljena tako, da zakriva radiator in kovinsko grelno telo, zaradi tega daje od sebe malo toplote, kar se dogaja zlasti pozimi. Približno je znano, zakaj je radiator zadelan z lesom. Nekoč so nekateri člani krške vlade zmerjali naš glas, da je režimski časopis, in ker očitno niso razumeli, ali je to zanje dobro ali slabo, so se marljivih ustvarjalcev Našega glasa hoteli za vsak primer znebiti z diskretno globoko zamrznitvijo prostorov uredništva.

Novo v Brežicah

RAZLOG - Že v prvem obdobju slovenskega povojnega kapitalizma so nekateri nekdanji delovni ljudje naredili v Brežicah kapitalne združbe. Vsaj nekatere od teh kar dobro vozijo. Kako tudi ne bi, ko imajo vprežene tako visoke živine.

DESKE - Brežičani so kot pravi Posavci tudi veliki ljubitelji petja in glasbe na splošno. Zaradi tega se tudi radi učijo glsbe. Toda zadnje čase se v Brežicah na daleč izogibajo glasbene šole. Ogibanje nima nič opraviti z upadlim zanimanjem za glasbo. Ljudje ne hodijo ob šoli zato, ker je pri njej nad cesto balkonček s preperelo leseno ograjo. Če bi katera od desk, ki sestavljajo ograjo, padla za "nekaj oktav" nižje na cesto, bi mimoidočega najbrž minil posluh in še kaj.

KAJ SE BO? - V Brežicah je bilo pod komunisti dobro, pod krščanskimi demokrati je še bolje, v kratkem pa bodo že nebesa: prvi in drugi so spregli skupaj.

TELEVIZIJA - Ker se na brežiškem koncu ob meji s Hrvaško ne da gledati slovenske televizije, je nekoč nekdo v trenutku slabosti menda rekel: "Bog dal, da bi lahko gledali televizijo." Rezultat je tu: v Dobovi in ta nekako spada v to obmejno območje - so ljudje obrnili televizijske antene v cerkveni zvonik in tako prišli do televizijskega signala. Če je to tehnično nemogoče, je pa čudež, kajti televizorji delujejo.

VODOVODNA - Na železniški postaji v Brežicah nihče od potnikov v zadnjem obdobju ne pije vode, čeprav zraven pip piše, da je voda pitna. Gre za to, da iz pip ne priteče nič, če ju še tako vrtiš. Tovrstne mestne suše ne povezujejo s sedanji razmerami v brežiškem vodovodnem stolpu, kajti le-ta trenutno ni namenjen oskrbi z vodo, čeprav se tudi ne ve, čemu ali komu je sploh namenjen.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 26. septembra do 8. oktobra so v brežiški porodnišnici rodile: Tatjana Lekše iz Brezja pri Senušah - Marka, Karmen Preskar iz Krškega - Tilna, Anica Kelhar iz Gor. Pljavškega - Sanjo, Marta Kozar iz Reštanja - Katarino, Danica Barič iz Dobrave - Blaža, Metka Hudoklin iz Artič - Martina, Tatjana Štojanovič iz Krškega - Ines, Tatjana Žarn iz Leskoveca - Matica, Ismeta Mešič iz Bosne - Almedina, Marjetka Kraševc iz Vel. Mraševega - Branka, Alojzija Kodrič iz Dol. Škopice - Andreja, Anica Kiler s Trške Gore - Petro, Danica Kovačič iz Mihalovca - Katjo.

Čestitamo!

IZ NAŠIH OBČIN

V temni Šutni lažje padeš v potok

Ob potoku Skradnica do danes ni ostalo veliko od varovalne ograje - Izvršni svet obljublja skorajšnje popravilo - Menda revni vodarji niso mogli obljubiti ničesar

ŠUTNA - Včasih je kaka vas "bogu za hrbotom" in to velja tudi za Šutno pri Podbočju. V praksi se taka lokacija pozna po različnih znakih. V Šutni se pozna po tem, da ob cesti ob Skradnici ni ograje in da se ob tem potoku na nekaterih mestih ruši levi breg. Pomanjkanje ograje je vaški problem, posebej še zato, ker Šutna nima javne razsvetljave. Človek v temi namreč lažje zgreši rob ceste kot ob taki svetlobi, kakršna mu cele noči bode v oči v nekaj kilometrov oddaljenem krškem mednarodnem elektroenergetskem središču.

Kar zadeva ograjo, ni vse jasno. Zlasti se ne ve, kdo vse se je doslej že zaletel z avtomobilom v obstesne betonske stebre, jih do tega trenutka večino podrli in s tem uničil ograjo ob Skradnici. Tudi ni znano, s kom in kam so izginile prečne železne cevi, ki so nekaj bile med stebri. Ne glede na nejasno preteklost stebrov in uporabnih cevi, pa bo krški izvršni svet po besedah sekretarja Franca Glinška, nekako domačina, še letos postavil v Šutni ob cesti novo ograjo. Vlada opravila svoje.

Odkrili bodo spomenik Jerneju Molanu

Dogodki ob prazniku

BREŽICE - V okviru prireditve v počastitev praznika občine Brežice bo v soboto v Dobovi zaključek maratonskega teka Dušana Mravljeta od Planice do Dobove. Mravlje se bo zadržal v spremstvu domačih športnikov tudi v Brežicah, in sicer od 15. ure do 15.30. Istega dne ob 19. uri bo v prosvetnem domu Artiče svečan koncert domačega tamburaškega orkestra ob 25-letnici delovanja kulturnega društva. V torek, 19. oktobra, ob 15. uri bodo v Rigoncah odkrili obeležje v spomin Jerneju Molanu, ki je padel v junijski vojni. Slavnostni govornik bo Janez Janša. Ob 17. uri bodo odkrili spominsko obeležje v Učnem centru Cerklje ob Krki, uro pozneje bo v gasilskem domu v Cerkljah ob Krki proslava ob obletnici odhoda zadnjega vojaka jugoslovanske armade z ozemlja Slovenije.

KOSTANJEVO POPOLDNE - V vrtcu v Brestanici so v petek popoldne otroci, starši in vzgojiteljice pripravili jesensko pojedino, ki so ji zaradi dobrot na mizi rekli *kostanjevo popoldne*. Kako bi rekli drugače, saj je daleč naokrog dišalo po zapečenem kostanju, ki so ga pripravljali udeleženci! *Kostanjevo popoldne* je bilo tudi svojevrsten zaključek delovne akcije v vrtcu, v kateri so starši pobavljali vsa igrala, na katerih se med tednom zabava njihova mladež. Brestaniški vrtec, v katerem je v štirih skupinah skupno 83 otrok, starih 3 do 7 let, vodi Marija Kavčič. Vzgojno-varstvena ustanova deluje v sklopu krajevne osnovne šole, v kateri je po upokojitvi Vere Alegro zdaj ravnateljica Urška Ubleis. (Foto: M. Luzar)

STAVKA POLICISTOV - Zaradi stavke policistov je nastalo na cestah kar nekaj nereda v prometu. Pred mednarodnim mejnim prehodom Obrežje, ki ga kaže posnetek, sta bili v petek dopolne dolgi koloni vozil iz slovenske in hrvaške smeri. Okrog 12. ure so vozniki tovarnjakov z začetka kolone povedali, da čakajo na slovenski strani na prehod meje že od 6. ure zjutraj. Policija takih izjav ni zanikala. Povedala je, da spušča vozila mimo vrste skozi mejni prehod v primeru, ko gre za zdravje in življenje ljudi. V vseh drugih primerih so policisti dvignili rampo na vsakih 10 do 15 minut. (Foto: L. M.)

kratko povedano je bil odgovor tak: možnosti je malo, ker je premalo denarja za urejanje potokov, itd. Stara pesem iz preteklosti, ki pa postaja pesem prihodnosti. Kajti dolenski vodarji, ki jih predstavlja tudi VGP Novo mesto, so padli pod vrhovno oblast ljubljanskih vodarskih šefov. Ti pa za Šutno ne vedo in zanjo tudi nečejo slišati, zato tudi denarja za ureditev Skradnice ne bodo dali, če res ne bo potok v Šutni narasel toliko, da bo ogrozil Ljubljano.

M. LUZAR

KNJIGA O KRŠKEM IN KRČANIH

KRŠKO - V tukajšnji Valvasorjevi knjižnici bodo v torek, 19. oktobra, ob 19. uri predstavili knjigo "To majhno, a dolgo mesto", ki ima podnaslov Izbor iz zgodovinskih in literarnih del o Krškem in Krčanih. Izbor in ureditev gradiva je opravil Silvo Mavsar, ki je tudi avtor zamisli za omenjeno knjigo o Krškem. Knjigo je izdala založba Opus Krško in je izšla ob 300. obletnici Valvasorjeve smrti.

PLESNI TEČAJ

KRŠKO - V Krškem in Sevnici se bo začel jutri ob 19. uri začetni tečaj družabnih plesov za mladino in odrasle. V Krškem se bodo učili plesati v Domu mladih na Vidmu pri "Podmornici", v Sevnici bo tečaj v prostorih TVD Partizan.

V stečaj tudi Sava papir

Hčerinsko podjetje krškega Vidma - Izguba nekajkrat večja od kapitala - Stečaj predlagali sami

NOVO MESTO - S 7. oktobrom je šlo v stečaj tudi hčerinsko podjetje krškega Vidma, Sava papir, d.o.o., trgovsko podjetje za papir in celulozo, Krško. Poleg družbenega dela,

katerega lastnik je Videm, je svoj delež v to firmo prispeval tudi solastnik avstrijskega podjetja Leykam.

Skupščina družabnikov je že avgusta sklenila, da vložijo predlog za začetek stečajnega postopka. Podjetje je namreč do konca julija "pridelalo" za 45 milijonov tolarjev izgub, kumulativno pa izguba znaša že 158 milijonov tolarjev in večkratno presega trajni kapital. Podjetje je bilo plačilno povsem nesposobno in nezmožno poravnati svoje obveznosti, prav tako podjetje tudi ni videlo možnosti za sklenitev prisilne poravnave. Trenutno je v podjetju zaposlenih še 8 delavcev.

Na ponedeljkovem naroku 4. oktobra je s takojšnjim začetkom stečajnega postopka soglašala tudi predstavnica SDK. Dejala je, da je do stečaja prišlo zaradi vezanosti poslovanja z Vidmom, ki je, kot vemo, prvi zašel v velike težave. Ker je dolžnik sam predlagal stečajni postopek, je sodišče z njim pričelo takoj. Za stečajnega upravitelja je imenovalo Jožeta Pattyja, dipl. inž., zaposlenega v brežiški Agrari. Stečajni pa preizkus terjatev bo v začetku decembra.

J. D.

Ob meji so še "brez televizije"

Na rajcu v KS Velika Dolina bodo gradili antenski stolp - Občina Brežice nima potrebnega denarja - Televizija je imela v rezervi 120.000 mark - Aparature so na voljo

VELIKA DOLINA - Na hribu Rajec v krajevni skupnosti Velika Dolina bodo postavili antenski stolp, vendar zdaj še ni znano, kdaj se bo to zgodilo. Doselej so pripravili lokacijsko dokumentacijo in izdali lokacijsko odločbo. Ustavilo se je pri plačilu spremembe namembnosti potrebne 42 kv. m. velikega zemljišča, ker ni sredstev.

Ker občina nima sredstev za postavitev stolpa, je skušala v tem letu pridobiti zunanega soinvestitorja. V pogovore o tem sta vključena dva možna sovlagatelja, in sicer brežiška družba Cefing, ki ustanavlja radio, in obstoječi Radio Posavje studio Brežice.

Občina še ni podpisala te pogodbe o soinvestitorstvu in tako ni pridobila sredstev, ki bi jih bila dolžna zagotoviti za oddajnik. O zadevi bo v kratkem razpravljala brežiški izvršni svet, ki bo povedal, kako si predstavljajo gradnjo stolpa. Vsekakor je na potezi brežiška občina, ki naj bi ugotovila, iz katerih virov bo zbrala svoj delček denarja.

Postavitev omenjene trdne opore, na katero bodo na Rajcu priirdili

Bo Zagreb v temi zaradi Krškega?

O ENERGETIKI - Na javni tribuni je prišlo tudi na dan, da Slovenija delu iz Posavja energetski bazen po svoji zamisli in da je Posavju to po volji. Na fotografiji: delovno omizje - Silvo Gorenc, predstavnik sklicateljev javne tribune (levo), Boris Sovič in mag. Franc Avberšek. (Foto: L. M.)

Slovenija terja Hrvaško

KRŠKO - Nuklearna elektrarna Krško ni zmožna plačati tako enostavne zadeve, kot je voda. Tako neplačevanje za slovensko vlado očitno ni zadosten razlog, da bi se o problemu hotela pogovarjati s krškim izvršnim svetom ali da bi poravnala nuklearne neplačane račune. To z velikim obžalovanjem ugotavlja Herman Kunec, predsednik krškega izvršnega sveta. Nezadovoljstvo nad omejenimi obstoječimi razmerami je izrazil tudi v razpravi na nedavni javni tribuni o energetiki v Posavju, ki jo je pred dnevi sklicala Združena lista iz Brežic, Krškega in Sevnice.

Sodeč po razpravi, v kateri sta sodelovala tudi Boris Sovič, državni sekretar za energetiko v ministrstvu za gospodarske dejavnosti in mag. Franc Avberšek, poslanec združene liste v državnem zboru, slovenska vlada na nejevoljo krškega izvršnega sveta ne bo odgovorila z nakazilom računa za vodo. Pač pa namerava prisiliti nuklearne dolžnike, da bodo plačali že dobljeno elektriko in s tem omogočili jedrski elektrarni, da sama plača svoje obveznosti. Na omenjeno zaostrovanje plačilne discipline kaže opozorilo, ki ga je pred dnevi slovenska vlada poslala v Zagreb in v katerem zahteva, naj Hrvaška plača elektriko, prejeta iz NE Krško. Sovič je dopustil možnost, da Slovenija ustavi dobavo električne energije Hrvaški, če le-ta ne bo poravnala dolga do nuklearne elektrarne.

Nepravilnim obveznostim do jedrske elektrarne so že poiskali tudi globlji smisel. Kot je o tem dejal na javni tribuni državni poslanec Brane Janč, sta slovenija in Hrvaška dolžni nuklearni okrog 100 milijonov mark. Ker tako nekemu očitno ni potrebno plačati elektrike, se na ta način vzdržuje socialni mir na drugih območjih, nikakor pa ne v Krškem, ki beži, kot rečeno, elektrarnin dolg.

VODOVOD V BUKOVJU

BUKOVJE - Jutri ob 16. uri bo v dvorani zadržnega doma na Bizelskem slovesnost, s katero bodo uradno predali namenu vodovod Bukovje. Po slovesnosti, na kateri bodo spregovorili predstavniki gradbenega odbora in občine in v kulturnem sporedu nastopili šolarji z Bizelskega, bo družabno srečanje ob glasbi ansambla Hit fly.

VAJA - Pristojni že dlje časa napovedujejo, da bodo izvedli v Posavju vajo, v kateri bodo prebivalstvo poučili o ravnanju v primeru velike nesreče, kakršno bi predstavljala morebitna nezgoda v Nuklearni elektrarni Krško. Tako vajo so obljubljali tudi za čas v začetku letošnjega oktobra in jo potem odložili, govori se, da na konec tega meseca. Na sliki: pripadniki krške civilne zaščite so napovedi o vaji vzeli resno in že pred časom na terenu preizkusili svojo pripravljenost na morebitno jedrsko nesrečo v Krškem. (L. M., foto: B. D. G.)

ljubljska televizija imela na voljo 120.000 mark, ki jih je bila pripravljena vložiti v oddajnik na Rajcu in s tem v izboljšanje televizijskega signala na območju ob hrvaški meji. Na omenjeni okrogli mizi so vedeli, in to tudi zapisali v sklepe, da oddajnika ne bo, dokler občina oz. televizijski naročniki ne bodo priskrbeli zemljišča

• Televizija Slovenija bi zdaj rada vgradila oddajniške aparature na stolp na Rajcu, saj je sporočila, da opremo že ima. Ni izključeno, da bo dragoceno elektrono dostavila kam v krajevno skupnost Jesenice na Dolenskem in jo tam pustila, da se bodo Brežičani zganili in naredili na Rajcu antenski stolp.

za stolp in dostopa ter električne napeljave do stolpa. Tistega dne leta 1992 so še mislili, da je realna možnost, da se omenjeni stolp na Rajcu "postavi še v tem letu".

M. LUZAR

kultura in izobra- ževanje

CERKVE NA KOČEVSKEM

KOČEVJE - Ob 600-letnici kočevske župnije 17. oktobra bo izšla tudi knjiga "Cerkve na Kočevskem nekoč in danes". V njej bodo opisane vse nekdaj, se pravi tudi porušene cerkve. Knjiga je delo predvsem Gojka Zupana in Mitje Ferenc, uvod in oris zgodovine kočevske župnije pa je prispeval prof. dr. France Dolinar.

PRIKAZ DEJAVNOSTI - V kulturnem nastopu, ki je sledil programsko-volilni konferenci ZKO Krško, so nastopili: plesna skupina Harlekin iz Kostanjevice, citrarka Jasmina Gričar iz Svobode Senovo, pesnica in članica literarnega kluba Krško Asta Malavašič, moški pevski zbor Svoboda iz Brestanice in dekleta iz skupine za plesno dejavnost Krško, na sliki v ospredju. (Foto: T. Jakše)

Že mladi stopajo v svet umetnosti

5. likovna delavnica mladih je privabila blizu petdeset udeležencev - Zaključna razstava v Krkini Galeriji - V 6. delavnici več grafike in oblikovanje z glino

NOVO MESTO - Galerija Krka je pričela novo sezono z otvoritvijo razstave del pete likovne delavnice mladih, ki jo je v letu 1992/93 organizirala novomeška ZKO, njen pokrovitelj pa je bila Tovarna zdravil Krka. Udeležba na letošnji likovni delavnici je bila lepa, saj jo je obiskovalo blizu petdeset mladih ljubiteljev likovnega ustvarjanja, katerim se je posvečalo šest mentorjev.

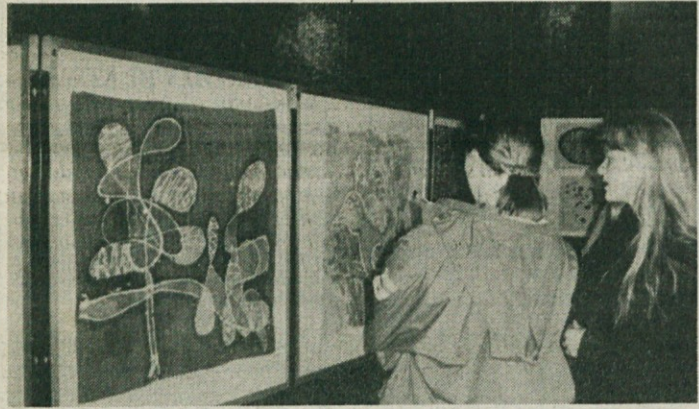
Kot je na otvoritvi razstave dejala Staša Vovk iz novomeške ZKO, je ta delavnica namenjena osnovnošolcem in srednješolcem, žal pa razmere, v katerih delajo, predvsem prostorska in finančna stiska, ne dajejo možnosti, da bi organizirali likovno delavnico tudi za otroke od male šole pa do petega razreda osnovne šole. Izrazila pa je upanje, da bodo kdaj dobili tudi prostor, ki bo namenjen samo likovni delavnici in kjer bodo mladi likovniki imeli svoj atelje za ustvarjanje. Tako bo moč delo drugače organizirati. "Lepo je, da se vsako leto prijavlja veliko mladih, še zlasti pa je razveseljivo," je dejala

Staša Vovk, "da nekateri prihajajo vsako leto znova, kar pomeni, da je naše delo vendarle dobro organizirano in da je vsako leto pripravljeno tako, da otroci odnesejo del znanja, ki jim je potreben, da z veseljem ustvarjajo, da niso utesnjeni ne omejeni, in da so mentorji zato, da jim pri njihovi ustvarjalnosti pomagajo, jih nekoliko usmerjajo, ne pa kontrolirajo." Napovedala je tudi likovno delavnico 1993/94, ki je pričela z delom že ta četrtek.

Brane Šuster, ki skupaj z Nikom Golobom pripravlja program likovne delavnice, je s strokovnega vidika ocenil razstavo, ki je pravzaprav vsa-

ta delavnic, saj jih vodijo različni mentorji. Prav tako so različni tudi udeleženci, ki v skupini ustvarijo specifično atmosfero. Le nekateri se namreč udeležujejo vseh smeri. Največje je bilo zanimanje za slikanje, kjer je bil mentor akademski slikar Jože Kumer. O tem pričča tudi številno razstavljenih slik, ki nedvoumno nosijo tudi mentorjev pečat, kar nikakor ni slabo. Slikanje portretov je vodila akademska slikarka Ana Guštin, modno oblikovanje (slikanje ornamentov) je vodil likovni pedagog Valter Rabič, ta pa je bila nekakšen uvod v batik delavnico, ki jo je vodila akademska slikarka Branka Marčeta. Foto delavnice, v kateri so udeleženci raziskovali svetlobo in temo, je vodil Bojan Radovič, zaključil pa jo je dr. Marin Berovič, s pomočjo katerega so mladi spoznavali postopke grafičnega oblikovanja in globokega tiska. Letos, ob letu grafičnega bienala v Novem mestu, bosta kar dve grafični delavnici, po dolgem času pa bo na sporedu tudi oblikovanje z glino. "Likovna delavnica je bila in bo pripravljajnica za likovne šole, predvsem pa mora biti prostor za doživljanje in izražanje sveta likovne umetnosti," je na koncu poudaril Brane Šuster.

T. JAKŠE

LIKOVNA DELAVNICA MLADIH - Jesensko sezono razstav v Krkini Galeriji je odprla 5. likovna delavnica mladih. Otvoritve svojih del so se udeležili številni mladi umetniki, njihovi mentorji, starši in vrstniki. (Foto: T. Jakše)

"Vilinska prosojnost kristala"

Razstava brušenega stekla v Razstavišču SDK

NOVO MESTO - Po zaslugi Mojce Peček, lastnice novomeškega steklarskega ateljeja Rajska ptica, ki s steklaro Rogaska že vrsto let sodeluje, si imajo novomeščani v Razstavišču SDK do 25. oktobra priložnost ogledati zanimivo razstavo ter napasti oči na izdelkih, ki so nastali iz zmesi kremenovega peska, sode (pepelike) apnenca in raznih dodatkov, torej, tehnološko gledano, stekla, ki ga je oplemenitilo delo rogaških steklarjev do te mere, da je v njihovih rokah zapelo visoko pesem umetnosti.

Na otvoritvi razstave je o zgodovini in tehnologiji pridobivanja stekla in njegove uporabe v sredo, 6. oktobra, spregovoril zgodovinar Jože Rataj, ter se posebej zadržal pri steklarnah, ki so delovale na območju današnje Slovenije. Te so že pred stoletji dosegale visoko kvaliteto svojih izdelkov. Njihovo tradicijo danes nadajuje Steklarna v Rogaski Slatini in njena brusilnica v Kozjem, ki je na mednarodnih razstavah dosegla pomebne uspehe ter na sejmihi Ideja prejela vrsto zlatih plaket za izvirna poslovna darila.

T. J.

STEKLO KOT UMETNOST - Na otvoritvi razstave "Vilinska prosojnost kristala" je o zgodovini steklarstva spregovoril zgodovinar Jože Rataj, igral pa trio flavt "Analizija" iz Škofje Loke. (Foto: T. Jakše)

Sodelovati, ustvarjati in uživati

Pomembna novost v delu ZKO Krško: k delu bodo pridobili profesionalca - Odslej programska konferenca vsako leto - Novi predsednik je Janko Avsenak

KRŠKO - V soboto je bila v veliki dvorani Kulturnega doma v Krškem redna programsko-volilna konferenca Zveze kulturnih organizacij Krško. Ob 25 delegatov, kolikor jih imajo v ZKO včlanjene organizacije, se jih je konference udeležilo 22, poleg njih pa še veliko število ljubiteljev kulture.

O delu v petih letih od zadnjega sklica v aprilu 1988 je poročal predsednik France Čermelič, nakar so delegati sprejeli razrešnico vsem dosedanjim organom in funkcionarjem ZKO, obravnavali in sprejeli nov statut, z aplavzom pa so sprejeli sklep o zaposlitvi profesionalnega delavca v ZKO, za katerega je izvršni svet občine krško že odobril finančna sredstva. Tako bo zagotovljena redna skrb za razvoj ljubiteljske kulture v občini. Posebej so se zavzeli za vključevanje šolskih društev v ZKO ter za redne letne konference ZKO, kar naj bi bila naloga novega predsedstva, na čelo katerega je bil izvoljen Janko Avsenak. Podpredsedni je Bojan Kaplan.

V svojem nastopnem in programskem govoru je novi predsednik Avsenak med drugim dejal: "S pravnimi usmeritvami in strokovnostjo, ki

bo rodila rezultate, naj bi upravičili naša prizadevanja, da bi posvetili mnogo več pozornosti vzgoji in pridobivanju kadrov ter ustrezno vključevali strokovnjake mentorje. Kulturna društva in skupine, ki se vključujejo v ZKO, naj bi v svoji bazi videle in čutile, da nad njimi nekdo bdi, upošteva njihovo delo, jih spodbuja in pomaga reševati njihove probleme. Pred vrati ZKO že nekaj časa čaka nekaj skupin, ki bi se želele priključiti, pa v tem trenutku še ne izpolnjujejo nekaterih formalnih pogojev. Nujno je potrebno v sodelovanju z njimi urediti stvari, da bodo postali naši enakovredni člani. Osnovni namen ljubiteljske kulture je ljubiteljsko sodelovati, ustvarjati in tudi uživati ob umetniškem razdajanju, naša dolžnost pa je očuvati to našo ljubezen in jo tudi posredovati drugim. Ob dobri volji nas vseh in tudi tistih, ki naj bi nam zagotovili finančna sredstva za sodelovanje, lahko upamo, da bomo našli pravo mesto v naši družbi in hvaležnem občinstvu."

T. JAKŠE

"AKVAREL - LJUBEZEN MOJA"

NOVO MESTO - V ponedeljek popoldne sta v avli Pionirjeve poslovne stavbe v Bršljunu razstavili 16 svojih akvarelov dipl. arh. Jelica Kupec in Jožica Škof, obe iz Novega mesta. Prihodnji mesec bo poteklo leto dni, odkar sta se začeli učiti pri slikarju Jožetu Kotarju. Iz prijateljskih stikov se je razvilo kar resno delo, s katerim razstavljalci izpovedujeta talent in smisel za slikanje v akvarelu. Ta se jima zdi najprimernejša slikarska tehnika za dojanje intimnih čustev in okolice. Nekaj slik razstavlja v istem prostoru tudi Jože Kotar. Razstava bo odprta do konca oktobra.

Tg

13. SREČANJE MALIH PEVSKIH SKUPIN

ŠMARTNO PRI LITVI - V Kulturnem domu v Šmartnem pri Litvi se bo v soboto, 16. oktobra, ob 17. uri pričelo 13. slovensko srečanje malih pevskih skupin, ki ga priredijo Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Slovenska pevška zveza in ZKO Litija. Srečanja se bo udeležilo trinajst skupin, med njimi tudi domači kvartet "Šmartin".

PLESNE IGRICE ZA OTROKE V TERPSIHORI

NOVO MESTO - Terpsihora dance company, plesno društvo Novo mesto, bo začelo s tečaji za otroke, male šolarje in prve razrede v petek, 15. oktobra, ob 15.30 v prostorih Krkinega kluba, v stari stavbi Tovarne zdravil Krka pri hotelu Metropol. Ob igri in zabavi se bodo otroci seznanjali z osnovami plesa.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

LJUBLJANA - Lutkovno gledališče Ljubljana, ki ga večkrat obiščejo tudi otroci z območja širše Dolenjske, začnejo novo sezono prenovljeno in obnovljeno, ne le na zunaj, marveč tudi programsko, saj bo v tej sezoni na odru zaživel kar pet premiernih lutkovnih predstav: Wilkowskega Trdoglavčka, Fritzov Grofič prašič, Lobodeva Pepelka, Jesihova Zvezda in srce ter še večer poezije Lili Novy. Ob tem pa bodo še naprej igrali 12 priljubljenih predstav iz svojega stalnega programa od Andersenovega Šlavca do Makarovičeve Sapramiške.

OGLED VALVASORJEVE KNJIŽNICE

Po četrti šolski uri smo odšli na avtobus, ki nas je peljal v Krško. Obiskali smo Valvasorjevo knjižnico. Ogledali smo si razstavo o Valvasorju, knjižničarka pa nam je opisala njegovo življenjsko pot. Potem nam je pater razkazal razstavo likovnih umetnin in samostansko knjižnico, kjer imajo bogato zbirko starih knjig. Postregel nam je s podatki o prvih knjigah, vendar to ni bilo golo naštevaje letnic, marveč kratke in zanimive zgodbe o njih. S tem poučnim ogledom smo počastili 300. obletnico smrti Janeza V. Valvasorja.

ANI KOPRIVEC
8. b. novin, krožek
OŠ Artiče

MINI PRIX LUCAS 93 V DOLENJSKEM MUZEJU

NOVO MESTO - V petek, 15. oktobra, bo ob 19. uri v Mali dvorani Dolenjskega muzeja odprta slikarska razstava prvega izbora slovenskega malega unikatna na papirju. Razstavo je pripravila revija Lucas, odprta pa bo do 7. novembra.

Črnomaljskih učiteljev tožba

Tri največje osnovne šole v črnomaljski občini pestijo velike prostorske težave, ki jih ne bo moč odpraviti brez denarne pomoči države - Prednostne naložbe?

SEMIČ - V črnomaljski občini je sedem osnovnih šol s 112 oddelki in 2.300 učenci. Medtem ko so razmere v manjših šolah zadovoljive, so v treh največjih; v črnomaljskih šolah Loka in Mirana Jarca ter v semiški, veliki problemi. Kakšni, so pretekli teden predstavniki občinske skupščine in šol v Semiču potožili predstavnikom ministrstva za šolstvo in šport, predvsem državni sekretarki na omenjenem ministrstvu Tei Valenčič in predsedniku republiškega sklada za upravljanje z nepremičninami Niku Žibretu.

Šole teži predvsem pomanjkanje prostora. Tako v semiški šoli primanjkuje okrog 2.000 kv. metrov novih prostorov, zlasti za specialne učilnice, kabinete, knjižnico. Mnogo sedanjih učilnic je neprimernih, boje se, da bodo izgubili tudi telovadnico, ki prav tako ne ustreza. Kljub temu se lahko pohvalijo, da so po številu nadarjenih v vrhu Dolenjske. Semiška šola, za katero je značilno, da se večina učencev vozi iz 50 vasi, je v občinskih planih za dograditev na prvem mestu, načrti tako za šolo kot za telovadnico pa so narejeni že nekaj let.

Šola Mirana Jarca se kljub temu, da ima najetih deset neprimernih učilnic v dijaškem domu, ni mogla izogniti popoldanskemu pouku. Primanjkuje ji še precej prostorov, tudi telovadnica je premajhna. Opozorili so, da v šolah ne bo dobrih kadrov, dokler bodo plače učiteljev in ravnateljev tako nizke. Ker je financiranje osnovnih šol odvisno od materialnih razmer v občinah, so skoraj praviloma šole na periferiji materialno prizadete. To so potrdili tudi osrednje šole Loka, kjer si ne morejo privoščiti nakupa sodobnih učil, ki jih je na trgu obilo. Kakšne denarne težave imajo, pove že to, da so jim hoteli dvakrat izklopiti elektriko. Zaradi prostorske stiske imajo tudi v Loki pouk popoldne, sedem učilnic pa v najemu v srednji šoli, pri čemer se ne morejo izogniti pedagoškimi in organizacijskim težavam. Ker se kar 72 odst. učencev vozi, pričakujejo, da bo pred šolo kmalu urejeno tudi obračališče za avtobuse.

Skratka, v semiški in črnomaljskih šolah je tako velika stiska, da bi potrebovali za njeno odpravo 600 milijonov tolarjev. S samospripravo kot za družbene dejavnosti jim je uspelo na leto zbrati 20 milijonov, občinski proračun pa je "težak" manj kot 400 milijonov tolarjev. Zato je razumljivo, da bo morala pomagati

država, ki jo je predsednik izvršnega sveta Anton Horvat zabil, naj njihove naložbe vrstni med prednostne. V Črnomlju se sicer zavedajo, da vsega ne bo moč narediti v enem letu, saj je bilo lani v vsej državi namenjenega za naložbe v šolstvo manj denarja kot bi ga potrebovali samo v črnomaljski občini. Toda morali bi vsaj začeti. Državna sekretarka Valenčičeva je zadržala, da bo potrebno urediti šolski prostor v Sloveniji. Povedala je tudi, da pripravljajo izobraževalni center za učitelje na Dolenjskem, tako da jim ne bo potrebno več hoditi v Ljubljano.

M. BEZEK-JAKŠE

ODSEV JESENI - 38 otrok iz osmih belokranjskih osnovnih šol, šole s prilagojenim programom in delavnic pod posebnimi pogoji se je letos zbralo v Starem trgu na 12. slikarskem ekstemporu mladih likovnikov Bele krajine. Slikali so na temo "Odsev jeseni v Poljanski dolini". Njihova dela so minuli petek predstavili v črnomaljskem kulturnem domu, razstava pa bo potem potovala po vseh belokranjskih šolah. Na koncu bodo dela pristala v Uniorju v Starem trgu, pokrovitelju ekstempora. Na otvoritvi prve razstave so mladi likovniki in njihovi mentorji prejeli priznanja za sodelovanje. Na fotografiji: vodja ekstempora 93 Alenka Vrlinič (desno), izročila priznanje mentorici s semiške osnovne šole Vlasti Heniksman. (Foto: M.B.-J.)

NA VSEH KOLONIJAH - Mari-borski slikar Aco Lebarič (levo) je eden poglavitnih "krivcev", da je bil Semič letos že sedmič gostitelj likovnih umetnikov. Lebarič je namreč udeleženec vseh dosedanjih kolonij, zato je na otvoritvi razstave tudi upihnil sedem svečk na torti. (Foto: M.B.-J.)

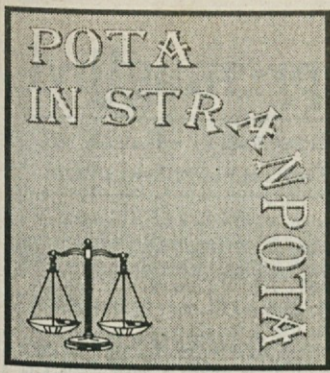
V Semiču slikalo 15 umetnikov

Želja katalog kolonij

SEMIČ - Na letošnji mednarodni slikarski koloniji v Semiču, že sedmi zapovrstjo, je sodelovalo 15 umetnikov iz Slovenije, Italije in Hrvaške. Na dosedanjih kolonijah je sodelovalo že okrog 50 likovnikov, njihova dela s kolonij pa so deponirana v Semiču. Ob otvoritvi razstave del letošnje kolonije, ki je bila pretekli petek v semiškem hotelu Smuk, je predsednik pripravjalnega odbora Marko Banovec dejal, da si želijo izdati katalog vseh doslej v Semiču nastalih del. Upajo tudi, da bodo našli prostor, kjer bodo dela stalno razstavljeni.

Da mora semiška kolonija živeti naprej, se je v imenu slikarjev zavzel tudi Janez Knez ter pri tem opozoril, da bodo morali nanjo povabiti le najboljše umetnike. Pozdravil je idejo o katalogu, saj bi tako dela, nastala v Semiču, razstavljali tudi po drugih galerijah v Sloveniji in tujini. Predstavnik Zveze paraplegikov Slovenije Janez Klemenc pa je ponudil pomoč pri izdaji kataloga ter pohvalil semiško krajevno skupnost, ki je ena redkih, ki si tako prizadeva za kulturni razcvet svojega kraja.

M.B.-J.

dežurni poročajo

KLJUČE POISKA NA OKENSKI POLICI - 18-letni D. R. iz Lašče je osumljen, da je 16. septembra prišel v stanovanjsko hišo, ki jo je odklenil s ključem, ki ga je našel na okenski polici, ter ukradel 5 tisočakov.

ODNESEL KOVČEK IN TORBICO - V noči na 5. oktober je neznan storilec iz odklenjenega avtomobila, ki ga je imel T. S. parkiranega pred gostinskimi lokalom na Dobravi pri Dolenjih Kamencih, ukradel poslovni kovček in žensko torbico z denarjem in dokumenti. Neznanec je lastnika oškodoval za 40.000 tolarjev.

ODPELJAL STISKALNICO ZA GROZDJE - V času od 2. do 4. oktobra je neznanec iz ograjenega skladišča trgovine Mercator Kmetijska zadruga Trebnje, p.o., Dobrič, ukradel 70-litrsko stiskalnico za grozdje in s tem trgovino oškodoval za okoli 30.000 tolarjev. Storitela policisti se iščejo.

UKRADEL TORBICO Z DOKUMENTI IN KLJUČI - 6. oktobra zvečer je nepridiprav vlomil v tovornjak, ki ga je imel J. G. iz Novega mesta parkiranega pred bifejem pri Cerovcu, ter mu ukradel torbico z dokumenti in ključi. Lastnika je oškodoval za 7.000 tolarjev.

VLOMIL V VIKEND - V času od 10. septembra do 6. oktobra je neznan storilec vlomil v kraju Reva v vikend ter ukradel radiokasetofon, ročno baterijo, usnjen moški suknjič, lovsko obleko, naboje ter še nekaj drugih manjših predmetov. Lastnika I. S. iz Ljubljane je oškodoval za okoli 50.000 tolarjev.

NEPREVIDNI MOPEDIST

KOČEVJE - 6. oktobra okoli 17. ure je prišlo do hude prometne nesreče v Gorenju pri Kočevju. 13-letni Renato Gjerek je zapeljal v križišče enakovrednih cest, ne da bi se prej prepričal, če je varno. Takrat se je z njegove desne pripeljal z avtom 40-letni Viljem Leban iz Nove Gorice. Hudo ranjenega mopedista so odpeljali v ljubljanski Klinični center.

TRAKTORISTA VRGLO IZ KABINE

NOVO MESTO - 3. oktobra nekaj po osmi uri dopoldan se je 51-letni Janez Bradač iz Dolenjih Sušic peljal s traktorjem po lokalni cesti od Uršnih sel proti Gorenjim Sušicam. Ko je v Gorenjih Sušicah pripeljal do križišča z lokalno cesto Dolenjske Toplice - Dobindol, je namerala zaviti proti Dolenjskim Toplicam, vendar zaradi neprimerne hitrosti zavoj ni mogel izpeljati, ampak je zapeljal na travnato pobočje. Med vožnjo po travnatem pobočju je Bradač vrglo iz kabine. Zaradi hujših poškodb se zdravi v novomeški bolnišnici.

KRONIKA NESREČ

V OVINKU VOZIL PO LEVI - 6. oktobra ob 22.15 je 20-letni Jernej Šuštaršič iz Šentjerneja vozil osebni avto Honda Civic iz Šentjerneja proti Novemu mestu. Na Vrhu pri Šentjerneju je v ovinku peljal po levi polovici ceste, tedaj pa je nasproti pripeljala 23-letna Janja Vintar iz Dobravice in med vozilji je prišlo do trčenja. Za Vintarjevo je vozil z golfom 23-letni Igor Kolkigar iz Grobelj, ki se je umikal, da bi prečel trčenje. Zapeljal je na bankino in kljub temu trčil v voznični avto. Šuštaršičev avto pa se je prevrnil. V nezgodi sta se hujše poškodovala Šuštaršič in Vintarjeva; oba se zdravita v novomeški bolnišnici. Na vozilih je škoda za okrog 1 milijon 300 tisoč tolarjev.

ZBIL KOLESARKO - 6. oktobra nekaj pred tretjo uro popoldan se je 75-letna Ana Gorše iz Podturna s kolesom peljala iz Podturna proti Črmošnjicam. Izven Podturna je zavijala levo proti Cerovcu; tedaj pa je iz nasprotne smeri pripeljal 54-letni Miroslav Simonič iz Dragatuša, ki je v zavirali in zaviral, vendar je kolesarko vseeno zbil. Hujše poškodovana kolesarka se zdravi v novomeški bolnišnici.

Le kdo je Božičnikovim podtaknil drogo?

Na novomeškem temeljnem sodišču je bila druga obravnava zoper Albina in Terezijo Božičnik iz Križ, pri katerih so policisti aprila našli skoraj 900 g heroína - Naslednja obravnava bo 8. novembra

NOVO MESTO - V petek, 8. oktobra, je bila na novomeškem temeljnem sodišču druga obravnava zaradi dokazovanja kaznivih dejanj Albina Božičnika in njegove matere Terezije Božičnik iz Križ pri Koprivnici v brežiški občini. Pri preiskavi so namreč policisti 13. aprila letos našli v njeni hiši 5,34 g heroína, skritega za hladilnikom, 2,11 g skritega ob kanalizacijski cevi v bližnji hiši, medtem ko so 853,56 g heroína našli zakopanega v bližnjem gozdu. Obtožena pravita, da je bila droga podtaknjena.

Na petkovi obravnavi je bil zaslišan kot prič kriminalist Avguštin Davorin, ki je omenjena dne skupaj s sodelavcem opazoval obsojenca in obsojenko nedaleč stran od hiše. V tistem času so policisti obravnavali Albina Božičnika, strica obtoženega, zaradi krivolova. Ker so na policijo prihajali anonimni klici, sta bila s sodelavcem določena, da prekontrolirata to območje in ugotovita, kdo strelja. Čeprav sta šla na pot s to nalogo, pa ju je zmotil prihod beamweja, s katerim se je pripeljal njegov nečak Albin. Postala sta pozorna, saj so se po Brežicah v tem času širile govorice, da se ukvarja s preprodajo orožja in drog. Pozornost pa je vzbujal tudi njegov visok standard, kljub

temu da ni bil nikjer v službi. Avguštin je dogajanje pred Božičnikovo hišo opazoval z daljnogledom. Stopil je v hišo, potem pa sta se skupaj z mamo vrnili iz hiše, oba pa sta nekaj nosila v roki. Šla sta čez travnik do gozda, se tam zadržala kratek čas, potem sta se vrnili. Glede na govorice in informacijo, ki so jo preverili v Novi Gorici, da se pri njem lahko dobi heroin, so policisti naslednje dni naredili hišno preiskavo. "Božičnika smo odpeljali na preiskavo s sabo, njegova mama pa je bila doma. S seboj smo imeli tudi dva psa, izurjena za iskanje drog. Prvi zavitek

droge smo s pomočjo psov našli za hladilnikom, naslednjega ob kanalizaciji pri hiši, tretji, največji zavitek, pa je bil zakopan v gozdu," je povedal Avguštin Davorin. Na kraj najdbe je bil poklican tudi preiskovalni sodnik skupaj s tožilec. Obtožena sta na to dejala, da je vse to podtaknjeno. Obtoženi Božičnik je na vprašanje, ali pozna prič, dejal, da sta se že nekajkrat srečala v baru v Krškem, kjer naj bi mu Avguštin tudi predlagal, naj sodeluje z njimi in premisli, kaj se bolj splača. Avguštin je potrdil, da sta bila pred tem že nekajkrat skupaj, vendar je ostale Božičnikove trditve zanikal.

Obtožena Terezija Božičnik pa je povedala, da so ji potem, ko so naredili hišno preiskavo, na policiji grozili, da

● **Obramba je vztrajala, da je treba narediti posnetek tudi na terenu ter zaslišati še nekaj prič. Senat sodišča je predlogu obrambe delno ugodil, zato bodo na naslednji obravnavi 8. novembra zaslišali še nekatere prič.**

bo, če ne bo vsega povedala, vsa njena družina pobita. Dejala je še, da so se pred njo pohvalili, da se za ubijanje ljudi šolajo šest let.

J. D.

ZANESLO GA JE V OGRAJO

ČRNOMELJ - 10. oktobra nekaj po deseti uri dopoldan je 35-letni Peter Milek iz Črnomolja vozil od Stražnjega Vrha proti Črnomlju. Ko je pripeljal v nepregledni rov ovinek z neprimerno hitrostjo, ga je zaneslo na levo stran. Tedaj je nasproti pripeljal 41-letni Franc Plut iz Rodin, ki je zaviral, vendar je kljub temu prišlo do trčenja. V nezgodi se je Milek lažje poškodoval, voznik Plut in njegova sopotnica, 4-letna Janja Plut, pa sta dobila hujše poškodbe. Lažje poškodbe je dobila tudi Plutova sopotnica, 11-letna Andreja Plut. Na vozilih je za 750.000 tolarjev škoda.

PRIJELI OSUMLJENCA VLOMA V KOMB

NOVO MESTO - 9. oktobra so novomeški kriminalisti k preiskovalnemu sodniku v Novem mestu privedli 22-letnega M. P. in 22-letnega J. P., oba iz Zagreba, ker sta osumljena, da sta 8. oktobra na Cesti herojev v Novem mestu vlomila v kombi Volkswagen transporter in ga odpeljala. Pustila sta ga nad vasjo Javorovica, kjer so ga tudi naslednji dan našli. Kombi, vreden 2.450.000 tolarjev, so vrnili lastniku S. P. s Ceste herojev.

NEPREVIDEN MOPEDIST

KOČEVJE - 6. oktobra okoli 17. ure je prišlo do hude prometne nesreče v Gorenju pri Kočevju. 13-letni Renato Gjerek je zapeljal v križišče enakovrednih cest, ne da bi se prej prepričal, če je varno. Takrat se je z njegove desne pripeljal z avtom 40-letni Viljem Leban iz Nove Gorice. Hudo ranjenega mopedista so odpeljali v bolnišnico ljubljanskega Kliničnega centra.

POLICISTI ŠPORTNIKI - Prejšnji četrtek je načelnik UNZ Novo mesto Boris Likar sprejel policiste športnike, ki so se pred kratkim izkazali na mednarodnem policijskem tekmovanju v Čeških Budjevicah, kjer je slovenska reprezentanca zasedla ekipno drugo mesto, in na državnem prvenstvu vodnikov policijskih službenih psov, kjer je Matija Bradač s psom Jakom zasedel odlično drugo mesto. Na Češkem je bil od novomeških policistov kot posameznik najuspešnejši Marko Nikolič, ki je v karateju osvojil odlično drugo mesto, čeprav je že v polfinalu nastopil s poškodovanim prstom na roki. Zupanc Peter je bil specialnem pentatlonu 14., Alen Turk pa v streljanju dvajseti. (Foto: I. Vidmar)

MODRAS GA JE PIČIL

KOSTELSKO - Minulo nedeljo, 10. oktobra, je mnoge zvalobil na izlete, sprehode, rekreacijo, vožnjo s čolni po narasli Kolpi itd. Družini Cimprič in Lisac iz Vasi-Fare pa sta šli na izlet na Kuželjsko steno, kjer sta si ogledali tudi naravno zanimivost - Kuželjsko okno oz. Kuželjska vrata. Seveda so se hoteli za spomin tudi fotografirati. Pri tem se je Marjan Lisac naslonil na steno tako nesrečno, da je položil roko prav na modras, ki ga je nato pičil v palec. Franc Cimprič je nato Marjana Lisca odpeljal v zdravstveni dom Kočevje, kjer so mu nudili prvo pomoč. Nato so ga odpeljali še na infekcijsko kliniko v Ljubljano, zdaj pa je že v domači oskrbi. Nesrečni pripetljaj je opomin izletnikom, nabiralcem gob in drugim ljubiteljem narave, da je treba biti vedno previden.

Volkovi so raztrgali ovce

Pri Mozlju so pokončali 7 ovac, kaj se je zgodilo z dvema, pa še ni znano - Električni pastir jih ni zadržal

MOZELJ PRI KOČEVJU - V minulem tednu so volkovi pokončali Rijavčevim v Mozlju vseh devet ovac, se je v sredo minuli teden zavedel po Kočevju. Marjan Rijavec je ob našem obisku povedal, da so volkovi zanesljivo poklali 6 ovac in ovna, niso pa še odkrili še ene ovce in jagenjčka, za katere ne vedo, če sta še živa ali morda tudi mrtva.

Ovce so imeli Rijavčevi na električnem pastirjem ograjenem pašniku, kjer so pred leti redili bikce. V tej ogradi, ki je kilometer od domače hiše in vasi Mozelj, je tudi zasilen hlevček, saj so ovce, ki so jih kupili že predlani, sicer prek zime imeli v hlevu pri hiši. Gospodar Marjan je nazadnje videl žive ovce v nedeljo, ko pa je prišel na pašnik v torek, je opazil grozovito sliko. V vrtači pod hlevčkom je ležalo pet pobitih ovac in oven, okoli pa so krožili krokariji, ki so jim kljuvali oči.

Lovci, ki so prišli na ogled, so po sledeh in iztrebkih ugotovili, da je pokol ovac opravilo krdelo volkov, med katerimi je bilo tudi nekaj mladičev. Povedali so še, da so volkovi zdaj zaščiteni po republiškem predpisu in bo torej vso škodo lastnik Rijavec dobil povrnjeno iz republiških virov.

Rijavec je tako oškodovan za okoli 1.600 DEM, kar pa ni dokončna ocena škode. Povedal je, da se je za rejo ovac odločil, ker z rejo bikcev ni bilo več pravega dohodka. Namestnik je vzgojiti lastno večjo čredo. V bližnji okolici Mozlja so še štirje podobni pašniki, kjer imajo rejci ovac na paši črede.

VOLKOVI SO PRIŠLI KLAT - Na fotografiji je del ovac, ki so jih pokončali pred kratkim volkovi, ter njihov lastnik Marjan Rijavec iz Mozlja, ki so mu volkovi poklali vso čredo. (Foto: J. Prime)

PO DOLENJSKI DEŽELI

● **Gobar iz Vrčic je 4. oktobra naletel na dokaj nenavadno trofej, to namreč ni bila goba velikanka, kot bi vsakdo pomislil, ampak pravi pravcati medvedji kosmatinec, ki pa je v gozdu na žalost obležal pod streli neznanega "lovca". Nezakoniti lov je prijavil policistom. Divji lovec je lovsko družino s tem oškodoval za 300.000 tolarjev.**

● **Mladoletnika B. M. iz Gribelj so tako močno zasrbeli prsti, da je v septembru vlomil v trgovino KZ Črnomelj v Gribljah, kjer je ukradel razne prehranske artikule, pijačo, cigarete in nekaj oblačil. Za naslednji lažji dostop do trgovskega blaga si je poiskal še ključ, s pomočjo katerih je večkrat ponoči prišel v prodajalno in kradel hrano in pijačo. Trgovino je oškodoval za 30 tisočakov.**

● **Tudi naslednji nepridiprav si je najprej poiskal ključ, da je z lahkoto prišel v stanovanje S. G. iz Semiča, in v sobi ukradel 100 nemških mark.**

● **Sposojeniimi ključi pa je malo hišno preiskavo naredil tudi L. G., ki je osumljen, da je 10. oktobra skozi priprto okno vstopil v hišo A. M. iz Šentjerneja. V kuhinji je vzel svetilko, nato pa šel v spalnico, kjer sta lastnika spala. Oba sta se zbudila, zato je osumljeni hotel pobegniti in začela sta se v kuhinji prerivati. A. M. je poklicala policiste, ki so na kraju samem osumljenca prijeli.**

"SKRAJŠAL" JE AVTO

KOČEVJE - Samo še 1,20 m je bil dolg avtomobil Yugo, last Gorazda Debeljaka iz Klinje vasi pri Kočevju, ko je 27. septembra okoli 10. ure trčil s kombijem D. M. z Brega. Debeljak je parkiral avtomobil v bližnji trgovine z gradbenim materialom in nesel na odkupno postajo gobe. Takrat pa je voznik kombija trčil v yuga, ga potisnil ob drevo in ga popolnoma uničil, saj je bil yugo po nesreči dolg le še dober meter.

PADEL Z VISOKE LESTVE

METLIKA - 8. oktobra dopoldan je obrtnik 55-letni Viktor Jurajevič iz Črnomlja pleskal na železniški postaji v Metliki. Okrog 9. ure se je lestev na asfaltu začela pomikati in Jurajevič je padel z višine 4 metrov in se hudo poškodoval. Zdravi se v novomeški bolnišnici.

Minuli teden štirje mrtvi

Hudo trčenje na cesti med Otočcem in Obrežjem

NOVO MESTO - Minuli teden je bilo na slovenskih cestah osem mrtvih in več težje poškodovanih udeležencev prometa. Štiri smrtno žrtve pa so terjale tudi dolenske in posavske ceste.

Huda prometna nesreča se je zgodila v petek, 8. oktobra, ko se je iz Otočca proti Obrežju nekaj po peti uri zjutraj peljal osemnajstletni Aleš B. iz Cerklj ob Krki in na ravnam delu magistralne ceste Ljubljana - Obrežje iz neznanega vzroka zavil na nasprotni vozni pas. Takrat pa je po njem pripeljal 50-letni Ivan K. iz Zagreba. Med trčenjem sta oba voznika umrli. Na vozilih je za milijon tolarjev škoda. Zaradi nesreče je bila magistralna cesta dve uri zaprta.

6. septembra je 56-letni Alojz Strajnar iz Boge vasi peljal kolo z motorjem od Sel proti Šumberku in Biču. V Zagorici je vozil po levi

Tatinska mladeniča so prijeli

Vlamljala v kioske in avtomobile

NOVO MESTO - Tatinski pohodi mladeničev, ki iščejo takšne in drugačne zabave, se ne končajo vedno uspešno zanje. Tudi za 19-letnega M. K. in mladoletnega E. S. iz Novega mesta se vlamljanje ni končalo po njihnih željah, saj so ju policisti odkrili.

Mladeniča sta osumljena, da sta 7. oktobra ponoči vlomila v Tobakov kiosk na Glavnem trgu v Novem mestu, vendar ju je pri dejanju opazil voznik, ki se je ravno tedaj pripeljal mimo, a sta mu storilca pobegnili. Policisti so kasneje ugotovili, da sta osumljena tudi 5. oktobra vlomila v kiosk na Trdinovi ulici v Novem mestu ter ukradla 5 solzlinih sprejev ter dva žepna avtomatska noža in s tem oškodovala lastnika B. P. iz Novega mesta za 10 tisočakov. Istega dne sta iz stonke, parkirane pred prodajalno Mladinske knjige na Glavnem trgu, ukradla radiokasetofon in lastniku povzročila za 7 tisočakov škode.

Krkaši ne znajo zadeti vrat

Še vedno brez zmage - Groba igra Optimizma - Sodnik spregledal igro z roko - Jelič izključen zaradi pretepa

NOVO MESTO - Nogometaši Krke Novoterm so v nedeljo izgubili že sedmo srečanje in bodo morali na prvo zmago še počakati. Čeprav so se ves čas borili kot levi, odličnemu vratarju gostov Škodlarju niso mogli do živega. Zato pa so Ljubljanci izkoristili edino pravo priložnost že v 14. minuti, ko je Šiljak preigral dva igralca Krke Novoterm in silovito streljal proti vratom. Žogo je novomeški vratar Pavič sicer odbil, a je kljub temu končala v mreži za njegovim hrbtom.

V drugem polčasu so Novomeščani igrali še bolj napadalno in igra se je povsem preselila pred vrata Optimizma. Strelji proti vratom gostujočega vratarja so se kar vrstili, a pravih priložnosti za izenačujoči zadetek kljub temu ni bilo.

Gostje iz Ljubljane so igrali zelo grobo, nekajkrat so si pomagali celo z roko, česar pa sodnik Beton iz Kranja ni videl oz. ni hotel videti, zato se novomeški nogometaši upravičeno počutijo opeharjene za prvo zmago na letošnjem prvenstvu. Ob eni izmed spornih odločitev se je preveč razburil Jelič, ki se je sprl s Čelimovičem. Ker ni ostalo le pri besedah, temveč so zapele tudi pesti, je sodnik obema pokazal

rdеч karton in vrata slačilnice.

Krka Novoterm je sicer izredno borbena ekipa, ki kljub neuspešnemu začetku letošnjega prvenstva ni obupala, vsaj ne toliko, da bi se to poznalo v igri. Na žalost pa nima igralcev, ki bi znali pripraviti napad, ustvariti priložnost in močno ter natačno streljati na gol. Šele sedaj je marsikomu v novomeških nogometnih krogih jasno, koliko pomeni za njihovo moštvo vrhunski igralec, ki ga letos ni v ekipi. Moči, hitrosti, tehnike in zrelega taktičnega mišljenja mladi neizkušeni nogometaši ne morejo pridobiti čez noč in jih ne morejo nadomestiti z borbenostjo. Krka Novoterm je na poti, ki ne pelje drugam kakor nazaj v drugo ligo, kamor domači

nogometaši brez kupljenih "tujcev" tudi sodijo. Če želijo ostati v krogu najboljših, bodo morali njihovi pokrovitelji v času prestopnega roka po prvem delu prvenstva precej globoko seči v žep, ki pa ni brez dna. Nogometaši, ki so dolga leta igrali bolj rekreativni kot vrhunski nogomet, ne bodo nikoli pravi prvotlačni igralci in tega se morajo v klubu zavedati. Hiša se gradi pri temeljih in le iz današnjih pionirjev in mladincev bodo Novomeščani lahko dobili kakšnega vrhunskega nogometaša, do takrat pa jih bo treba kupovati na trgu nogometnih legionarjev.

I. V.

ŽOGA NOČE V MREŽO - Nogometaši Krke Novoterm so se v letošnji sezoni že neštokrat tako kot na sliki s tekme z Optimizmom znašli pred nasprotnikovimi vrati, vendar žoga noče in noče v mrežo. Novomeški ljubitelji nogometa se z nostalgijo spominjajo lanske sezone, ko so radjici kot za stavo dosegali zadetke in na domačem igrišču zmagovali proti najboljšim slovenskim moštvom. (Foto: I. Vidmar)

HRIBAR V AVSTRIJI

BELJAK - Mednarodnega namiznoteniškega turnirja v Beljaku sta se udeležila tudi igralca novomeške Novotehne Marjan Hribar in Dušan Kočevar. Hribar je v finalu z 2:0 premagal Mariborčana Plohja in zmagal, Kočevar pa je v osmini finala izgubil s Tamerjem iz Maribora z 2:1. V tekmovalju dvojica sta Novomeščana osvojila drugo mesto. V finalu sta ju premagala Unger in Benkovič iz Murske Sobotice.

Interier zmagal po podaljšku

Interier Krško : Kraški zidar 84:81

LESKOVEC - Košarkarji Interierja Krško so v petem krogu tekmovalja v 1. slovenski košarkarski ligi odigrali prvo tekmo na domačem igrišču. V prvem polčasu, ki so ga dobili gosti z 42:40, je bila igra zelo izenačena, moštvi pa sta se ves čas izmenjevali v vodstvu.

V začetku drugega dela igre so Sežančani povedli s štirimi uspešnimi meti za tri točke, tako da so jih domačini ujele šele osem minut pred koncem tekme. Po izenačenju igri je bil izid minuto pred koncem 74:74. Obe moštvu sta v zadnji minuti skušali doseči odločilni zadetek, vendar jima ni uspelo, in morali so igrati še podaljšek.

Le malo je manjkalo, pa bi morali ekipi igro še enkrat podaljšati, če ne bi borbeni Mišel Bordelius v zadnjem napadu Sežančanom "ukradel" podane žoge in dosegel zmagovitega koša v zadnji sekundi srečanja. Največ točk za domače je dosegel Krajec (22), največ uspešnih skokov pa je imel Rusič (10). Naslednjo tekmo na domačem igrišču bo Interier igral že to soboto ob 20. uri, ko se bo pomeril z drugo ekipo Olimpije.

PIONIRJI TOMA ZLATI

TREBNJE - Pionirji badmintonskega kluba Tom z Mirne so na prvem turnirju za pionirski pokal Slovenije 1994 dokazali, da na Dolenjskem raste rod odličnih badmintonistov. V izredno močni konkurenci najboljših mladih igralcev badmintonja iz cele države sta tako pri deklicah kot tudi pri dečkih zmagala domača igralca, Uroš Kirm in Nina Šumi. Čeprav tudi drugim mirenskim pionirjem ne manjka znanja, se je med najboljših osem uvrstili le še Dušan Škerbiš, ki je bil peti. Na tekmovalju pod pokroviteljstvom podjetja TKT Line iz Trbovelj in mirense Dana je nastopilo 76 mladih slovenskih badmintonistov.

PEDAGOGI PRVI ZA DŠI

NOVO MESTO - Na jesenskem teniškem turnirju delavskih športnih iger so pri moških zmagali Pedagozi, ki so v finalu premagali Dinamic, tretji je bil Labod in četrti RP Ekspres. Pri ženskah je zmagala Krka, drugi je bil Labod in tretja Ljubljanska banka. Skupni vrstni red za DŠI: moški - 1. Pedagozi 286, 2. Krka 245, 3. Cestar 234; ženske - 1. Krka, 2. KZ Krka, 3. Dolenjka.

"Zaklenili" vrata

Avto Bum : Orija Rudar 3:0

KOČEVJE - Kočevski nogometaši so v nedeljo ponovno navdušili domače občinstvo in s 3:0 zasluženo premagali nekdanjega trboveljskega prvotlača, moštvo Orija Rudar. Trboveljčani so kljub hudemu porazu lahko zadovoljni, da niso doživeli še večje katastrofe, kajti domačini so si zlasti v prvem polčasu priigrali številne priložnosti, ki pa jih na srečo gostov niso izkoristili. Šele minuto pred koncem so kronali svojo raznovrstno igro, polno lepih podaj in ostrih strelav, s prvim zadetkom, ki ga je dosegel Vujičić. Tudi v drugem delu igre so Kočevci neusmiljeno oblegali nasprotnikova vrata in še dvakrat zatresli njihovo mrežo. Po lepi Novakovi podaji v kazenski prostor je Vujičić na presenečenje Zagorjanov žogo preskočil ter tako omogočil Jokiču, da je iz neposredne bližine premagal gostujočega vratarja. Tretji zadetek za Avto Bum je dosegel Rajšel z glavo po Bošnjakovi podaji. Pet minut pred koncem tekme so imeli Kočevci še eno stodontno priložnost, ko je po predložitvi Vujičića z desne Rautar zadel vratnico. V osmih krogih prvenstva je kočevska obramba prejela le en zadetek, medtem ko so jih napadaleci dosegli 16. Ali bodo ostala njihova vrata še naprej "zaklenjena", bomo videli v nedeljo, ko bodo v Piranu igrali z drugouvrščenimi Finali. Morebitni poraz bi Kočevce popeljal na tretje mesto, česar pa se glede na zadnje tekme ni bati.

M. G.

Ob koncu nepremagljivi

Kolesarji Krke brez pravih tekmecev - Ravbar in Filip sta gorska prvaka - Papežu slovenski pokal

NOVO MESTO - Kolesarji novomeške Krke so kljub bližajočemu se koncu sezone še vedno v izvrstni formi in nizajo zmago za zmago. V slovenskih Konjicah je v članski 144 km dolgi krožni dirki že kazalo, da bodo Krkini kolesarji poraženi. Že po prvih kilometrih dirke je v letošnji sezoni najboljši slovenski kolesar Gorazd Štangelj skupaj s Kranjcem pobegnil glavni, vendar so ju redarji na enem izmed križišč napačno usmerili. Gorazdu je sicer še uspelo nadomestiti ogromen zaostanek, ki so ga zakrivil organizatorji, vendar je moral po padcu odstopiti. Po polovici dirke je pobegnilo šest kolesarjev, med njimi tudi Krkaši Papež, Ravbar in Mervar. Ko sta slednja dva zaostala, je Sandi ostal brez ekipe. A stari maček se ni dal, le nekaj kilometrov pred ciljem se je otresel še Svibna in sam v slogu pravega šampiona prispeal na cilj ter tako zmagal tudi v skupni razvrstitvi šestih dirk za slovenski pokal, za nameček pa je osvojil prvo mesto tudi v gorskih ciljih.

Se večji ekipni uspeh kot na zadnji dirki slovenskega pokala so Krkaši dosegli na nedeljskem državnem prvenstvu v gorski vožnji. Med člani

je že drugo leto zapored postal državni prvak Bogdan Ravbar, ki je po dveh kilometrih sledil prvemu ubežniku Borisu Premužiču iz ljubljanskega Roga. Skupaj z Ljubljancem sta vozila vse do tristo metrov pred ciljem, ko je Ravbar še enkrat močno pospešil, in zmaga je bila njegova. Da so gorske dirke predvsem domena novomeških kolesarjev, so pokazali Glivar s tretjim, Papež s četrtrim in Fink s petim mestom.

Pri starejših mladincih si je Branko Filip zagotovil zmago že tri kilometre pred ciljem, ko mu Kranjčan Križnar, s katerim sta družno vrтела pedala, ni mogel več slediti. Njegovo zmago je dopolnil Uroš Murn s četrtrim mestom. Pri mlajših mladincih je zmaga pripadla odličnemu "plezalcu", peresno lahko Kranjčanu Tadeju Valjevcu, ki je pred tednom zmagal tudi na klasični dirki na Gorjancih, drugo mesto pa je osvojil Novomeščan Martin Derganc, ki mu bolj ležijo cestne dirke, kjer je bil letos na olimpiadi mladih četrti na svetu. Odlično predstavo Novomeščanov je s tretjim mestom med kolesarkami zaokrožila še Marjeta Sajevec.

I. V.

Odbojkarji so še neuigrani

Na Pionirjevem turnirju zmaga Željeznica - Pionir končno v popolni postavi

NOVO MESTO - Odlično moštvo osiješkega Željeznice je zmagovalec moškega odbojcarskega turnirja, ki so ga v sklopu priprav na novo sezono pripravili odbojkarji novomeškega Pionirja. V prvi tekmi so domačini presenetljivo lahko, a zasluženo izgubili s Kamnikom 3:1. Osiješki Željeznica v drugem srečanju ni imel težkega dela s Kamnikom. V tretjem srečanju so se Novomeščani pomerili z Osiječani in z dobro igro ter dobljenim zadnjim nizom dokazali, da znajo igrati. Turnirja bi se morala udeležiti tudi ekipa Novega Zagreba, ki pa je zaradi stavke naših policistov ostala doma.

Odbojkarji Pionirja pred začetkom sezone še niso pripravljivi tako kot bi moralo biti. Ukrajinka Pavlov in Simonenko sta na turnirju sicer igrala odlično, izkazal pa se je tudi Povšič, ki je končno le dobil dovoljenje slovenske zveze za nastop v novomeški ekipi. Vidi se, da moštvo še ni uigrano, saj se je v taki postavi zbralo šele pred turnirjem, zato ni čudno, če igralci dajejo vtis, da ne vedo, kaj bi v napadu počeli z žogo. Njihova igra v polju je še precej neorganizirana, pri čemer se pozna, da jim manjka dober podajalec. Nekoliko bolje

igrajo v bloku, ki je bil do sedaj slabša Pionirjeva točka.

Dobra priložnost, da Pionirjevi odbojkarji pred začetkom prvenstva še uigrado ekipo, bo kvalifikacijska tekma z ravnemskim Fužinarjem za nastop na finalnem turnirju slovenskega pokala, ki bo danes ob 19.30 v novomeški športni dvorani. Novomeščani tokrat ne bi smeli imeti težav z zmago, saj je skoraj celotno prvo moštvo Fužinarja odšlo v druge klube ali pa so igralci zaključili kariero, zato je njihova ekipa zelo pomaljena in neizkušena. V prvem krogu prvotlačnega prvenstva bo Pionir s soboto igral v Ljubljani z Olimpijo.

I. V.

Šport iz Kočevja in Ribnice

V prvem krogu pokala Inter so namiznotenišači kočevskega Melamina igrali v Nemčiji proti Pirmasensu in tekmo v ozki in z gledalci natrpani dvorani izgubili s 4:3. Povratno srečanje bo 30. oktobra v Kočevju.

Čeprav so rokometarji KVM Ribnica v prvi tekmi državnega prvenstva v Ljubljani igrali dobro, je bila Kolinska Slovan tokrat nepremagljiva in zmagala z izidom 22:18 (11:6). Najboljši igralec ribniške ekipe je bil vratar Škaper. V naslednjem krogu igra KVM Ribnica z moštvo Andor Jadran. Rokometarje Kočevja so v prvem krogu premagale Velenje in igrajo naslednjo tekmo v Ljubljani.

Odbojkarji PAN Kovinarja iz Kočevja so uspešno začeli tekmovalje v drugi slovenski ligi. V soboto so pred domačim občinstvom zlahka premagali drugo moštvo Vilede Branika iz Maribora. Domačini so se najbolj izkazali v igri na mreži.

V gorskem teku na Šmarno goro se je ponovno izkazal kočevski tekaški veteran Franc Kojančič, ki je tokrat nastopil rahlo bolan. Na tekmovalju, kjer je nastopilo preko 300 tekačev, je med veterani zasedel 4. mesto.

M. G.

LOKOSTRELCI V KOČEVSKEM ROGU - Na lokostrelskem tekmovalju za pokal CAMO '93 se je na Bazi 20 pomerilo 68 tekmovalcev iz Slovenije in Hrvaške. Tekmovali so v disciplini animal round, ki je simulacija lova s tarčami v obliki živali. Od novomeških lokostrelcev sta imeli največ uspeha Jasmina Avbar (prva z leve), ki je zmagala med kadetinjami v slogu compound, in Katarina Sluga, ki je zmagala v instinktivnem streljanju, kjer je bila Petra Ilar druga. Pri članicah je Darja Sluga zasedla drugo mesto v instinktivnem streljanju. V lovskem slogu je Igor Jelen prvi moških, kjer je bila konkurenca veliko močnejša, zasedel tretje mesto. (Foto: I. Vidmar)

Strel na občini

Maratonskega plavalca sprejela trebanjski župan in predsednik IS

TREBNJE - Predsednik skupšine občine Trebnje Ciril Punčar in predsednik trebanjskega izvršnega sveta Jože Rebolj sta v ponedeljek pripravila sprejem za znanega maratonskega plavalca Martina Strela ter se mu v imenu mesta in občine zahvalila za uspehe, ki jih je dosegel v letošnjem letu. Ob tej priložnosti so mu izročili darilo in zajeten paket turističnih prospektov "V objemu Temenice in Mirne", s katerimi bo Strel v Sloveniji in tujini lahko še bolje predstavil domače kraje.

Strel tudi po končani sezoni ne miruje, temveč se že skrbno pripravlja na nov podvig. Prihodnje leto želi s plavanjem od Ravenne do Portoroža zrušiti svetovni rekord v vzdržljivostnem plavanju. Trenutno ima največ dela z organizacijo, saj se že dogovarja s spremljevalno ekipo, ki jo bo vodil legendarni Splitčan Veljko Rogošić, za njegovo varnost v vodi bodo poskrbeli splitski in novomeški potapljači, s slovensko jadrnico Galeb pa ga bo spremljal znani jadrnec Dušan Puh. Za pokroviteljstvo nad podvigom se Strel dogovarja s Publikumom, Darko Klarič pa namerava o njem posneti film. V kratkem bo slovenska delegacija, v kateri bodo predstavniki olimpijskega komiteja, turistične zveze in politike, obiskala župana Ravenne. Dogovorili naj bi se o pripravi štarta, ki naj bi bil v ravnenski marini, Italijani pa naj bi ob tej priložnosti pripravili cel spektakel.

I. V.

PRVE KONJSKE DIRKE V KOČEVJU

KOČEVJE - Minulo soboto so na Mlaki pri Kočevju pripravili prve konjske dirke, kar pomeni, da se ta šport prebujata tudi na Kočevskem. Tekmovalje, na katerem je v petih disciplinah nastopilo 39 tekmovalcev iz Slovenije in Hrvaške, si je ogledalo preko 3.000 gledalcev. Rezultati: dirka kmečkih konj: 1. Milan Padar na Geri; dirka polnokrvnih arabskih konj: Jozef Korcenjak na Samsonu; dirka športnih jahalnih konj: 1. Urška Okorn na Polki; dirka polnokrvnih angleških konj - galoperjev: 1. Lajo Vegh na No Fines (last Zvoneta Marolta) in dirka romskih konj: 1. Džani Veselič na Džini.

Preutrujene za prvo mesto

Odbojkarice Novega mesta so na domačem turnirju osvojile drugo mesto - Najboljša Jana Vernig

NOVO MESTO - Zmagovalke ženskega odbojcarskega turnirja v športni dvorani pod Marofom so odbojkarice ljubljanskega Krima. Novomeščanke so z zmago nad ekipama Mislinja Stell, ki igra v prvi slovenski ligi, in Agricola Banca iz italijanske Gorice prijetno presenetile in s tem napovedale, da v družbi najboljših slovenskih odbojkaric ne bodo igrale le stranske vloge. Že precej utrujene so klonile šele v tretji tekmi, v kateri so bile nekoliko bolj sveže igralke Krima, ki tudi letos načrtujejo uvrstitev med prve tri ekipe v prvenstvu. Vrstni red turnirja: 1. Krim, 2. Novo mesto, 3. Mislinja Stell, 4. Agricola Banca, Gorica.

Novomeške odbojkarice so dobro pripravljene na začetek prvenstva v prvi ženski odbojcarski ligi, kjer se bodo leto predstavile kot novinke. Odločitev trenerjev Novomeščank, da ekipo okrepi 24-letna Bratislavčanka Ivica Pastuchova, je bila očitno pravilna. Simpatična Slovakinja, do sedaj je igrala za Slavijo iz Bratislave, je odlična igralca. Zelo hitro se je vključila v novomeško ekipo in ji bo s svojimi bogatimi izkušnjami pomagala preživeti prvo sezono v družbi najboljših. Steber novomeške ekipe bo letos vsekakor članica slovenske članske reprezentance 16-letna Jana Vernig, ki je bila na nedeljskem turnirju proglašena za najboljšo igralko.

Novomeščanke so prvi tekmi odigrale odlično, skorajda brez napak, zato je trener Bojan Vernig v tretjem nizu, ki ni več odločil o zmagi, poslal v ogenj mlajše igralke, ki so povsem upravičile njegovo zaupanje.

Trenerja Novomeščank Bojan Vernig in Marjan Menger sta v enem letu dosegla precejšen napredek mlade ekipe, v kateri razen Pastuchove igrajo le doma vzgojene odbojkarice. Ker bo ekipa tudi v bodoče sestavljena le iz domačink, v klubu veliko pozornost posvečajo delu z mladimi, zato so iz obetavnih osmošolk ter dijakinj 1. in 2. letnika srednje šole sestavili še drugo ekipo, ki bo igrala v tretji slovenski ligi. Vodili jo bodo nekdanji odlični od-

● V prvem krogu letošnjega prvenstva se bodo Novomeščanke v soboto ob 19. uri doma pomerile z Avtohitom z Bleda. Pokrovitelj tekme bo Dolenjski list. Nagrada za izrečane gledalce, vstopnina znaša le 50 tolarjev, pa bo prispevala Zlatarna Celje oz. njena novomeška trgovina Cebelica.

bojkarji Miloš Prime, Zdenka Rajer in Zvonka Babnik. Da bi spodbudili delo s pionirkami, so razpisali ligo osnovnih šol, v kateri bo nastopilo sedem moštev novomeške občine.

I. V.

Družbeni kapital v zasebne žepce

Ne zгоди se pogosto, da predsednik vlade piše svojim državljanom, doslej pa se najbrž sploh še ni, da bi prav vsak državljan dobil pismo od vladnega predsednika. Te dni se to dogaja, saj bo do konca tega meseca vsak državljan Slovenije dobil na svoj domači naslov pismo, v katerem ga država Slovenija obvešča, da ima odprt evidenčni račun, kolikšen znesek mu pripada in kako naj uporabi lastniški certifikat, ob tem pa je pismu priložen še nagovor predsednika vlade dr. Janeza Drnovška. Začelo se je namreč lastninjenje družbenega kapitala.

5. oktober 1993 je bil pomemben dan za slovenske državljane. Tega dne so namreč vsi postali lastniki družbenega kapitala. S sklepom Ministrstva za ekonomske odnose in razvoj o izdaji lastniških certifikatov so od 5. oktobra naprej v Službi družbenega knjigovodstva odprti evidenčni certifikacijski računi državljanov. Vsa, kdor je bil 5. decembra lani slovenski državljan, je upravičen do lastniškega certifikata, njegova vrednost pa je odvisna od starosti upravičenca. Certifikat v bistvu ni denar, marveč pravica državljana Slovenije do deleža pri družbeni lastnini. Ta pravica je evidentirana v SDK po podatkih, ki jih je posredovalo Ministrstvo za notranje zadeve. Seznam upravičencev z vsemi potrebnimi podatki je v centralni bazi podatkov, do katere imajo pristop vse območne SDK. V Sloveniji je odprtih nekaj čez 2 milijona certifikacijskih računov v skupni vrednosti 8 milijard mark. O lastniških certifikatih in kaj z njimi storiti, smo se pogovorili z **Emilijo Osojnik**, pomočnico direktorice novomeške SDK za področje plačilnega prometa.

- Ko govorimo o lastniškem certifikatu, mislimo predvsem na državljanskega, dejansko pa jih je več vrst. Kakšne so razlike med njimi?

"Imamo tako imenovane državljanske certifikate, potem certifikate upravičencev do denacionalizacije in certifikate delavcev, zaposlenih v javnih zavodih, državnih organih in drugih organizacijah. Za vsako od teh vrst vodimo na SDK posebno evidenco. Posamezen državljan ima lahko vse tri vrste lastniških certifikatov. Daleč največ je seveda državljanskih, ki jih dobi prav vsak državljan Slovenije, medtem ko ostale dobijo le določeni upravičenci. Do denacionalizacijskih certifikatov so denimo upravičeni tisti, ki jim je Odškodninski sklad izdal ustrezen sklep na podlagi dokončne in pravnomočne odločbe v postopku denacionalizacije. Delavci, ki delajo v negospodarstvu, pa denimo dobe lastniške certifikate za razliko med izplačanimi in neizplačanimi plačami v skladu s kolektivno pogodbo."

- Za vse so predvsem zanimivi lastniški certifikati državljanov. Te dobijo vsi slovenski državljani. Kaj pa v primeru, da upravičenec ni več živ, da je umrl po lanskem 5. decembru?

"V takem primeru so upravičenci do certifikata njegovi zakoniti dediči. Razpolagalno pravico pa bo treba doseči na sodišču."

- Kako je s tistimi, ki imajo dvojno državljanstvo?

"Tudi oni so upravičeni do lastniškega certifikata kot vsi ostali državljani Slovenije."

- Lastniški certifikati niso denar, so neprenosljivi in jih ni mogoče odstopiti drugim. Kaj torej z njimi? Kako jih lahko uporabimo?

"Ker gre pri lastniških certifikatih v bistvu za pravico do lastninjenja, jih lahko uporabimo le v te namene, se pravi za nakup različnih delnic. Državljanjske certifikate lahko uporabimo za nakup internih delnic v svojem podjetju, če smo seveda zaposleni v podjetju z družbenim kapitalom, ki se lastnini; lahko jih uporabimo za odkup delnic drugih podjetij, ki bodo v javnem razpisu, lahko se odločimo za odkup delnic investicijskih družb, ko se bodo ustanovile, lahko pa tudi za odkup državnih delnic. Uporaba drugih lastniških certifikatov je nekoliko omejena. Tako denimo z dena-

cionalizacijskimi certifikati nimamo popusta pri odkupu internih delnic, certifikati delavcev v negospodarstvu pa gredo lahko samo za nakup državnih delnic."

- Kaj pa kmetje, upokojenci in otroci?
"Kmetje lahko sodelujejo pri odkupu internih delnic kmetijskih zadrug, če so bili kooperanti, sicer pa imajo enake možnosti kot drugi državljani za odkup delnic v javnem razpisu, odkup državnih in drugih delnic. Podobno velja za upokojence, ki lahko sodelujejo pri odkupu internih delnic v podjetju, kjer so se upokojili; kako in na kakšen način, bo določeno v posameznih programih lastninjenja. Z lastniškimi certifikati mladoletnih otrok lahko prosto razpolagajo starši oziroma njihovi zakoniti zastopniki."

- Kakšen je postopek uporabe certifikatov?

"Lastniške certifikate se uporabi z lastninskimi nakaznicami, ki so od prejšnjega četrtka že naprodaj po vseh poštah v Sloveniji, stanejo pa 150 tolarjev. S to nakaznico se imetnik certifikata izreče, komu jo bo izročil, si pravi svojemu podjetju ali podjetju, ki bo imelo delnice v javnem razpisu, ali investicijski družbi in podobno. Lahko torej izstavi več nakaznic, vendar vsota vseh ne sme presežati zneska, ki mu pripada. Prekoračitev je namreč kazniva. O stanju na evidenčnem računu bodo ljudje sproti

obveščeni, ko bo prišlo do sprememb."

- To zahteva od vaše službe ogromno dela. Mu boste na SDK kos?

"Imamo vsa potrebna oprema in v izdelavi so že tudi računalniški programi za obdelavo in prenos podatkov. Trenutno najpomembnejši je program, s katerim bodo podjetja prenašala podatke z lastninskih nakaznic na diskete za končno obdelavo v SDK. Ta računalniški program je že v zaključni stopnji testiranja. Podjetja bodo program dobila zastonj kot ostale naše programe."

- In kako je z uporabo certifikatov, je treba z njo pohiteti?

"Med ljudmi je čutiti nekaj živčnosti, češ da se vse skupaj prepočasi odvija, a dejstvo je, da se podjetja še ne lastnijo. V dolenjski regiji je okrog 100 podjetij, ki imajo družbeni kapital in naj bi se lastninili, vendar se doslej še nobeno ni lastnilo. Eno samo je oddalo otvoritveno bilanco, ki je prvi korak k lastninjenju. Otvoritveno bilanco na SDK kontroliramo, potem pa gre skupaj s programom lastninjenja v Agencijo za lastninjenje. Šele ko Agencija da soglasje na program, lahko lastninjenje dejansko steče in podjetje lahko začne sprejemati certifikate. Programa lastninjenja na Dolenjskem ta čas še nima izdelanega nobeno podjetje. V Sloveniji jih ima od 2600 podjetij, ki pridejo v poštev za lastninjenje, programe izdelane le 14. Nikamor se ne mudi, saj lastninjenje ne bo tako hitro teklo, kot pričakujejo občani."

- Do kdaj so certifikati veljavni in kaj je z njihovo vrednostjo? Jih ne bo preveč obzrla inflacija, če bomo z njimi čakali?

"Rok uporabe je omejen, kdaj bo to, pa je odvisno od poteka lastninjenja. V tem času se vrednost certifikatov ne obrestuje niti ne revalozira. A ker se tudi vrednost otvoritvenih bilanc ne revalozira, to pomeni, da bodo certifikati v tem odnosu ohranili svojo vrednost. Javne delnice pa bodo tako in tako oblikovane po zakonih ponudbe in

Emilija Osojnik

povpraševanja. Vrednost delnic dobrih podjetij bo nedvomno naraščala. Gotovo bo zanimanje za delnice Krke večje kot za kakšno manj znano in uspešno podjetje."

- Ko državljan enkrat napiše lastninsko izkaznico, je svoje opravil, odločitev ni več mogoče popravljati.

"Da. Zato je pomembno, za kaj se je odločil, kam bo certifikat vložil. Če bo vlagal v delnice svojega podjetja, mora verjeti vanj, zaupati, da vloga svoj delež v dobro podjetje, da bo imel korist od tega, dividende in drugo, če pa vloga v podjetje, ki propada, potem bo kot upnik v stečajni pač deležen le ostanka in bo od vloženega dobil nazaj le malo ali pa bo vse izgubil."

- Odločanje o tem, kako uporabiti

latniški certifikat je povsem svobodno?
"Seveda. V podjetjih so sicer zainteresirani, da njihovi delavci vlagajo svoje certifikate vanje. Ponekod pravijo, da prihaja celo do pritiskov, naj se delavci tako odločajo, vendar to ni prav. Vlaganje certifikatov ni povezano z ohranitvijo delovnega mesta ali s čim podobnim. Državljan ima popolno svobodo odločanja, kam bo vložil svoj delež. Investicijskih družb zaenkrat še ni, bodo pa nedvomno zanimive, zlasti za tiste državljane, ki nimajo podjetja, kjer bi lahko odkupili interne delnice."

- Kaj bi vi priporočili državljanom?
"Počakajte malo in ne hitite z odločitvami!"

MILAN MARKELJ

novomeška atletika pred vojno

Sokoli so jako spretno telovadili

"Dolenjskega Sokola izlet v nedeljo 25. avgusta v Bršljin se je povoljno obnesel. Iz mesta je odšlo obilo občinstva. Zabava je bila kljub čemernemu vremenu dobra. Sokoli so jako spretno telovadili, bodisi na bradlah, v skokih in prostih vajah s palicami, na drogu pa so se jako pobudno odlikovali."

Tako je v 17. številki Dolenjskih novic leta 1889 zapisal novomeški tiskar, založnik in urednik Janez Krajec, ki je dve leti pred tem, 25. julija 1887, sklical ustanovni občni zbor Dolenjskega Sokola. Novo mesto je bilo za Ljubljano in Mozirjem tretje slovensko mesto s sokolskim društvom, ki je živelo vse do začetka druge svetovne vojne, vmes pa doživelo vrsto vzponov in padcev. V Krajčevem zapisu omenjeno tekmovanje ni bilo prva prireditev, kjer se pojavljajo atletske discipline. Prvo znano tekmovanje v atletiki so imeli sokoli že na svojem drugem telovadnem nastopu v Bršljinu 4. septembra 1887, ko se je po skupinski vaji 12 tekmovalcev pomerilo v skoku v višino in daljino. Ta dan štejem za začetek atletike v Novem mestu.

Atletika kot tekmovalna panoga se prvič pojavlja v antični Grčiji, zibelki kulture in športa. Na prvih antičnih olimpijskih igrah, športnem in kulturnem srečanju mestnih državic, so tekmovali le v tekih na kratke proge oziroma na en stadij (183 do 192 metrov). Kasneje so program dopolnili s teki na daljše proge, meti kopja in diska, mnogobojski in rokoborbo. Po propadu antične Grčije se atletika pojavila še v drugi polovici 19. stoletja, ko leta 1865 v

Londonu ustanovili prvi atletski klub. Seveda so se tekmovanja v tekih, skokih in metih pojavila že pred antičnimi olimpijskimi igrami in obstajala tudi ves čas po njihovem propadu, saj so to naravna gibanja, v katerih so tekmovali že ljudje v praskupnosti. Dokaz za to so obredne igre pri nekaterih primitivnih ljudstvih v Afriki in Južni Ameriki in kmečke oziroma ljudske igre iz srednjega veka, ki jih ponekod še ohranjajo. Tudi otroci povsem spontano tekmujejo med sabo, kdo hitreje teče, kdo dlje skoči, kdo dlje vrže kamen. Vse sodobne atletske discipline temeljijo na naravnih gibanjih (teki, skoki) oziroma na disciplinah klasičnih olimpijskih iger (met kopja in diska).

Plavanje in plezanje po vrvi

Razvoj novomeške atletike je v svoji diplomski nalogi na tedanji Fakulteti za telesno kulturo leta 1988 obširno obdelal prof. Rafko Kržman, ki ugotavlja, da so se sokoli v devetdesetih letih prejšnjega stoletja popolnoma preusmerili v orodno telovadbo in skupinske vaje, lahka atletika pa je v njihovi organizaciji ponovno dobila svoje mesto šele po prvi svetovni vojni. Razvoju lahke atletike se ni mogel upreti niti tedanji načelnik Dolenjskega Sokola

Ljudevit Papež, ki je zahteval postavitev telovadišča in doma na gornji Loki, vendar se mu želja ni izpolnila. Veliko zaslug za razvoj novomeške atletike je imel tudi zlati novomeški olimpijec Leon Štukelj, ki je ob gimnastiki posvetil veliko časa tudi vadbi lahke atletike. Na svetovnih prvenstvih v gimnastiki, kjer je bil Štukelj slabše uvrščen kot na olimpijskih igrah, so bile atletske discipline sestavni del mnogoboja, k skupnemu rezultatu so se poleg gimnastičnih šteli tudi dosežki v skoku v višino, suvanju krogle, teku na 100 m, plavanju na 50 m in plezanju po vrvi. Svojemu vzorniku so se med atletske vadbo pridružili tudi mladi sokoli. Po Štukljevem odhodu na službovanje v Ljubljano in kasneje v Maribor je novomeška atletika ponovno zamrla.

Ustanovljena dva kluba

Ker so se sokoli vse manj ukvarjali z lahko atletiko, so leta 1932 v Novem mestu ustanovili "Sportski klub Elan", v katerem so se združevali predvsem gimnazijci. Kot protiutež gimnazijskemu Elanu so obrtni vajenci leta 1936 ustanovili Športni klub Novo mesto, ki so se kmalu zatem pomerili v dvoboju s po dvema tekmovalcema v devetih disciplinah in balkanski štafeti. Zmagal je Elan z rezultatom 61:52. Verjetno je prev rivalstvo med dvema kluboma spodbudilo takratne športnike, da so leta

1937 prvič v zgodovini novomeške atletike dosegli vidnejše uspehe tudi na državni ravni. Ker niso imeli primernih vadišč za vse discipline, so največ pozornosti posvetili tekmu na srednje in dolge proge, kjer se je s petim mestom v Sloveniji in osmim mestom v Kraljevini Jugoslaviji izkazal Branko Vovk - Franci, ki je pretekel 1.500 m v času 4 minute 18 sekund in 2 desetinki, le osem desetink sekunde počasneje pa je tekel še drugi Novomešan Vinko Kos, ki je bil na jugoslovanski lestvici le mesto za Kosom. Istega leta je bil Elan med 50 jugoslovanskimi klubi na 21. mestu. Odlična novomeška atleta je tedaj obiskal celo zvezni trener Otto Klein, ki Vovku napisal program treningov, s katerimi naj bi se uvrstil med najboljšje jugoslovanske atlete. O zagrizenosti takratnih športnikov pričča podatek, da sta Zlatan Grom in Branko Vovk nastopila na krosu v Litiji, na katerega sta odpotovala kar s kolesi preko Temenice in Bogenšperka, ter se po končanem tekmovalstvu še isti dan s kolesi vrnila domov. Ker se Športni klub Novo mesto ni mogel registrirati, sta se kluba kasneje združila, vendar Elan uspehov iz leta 1937 ni več ponovil. Zadnji nastop Elanovih atletov je bil propagandni dvoboj med Dolenjsko in Notranjsko 5. oktobra 1941, ki so ga dobili Dolenjci s 57:47.

IGOR VIDMAR

Živelimi so v in z gozdom

V drugi polovici prejšnjega stoletja so v kočevskih in gorjanskih gozdovih prebivali fratarji, oglarji in gozdni delavci. Romantično, a trdo življenje v odmaknjenih gozdovih.

Frata so v obsežnih gozdovih kneza Auersperga obstajale še v začetku 20. stoletja. Na območju frat so drvarji in oglarji podirali gozdna drevesa in v oglarjskih kopalnicah (ogelnicah) kuhali bukovo oglje, ki so ga potrebovale predvsem fužine in razne kovinskopredelovalne ter obrtne dejavnosti, zlasti kovaštvo. Še posebno so oglje potrebovale glažute (steklarstvo). Na fratah so poleg osnovne dejavnosti - oglarjenja izdelovali tudi raznovrstne lesne asortimente ter opravljali razna gozdna dela.

Po prenehanju železarne na Dvoru pri Žužemberku 1891. leta je "fabrika" končno popolnoma obstala leta 1896 - ob stoletnici svojega obratovanja. S koncem dvorske železarne se je nadaljeval zaton fratarstva.

Beseda frata je nemškega izvora. V slovenščini pomeni krčevino, poseko, nekdanja pa se je beseda uporabljala tudi kot ime za manjše gruče ali raztresene naselbine gozdnih delavcev (oglarjev in drvarjev) in njihovih družin, ki so živlele na gozdnih delovskih kolikor mogoče blizu delovskih na primernih goličavah in tratah gozdnih posek. Besedi frata je bilo običajno dodano še ledinsko ime kraja ali drugo ime, n.p.r.: Preloška frata (Frata na Prelogah), Velika frata. Frati posameznega fratarja je bil dodan njegov priimek, ime, domače ali drugačno ime, kot n.p.r.: Aupičeva frata (Aupičali Aupčevrt), Jurcelnova frata (pri Jurcelnu, Jurcel) in podobno.

Tudi iz Italije in Istre

Za bivanje so fratarji gradili manjše hiše. Zgrajene so bile večinoma iz drevesnih brun in pokrite s "šinkelni" (skodle iz smrekovega lesa). Gradili so tudi pomožna lesena poslopja, nekateri pa so gradili tudi manjša gospodarska poslopja. Jase in večji lazi so nastajali na boljših gozdnih tleh, v ugodnejših predelih, na prisojnih legah gozdnih posek pa so prebivalci frate s požigalnostvom in krčenjem gozdnih tal pridobili zemljišče za obdelavo in za košenice. Boljšo zemljo na primernih mestih so obdelovali, gojili so sadna drevesa in

redili tudi nekatere domače živali, marsikateri tudi konja ali celo par konj za delo na frati in za prevoznitvo.

Fratarji v obširnih firštovih (knez Auersperg) gozdnih na območju Brezove Rebrji (v fari Ajdovec), na roškem gozdnem območju, na jugozahodnem kočevskem območju, na gozdnem območju Male gore, Grčaric in Glažute, so bili večinoma domačini pa tudi ljudje iz osrednje Dolenjske in iz spodnjih delov Gorenjske. Med njimi so bili tudi oglarji z družinami iz Furlanije, severne Italije ter iz Istre. Večina fratarjev se je z družinami pogosto selila za delom na nova gozdna območja. Le redki so ostali daljše obdobje v istem kraju ali območju.

Že proti koncu osemdesetih let 19. stoletja so nekateri fratarji z družinami odhajali s frate. Izseljevanje se je zelo povečalo po prenehanju železolivarne na Dvoru. Veliko ljudi se je razteplo po domačih krajih in po domovini, mnogi so se zaposlili v domačih rudnikih in v razvijajoči se domači industriji in gospodarstvu, številni pa so odšli za zaslužkom v tuje dežele, v Ameriko, kjer je večina mlajših ostala za stalno, v Westfalijo in drugam. Knez Auersperg je po prenehanju dvorske železolivarne začel postopno zmanjševati in opuščati frate in začel prehajati na drugačno organizacijsko obliko izvajanja gozdnih del.

Fratarji na Gorjancih

Proti koncu prejšnjega stoletja, kmalu po letu 1880, je italijanski bogataš Goriany postal lastnik obširnih bukovih gozdov v severozahodnem območju Gorjancev. Njegov je bil ves gozd Padež nad Birično vasjo, Rasen in Radoha. Goriany je leta 1893 kupil od Julije pl. Valmagini tudi graščino Ruperčvrh. Rodbina Goriany je imela tudi drugod veliko premoženja. Za delo v Padežu in v drugih gozdovih je Goriany začel najemati gozdne delavce. Sprva je zaposloval drvarje in oglarje. Med oglarje je jemal precej italijanskih oglarjev. Pri zaposlovanju je skrbel za nastanitev

gozdnih delavcev in njihovih družin.

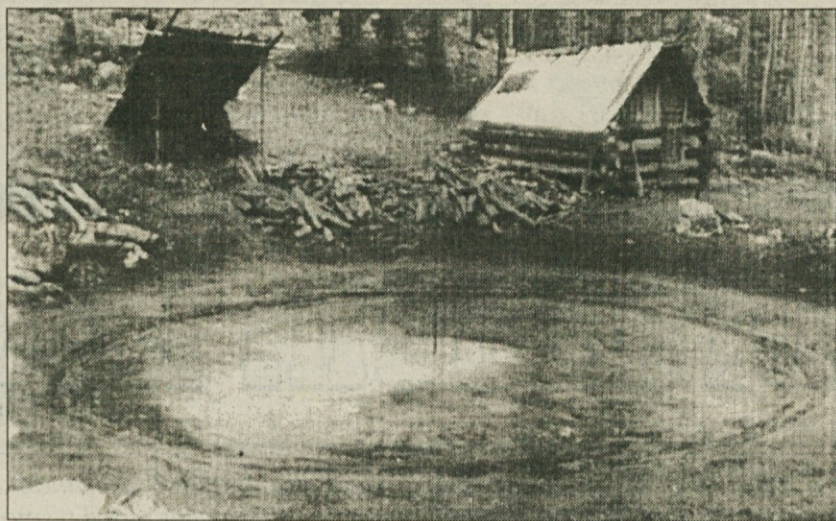
Že kmalu po letu 1880 je dal v Padežu in tudi v drugih gozdnih območjih graditi gozdarske bajte iz drevesnih brun. Ob stavbah so bila pod strešnimi napuščmi postavljena velika lesena korita, izdelana iz debelih drevesnih debel, za zbiranje vode s streh. Kjer ni bilo blizu gozdnih studencev, so namesto kapnic kopali v zemljo večje plitve kotanje za zbiranje vode. Takšni vodni zbiralniki so bili izkopani in izdelani v kotlasti obliki, bili so odprti, globoki približno 0,60 m, na gornjem robu pa široki približno 1,50 m. Stene in dno so zatesnili z zatolčeno glino in jih obzidali s tanjšo plastjo malt. Takšne vodne zbiralnike so italijanski oglarji gradili tudi na Auerspergovih fratah. Vsi so bili zgrajeni nekoliko višje od nivoja zemeljskih tal in je v vodo lahko zlezal tudi gozdni močerad. Veljalo je pravilo, da je tista voda, ki v njej živi močerad, čista za pitje. Po gozdu so bila tudi vzorno urejena krmišča in napajalna korita za srnjad in jelenjad. Zlasti lepo je bila vse do druge svetovne vojne urejena ožja in širša okolica velike logarnice v Padežu.

Graščino Ruperčvrh je Goriany 1919. leta prodal Staretu z Gorenjskega. Padež je kupil Bahovec in je namesto stare, velike, pritične logarnice iz lesenih brun dal sezidati novo veliko logarnico. Lastnik graščine Ruperčvrh je leta 1936 postal Fabjančič. Njegov je bil tudi Padež. Spomladi 1942. leta je bil grad Ruperčvrh požgan. Po koncu druge svetovne vojne je bilo na Ruperčvrhu ustanovljeno državno kmetijsko poselstvo.

Zaton frat

Z razvojem industrije v manufakturah se je pojavila potreba po svobodnem delavcu, zato je proti koncu 18. stoletja z nevoljniškimi patenti (1782-1885) kmet postal osebno svoboden in je lahko pod določenimi pogoji zapustil posestvo fevdalnega gospoda. Po osvoboditvi kmeta in z industrijskim razvojem, zlasti železarn in glažut, je začelo naraščati število frat, ki so se hitro širile v še menačeta gozdna območja. Fratarstvo je doseglo višek v sredini druge polovice 19. stoletja, ob koncu stoletja pa se je začel njihov konec; do prve svetovne vojne je v dotedanji obliki prenehalo obstajati.

KARLO OBLAK

Provizorična manjša oglarjska bajta z dvema ležiščema in z notranjim odprtim ognjiščem, v bližini je pripravljeno kopišče za novo kopo. Stala je v Auerspergovem gozdu pri gozdnem studenčku Kalček blizu nekdanje fratarjeve hiše na gomlem delu vzhodnega pobočja Pogorelskega hriba. Posnetek je naredil dipl.ing. gozdarstva Franjo Sevnik leta 1937.

naše korenine

Vinograd ne prizna upokojitve

Zlata jesen od časa do časa le pokuka skozi črne oblake, ki hitro merijo nebo od obzorja do obzorja. In kadar se modro okno med oblaki za dalj časa razširi, je sonce čudodelnik, ki z zlatim prahom posuje te griče in doline, da se svetlijo kot iz pravljice vzeti. Kaj jih takrat ne bi ljubil, teh krajev, za kratek sončni hip postavljenih na zlati oltar, da zažarijo v vsej lepoti? Kako ne v tem času, ko obli dolejniški griči brbotajo v vase zaljubljenem, rahlo omamnem spajnju. Vinogradnik v vznemirjenem pričakovanju posluša to brbotanje in z nestrpnostjo očeta, ki hodi pred porodniškimi vrati, pričakuje vinsko novino. Teško ga je takrat odbržati doma.

Tudi v Francu Rusu iz Kandije v Novem mestu se v ta vznemirljivi jesenski čas prebudi pradavni vinogradniški nagon. Vinograde ima daleč, na Hrastu onkraj Gorjancev, zato je njegov nemir toliko bolj razumljiv. "Še nočjo bova šla z Angelo v zidanico, da pripraviva vse potrebno. Jutri pridejo drugi, da bomo stisnili še tisto, kar je ostalo v kadeh," pripoveduje s pristno zavzetostjo. Sla, ki ga vleče preko Gojancev, je razumljiva. Poleg tega, da je vinogradnik, je Franc namreč tudi rojen Belokranjec, dve med seboj zelo povezani stvari torej, ki jih je težko zatajiti. Kljub vinogradniški mrzlici pa si Franc to lepo jesensko popoldne, ko sonce milostno obliva mesto ob Krki in zasanjane griče ob njej, vzame čas za pogovor o stvareh, ki so se mu globlje vtisnile v spomin in bi bilo narobe, če bi bile pozabljene.

Rodil se je v veliki družini na Krašnjem Vrhu nad Radovico, ki je bila tisti čas pomebno krajevno središče, saj je imela lastno občino, faro, šolo in trgovino. Z Radovice sta bila tudi njegova starša. Oče Marko je bil vaški čevljar. Ko je bil med prvo svetovno vojno na fronti, je mati na Krašnjem Vrhu kupila hišo, v kateri je bil pozneje rojen tudi Franc. Družbe mu v mladosti ni manjkalo, saj je bilo v družini kar devet otrok: šest fantov in tri dekleta. Manj pa je bilo zato pri hiši kruha, in čisto naravno je bilo, da ga je moral iti služiti vsak, čim je bil goden za to. Franc je z osmnajstimi leti odšel v podoficirsko šolo kraljeve mornarice. Ni je še dokončal, ko se je razbesnela druga svetovna vojna. V hrvaškem primorju je bilo vojskovanje proti agresorjem za mlade kraljeve podčastnike, ki so jim kar na hitro našli čine, kaj težaven posel, saj so bile vsepovsod hitro organizirane kvizlinške ustaške skupine, tako da so bile povezave v glavnem onemogočene. Toda kapitan bojne ladje Mirko Pleiweis, po rodu Slovenec iz Maribora, ki je poveljeval, se ni hotel kar tako predati. Ukazal je vkrcanje na ladjo, in z nekaj manjšimi spopadi z ustaškimi skupinami, ki so ga hotele zaustaviti, priplul do Karlobaga. Tu pa je obstal pred neprehodnim minkim poljem in s posadko se je moral izkrcati in ladjo potopiti. Tako je poskus, da bi prišli do sedeža svojih enot v Boki Kotorski po morskimi poti,

propadla. A poveljnik ni odnehal. Poskusil je po kopnem, z vlakom, ki pa se je malo pred Sarajevom ustavil. Šele zdaj je opustil misel na odpor in dovolil vojakom, da so se razšli. To je bil tisti legendarni Mirko Pleiweis, ki se je kasneje proslavil tudi v partizanskem boju proti okupatorju.

Franc je po vseh mogočih poteh in na vse mogoče načine le prišel do Zagreba, od tam pa preko Karlovca domov. Doma se je najprej zaposlil na banovinskem posestvu Vinomer skupaj s sovaščanom Janezom Matašičem, o katerem smo v tej rubriki že pisali. K sreči tu ni ostal dolgo, ampak je že jeseni pričel z delom in šolanjem na Kmetijski šoli na Grmu. Ta korak pa je zanj pomemben tudi slovo od Bele krajine, česar pa takrat seveda še ni mogel vedeti, kot tudi ni mogel predvideti, kaj se bo pozneje zgodilo na Vinomeru, kjer je bil njegov šef ubit, sovaščan Matašič pa je odšel k vaški straži. Ko sedaj razmišlja o teh stvareh, je pretresen nad njegovo usodo in vsem, kar je moral prestati v zaporu, ter tudi nad tem, da ga še sedaj ovirajo pri tem, da bi dobil slovensko državljanstvo, ki si ga tako želi. "Če bi bil kriv, po vojni ne bi prišel nazaj domov, saj mu je bila pot naprej v tujino odprta," pravi Franc, ki se dobro spominja, da mu je mati pripovedovala, kako jo je Matašič rešil iz krepeljev pobesnelega domobranca, ki jo je hotel ubiti, ker je pri sebi skrivala ranjenega partizana.

Na kmetijski šoli je bil France do tridesetletnega leta, vmes in potem pa je delal na Agničevem posestvu v Srebrničah, kjer je vozil traktor. Delo ga je veselilo, saj je na voznjakih marsikaj videl in slišal ter srečal veliko zanimivih ljudi. Prav dobro se še spominja znamenitejših novomeških družin, ki so se med vojno zatekle na srebrniško posestvo in naprej na deželo, pa bombardiranja Novega mesta in številnih ranjenec, ki so jih iz porušene bolnišnice prepeljali najprej v Srebrniče in potem v zavetje roških gozdov. Po tej poti je vse do konca vojne potovalo še veliko pomembne pošte, zdravil in drugih potrebnih, ki jih je po skrivnih zvezah posredoval Franc. Po vojni so bili Agničevi pregnani s svojega posestva, z njimi pa je odšel tudi Franc.

Zanj je za mnoge iz njegove generacije se je pričelo novo obdobje izgradnje porušene domovine. Veliko ostankov ruševin je prav on zvozil iz Novega mesta. Postal je Novomeščan in se poročil z Angelo, s katero ima dva otroke, zdaj pa je njun zakon obogaten še s petimi vnuki. Volanu je ostal zvest vse do upokojitve, vinogradu pa bo ostal do konca. Vinograd upokojitve ne prizna.

TONE JAKŠE

France Rus iz Novega mesta

spominske plošče domobrancev

V spravo ali spotiko?

Na stenah farnih cerkva in pokopaliških kapel, na pokopaliških zidovih in tudi kot samostojni spomeniki širom osrednje Slovenije vznikajo nove in nove spominske plošče, na katerih se nizajo imena, ki se jih skoraj pol stoletja sorodniki in znanci niso upali izgovarjati v javnosti. Toso imena, nad katerimi je desetletja viselo prekletstvo izdajstva, zapovedanega molka in prisilne pozabe. Za premnoge ljudi, katerih imena so vklesana na teh spominskih ploščah, se ne ve, kje se je končala njihova življenjska pot in kje počivajo njihovi smrtni ostanki, ve se samo, da so jih pobili, njihova trupla pa zmetali v kraške jame, opuščene rudniške jaške, tankovske jarke in druga množična grobišča, prav tako posejana širom Slovenije. Ti ljudje vse do pred kratkim niso imeli pravice ne do imena in ne do groba. Zdaj se vsaj z imeni vračajo v svoje kraje na farna pokopališča. Slovenska Antignona pokopuje nesrečnega slovenskega Polinejka.

Na Dolenjskem, Notranjskem in delu Gorenjske je bilo doslej postavljenih že blizu 50 spominskih obeležij padlim in po bitim pripadnikom bele garde, četnikov in domobrancev ter civilnim žrtvam, skratka vsem tistim, ki so se v času druge svetovne vojne znašli na drugi strani kot simpatizerji in pripadniki narodnoosvobodilnega gibanja in s tem bolj ali manj na strani sovražne okupatorske vojske. Po logiki zmagovalne strani so bili izdajci in okupatorjevi kolaboranti, ki jih je bilo treba spraviti s sveta, po lastni logiki pa zgolj borci proti komunizmu, ki so bili prisiljeni vzeti orožje od sovražnika, da bi se obranili komunističnega nasilja, na koncu vojne pa žrtve nemoralne mednarodne politike velikih sil. Tako zdaj eni vidijo v spominskih ploščah povečevanje izdajstva, drugi pa vznikanje zamolčane resnice. Osnovni namen postavljanja teh plošč pa je zunaj političnih voda in se giblje znotraj etičnega, saj gre za mo-

ralna dejanja, priznanja človeškega dostojanstva ter pravice do groba in imena tistim, ki jim je bila ta obče človeška in prastara pravica krnjena iz političnih razlogov. Gre za dejanja, ki izvirajo iz jasno izražene skupne volje po spravi v slovenskem narodu pred tremi leti v Kočevskem Rogu. Ostati v teh okvirih pa je, kot je videti, težko tako nasprotnikom kot zagovornikom postavljanja plošč.

Spominske plošče postavljajo farni odbori po pravilniku, ki ga je sprejel društvo Nova slovenska zaveza, naslednica medvojnega domobranske Slovenske zaveze in sedanja organizacija nekdanjih domobrancev, njihovih sorodnikov in somišljenikov. V programu so si zastavili, da se postavijo spominske plošče na farne cerkve ali pokopališke kapele ali na zidove, nanje pa se vpišejo imena samo tistih padlih in ubitih slovenskih domobrancev ter žrtev komunizma, ki še nimajo groba in še niso krščansko pokopani. Spominske plošče tako naj ne bi imele značaj spomenika in bi se ne postavljale ob bok številnim spomenikom NOB, temveč naj bi imele zgolj značaj

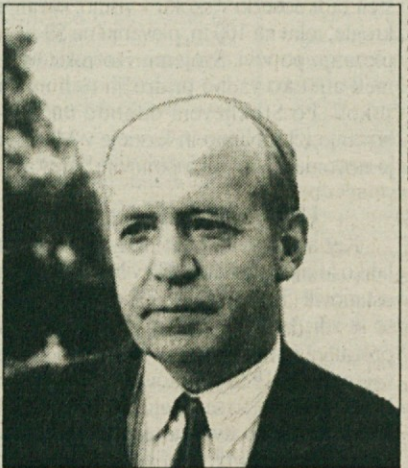
simboličnega groba. Zato bi morale biti postavljene na primernih mestih, se pravi predvsem na pokopališčih ali farnih cerkvah.

Na to so se dni javno opozarili borci in udeleženci NOB, ki zdaj ne nasprotujejo več osnovni etični zahtevi, da ima vsak pokojnik dostojno označen grob ali nagrobnik, so pa ostro proti, da bi se postavljali spomeniki domobrancem in drugim pripadnikom zločinskih organizacij, za kar naj bi bile te vojaške formacije mednarodno spoznane. Postavljanje takšnih spomenikov je v nasprotju z mednarodnim dogovorom, po katerem se ne sme postavljati spomenikov pripadnikom fašističnih enot in njihovim sodelavcem. Borci se sprašujejo, ali ne gre za oživljanje že skoraj pozabljenega medvojnega sovraštva in ali so ta dejanja še v duhu sprave.

"Tudi mi nismo za postavljanje samostojnih spomenikov," je za Dolenjski list povedal predsednik Nove slovenske zaveze dr. Tine Velikonja po končanem slovesnem odkritju spominskih plošč na šmihelskem pokopališču v Novem mestu. "Nismo zadovoljni, ker ponekod postavljajo samostojne spomenike. V tem se strinjamo z borci, ki jim nasprotujejo. Tako, kot je narejeno v Novem mestu, da so plošče vzdane na stene pokopališke kapele in da so na njih samo tista imena, za katera se svoji strinjajo, je prav. Vendar naša organizacija nič ne more, če se kje dela drugače, saj se o postavitvi odločajo farni odbori."

Reakcije na nove spominske plošče so torej tu. Bile so pričakovane. Vendar bi bilo najbolje, ko bi vse nesporazume reševali po zakonitih poteh, ne pa z nasilnim in vandaliskim početjem enih in drugih skrajnežev, ki žagajo drogove z zvezdo od partizanskih spomenikov ali razbijajo komaj postavljene spominske plošče v spomin padlim in po bitim domobrancem.

MILAN MARKELJ

Dr. Tine Velikonja

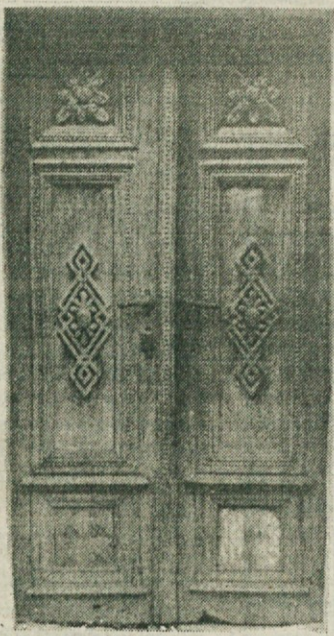

FOTO: I. POČKAR

GOSTILNIŠKA VRATA - Ob mnogih novih gostinskih lokalnih životarijo še tu in tam kakšna stara gostilniška vrata, ki bi bila, obnovljena, lahko v ponos marsikateri hiši. Nikdar niso bila rečna, posebno ne v 19. stoletju, ko so jih izrazito likovno oblikovali, največkrat rezljali. Motivi na rezljanih vratih so geometrijski in rastlinski. Skozi vrata Gabričeve gostilne v Brežicah je šlo pred 2. svetovno vojno ničkoliko flosarjev, ki so vozili po Savi tod mimo. Celo ko so se na novo odprla vrata bližnje Lukeževe gostilne, je bilo dela dovolj za oba gostilničarja, saj je bila Sava kar bela od flosov. Na fotografiji so vrata nekdanje Gabričeve gostilne v Brežicah. (Pripravila etnologinja Ivana Počkar)

Iz Tadinovih zapiskov

Nič ob pravem času - Ljudje nič ob pravem času ne delajo, ko nastopi mráz in sneg, ni ne drv, ne perilo oprano, ne nastila, ne žito spravljeno, ne črevlji gotovi, ne zimska obleka, ne peč popravljena, ne okna razbite spat nove. Zvečer se dolgo ne prižge luč, po uro in več sede ljudje v temi, češ treba je varovati!!

Vino je glavno - Radi vina, ki je glavna stvar tod, narod slaboten, delavci šele ob 6. začno delati, ob 7. pa bi že hteli piti. En bokal bi jim človek rad dal na dan in to bi jim zadostilo. Š Hrovatje, ki pridejo na goleh kolenih plaziti s. Feliksa, kupujo sveče, nekteri celo pest, plaze se nosijo jih ali neprizgane potem jih zopet nazaj dajo cerkvencu, misle bog ve kaj so dobrega storili. Beli Kranjci kaj slabo žive, nezabeljeno korenje, krumpir v oblicah in grdo črno nerodno debelo kakor za prasce zribano zelje. Kedar je špeh, požro ga kmali z repo in zeljem, potem ni zabele več - kruha je malo, meljejo si moko na žrnjih.

Ultra-skope Dolenjske nahajajo se tudi poleg splošne upravljivosti. Smolnjska dala hčeri 2.000 dote, v krčmi pa ukradla svečo, v sumu skrila jo je v sneg, ali žena, kiere otrokom bila je botra, jo je zapazila. Jermanica ga rada srka ali zraven je strašno skopa, visi tedaj ljudem za gobec, kdor želi, zaprede z njim tudi ljubezen in tako pije z ljubčkom skupaj, zraven pa papa tudi njegove rake ali klobase.

Huda žeja - Nekteri tože, da glad lahko nosijo, od žeje pa jim kmali prihaja težko, da onemorejo ali na tla popadajo - nasledki vina! Ljudje pijo premalo vode mnogi.

Muzeji so živa stvar

Po trinajsti uri se pričnejo restavracije in ulice prazniti in spet zavladata normalen mestni ritem. Nekaj dni takole spremljavo mestni utrip, si na hitro ogledava nekaj muzejev, kajti za podrobnejši študij bi potrebovala precej več časa, in se sprehajava po parkih. Zlasti zanimiv je naravoslovni muzej, kjer je še posebej vreden ogleda indijanski del z bogatim prikazom življenja različnih indijanskih plemen, načinom njihovega oblačenja, bivanja, dela, lova, njihovih šege in verovanja ter orodja in orožja, ki so jih uporabljali. Indijance tako dobro lahko predstavijo le v Ameriki, njihovi domovini. Seveda so zanimive tudi druge zbirke, med njimi sedaj tako popularni dinozavri. Zanimiv je tudi muzej tehnike in znanosti pa akvarium in še marsikaj drugega. V katerokoli od teh čikaških znamenitosti pa se človek že odpravi, je najbolje, da si za vsako vzame najmanj en dan časa.

Obiskovalec ameriških muzejev - vsaj v tistih, kjer sva bila midva, je tako - pa bo presenečen še nad nečim. Medtem ko pri nas v Evropi vlada v teh hišah znanosti kar odmevajo od otroškega vrišča in vpitja šolske mladine, ki se trumoma vali skozi nje. S tem jim je sicer odvzet del resnosti in spoštljivosti do razstavljenih predmetov, a Amerikanci se zaradi tega ne vznemirjajo. Kot povsod drugod tudi tukaj prisegajo na učinkovitost. Zato v vsaki dvorani lahko najdete mehanski ali računalniški vpraševalnik, ob katerem lahko obiskovalci rešujejo naloge iz prikazanega gradiva in odgovarjajo na določena vprašanja, marsikje pa se lahko ob poskusih tudi zabavajo. Šolski razredi imajo s sabo pole z nalogami, ki jih morajo rešiti, zato njihovo hitenje iz dvorane v dvorano ni čisto brezglavo, ampak s povsem določenim namenom. Ameriška praktičnost pa se kaže tudi v razstavljenih primerkih. Veliko razstavljenih predmetov je bolj ali manj spretno narejenih plastičnih kopij, pa se zaradi tega nihče ne razburja.

Mirjam Bezek - Jakše
Tone Jakše

PRI ROJAKIH ONKRAJ LUŽE

Lemont - novi slovenski dom

Teden je hitro naokrog in spet je tukaj lepa sončna nedelja. Preživimo jo v Lemontu, mestecu nedaleč od Chicaga, zunaj katerega je slovenski frančiškanski samostan, nedaleč stran pa imajo svojo izobraževalno ustanovo tudi slovenske šolske sestre. V dvajsetih letih tega stoletja so Slovenci s prispevki iz vseh koncev Amerike kupili to zemljo. Pobudo za nakup je dal Janez Jerič, doma iz Šmarjete. Kupnina za zemljo je znašala 2.500 dolarjev. Danes je seveda vredna nermerno več. Slovenci frančiškani so na njej zgradili slovensko versko središče v Ameriki, frančiškanski samostan in cerkev v Lemontu, katerih ustanovitelj je bil Kazimir Zakrajšek, frančiškan z Brezovice pri Ljubljani.

Sprehajava se po parku. Ob poti so postavljena znamenja. To je križev pot, ob znamenjih pa so na marmornate tablice vklesana imena donatorjev, ki so zanje prispevali denar. Na njih so imena starih ameriško-slovenskih družin. Pot vodi okoli plitvega jezera. Ribe plavajo v njem in račja družina z mladički. Sredi jezera je otoček, na njem pa cerkvica. Bled seveda! Nedaleč od jezera je maketa romarske cerkve z Brezij. Malo višje v skalah oltar. Slovenski Lurd. Poleti pred oltar postavijo klopi in tukaj se ob nedeljah zbirajo k maši slovenski romarji z vseh koncev Amerike. Po mašah prirejajo piknike in športna ter družabne srečanja. Tudi sestanke in kulturne prireditve imajo v bližnjem Baragovem domu, ki so ga za take prilžnosti tudi zgradili slovenski frančiškani. Malo višje je jasa za športne prireditve in veselice, nižje, za gozdnim obronkom, je tih, z nizko travo porasel kraj - poslednje počivališče ameriških slovenskih duhovnikov. Skromni

V Baragovem domu, ki so ga slovenski frančiškani zgradili v bližini svojega samostana v Lemontu, zbrani Slovenci iz Chicaga in okolice razpravljajo o dograditvi slovenskega kulturnega centra v Lemontu. Pod streho je bil že spomladi, jeseni pa naj bi bil tudi zaprt.

NA SVA ZGODBA POLONA GORJANC QZGUBLJENA VRNITEV

Spreglejala je nekega poletja, v hladni in prijetno senci vaške lipe. Takoj se ji je v drobno srce naselila ljubezen do doma in domovine. Iz dneva v dan je spoznavala nove prijatelje in nove življenjske izkušnje so jo trgale iz brezskrbnih mladih dni.

Njen najljepši dan je bil, ko je prvič razprostrla krila, prvič zaplavala po zraku in poletela v širo no. Srce se ji je razširilo v radosti, da je ptica, in krožila je nad lipo, nad vasjo, nad ljubo domovino. Prehitro so minili dnevi toplega sonca in v deželo je zavel mrzel veter. Ob jutrih se je na žicah zbiralo vse več njenih znancev in znank ter se odpravljalo na daljno pot v južne kraje. Tudi sama je morala z njimi, če je hotela preživeti. Opogumljala jo je misel, da se spomladi vrne domov.

V tujini je bilo lepo, a se ji je zdelo, da tu sonce ni tako toplo in prijazno kot doma. V srcu ji je vstajalo nevzdržno hrepenenje povrnitvi. Naposled je dočakala.

Še preden se je zarja dokončno razlila na nebu, so se že pričele zbirati na drevju. Vse so bile vznemirjene in so vseskozi šepetale in ščebetale. Vzdignile so se ob sončnem vzhodu in še enkrat zaokrožile nad tujo deželo, ki jim je prijazno nudila go-

stoljublje. Potem so se odpravile domov...

Bile so že utrujene, ker je bila za njimi dolga pot, a so vseeno hitele, kolikor so jim dopuščala krila. Morje pod njimi je bilo čudno tiho in grozeče. Pred njimi se je odprl lep zaliv. Vse so si zaželele počitka in okrepčila. Ona se je obotavljala, ker bi bila rada brž doma, a jo je pritegnilo veselje drugih ptic. Vse naenkrat so se v vselem hrepenenju po osvežitvi spustile v vodo in do neba je segel hrup tisočih prestrašenih krikov ptic, ki jih je gosta črna voda kar požirala. Nemočno so se nenavadno mokre in lepljive otevale.

Tako je tudi ona ležala tam v gosti, smrdeči vodi. Tako rada bi še enkrat poletela k soncu in domov, pa niti kril ni mogla razpreti. Vse okoli nje so plavala trupelca.

Umirala je počasi, z bolečino v prsih in s sliko vaške lipe pred očmi. Nič ni vedela o prelomljenih tankerjih, o grozljivem nafnem madežu, ki se je širil po morju in ubijal.

QZGNANKA: FABORIŠČNI SPOMIN

Bilo je leto 1942. Z družino sem bila v taborišču v Spodnji Šleziji. Kako hudo je bilo, se na kratko ne da povedati. Lačni smo bili in objedale so nas stenice, ki so bile tako velika nadloga kot lakota. Za izdajo hrane smo imeli karte, ki so veljale en teden.

Aprila je šla moja bližnja sorodnica rodit v sosednje mesto, kjer je bila bolnišnica. Njen mož me je zaprosil, naj tisti čas jaz tega storim. Kruh pa morda še kakšen kosček mesa bom dala njemu, drugo pa lahko obdržim zase.

To s hrano je šlo v redu do nedelje, takrat pa so karte odvzeli in tako je nemška kuharica opazila, da nimam svoje karte. Začelo se je zasliševanje. Mogoče bi mi prizanesla, če bi se pokesala in opravičila, a tega nisem storila, zato me je prijavila vodji taborišča. To je bil brutalen človek, vojak, ki je od nas

zahteval nemogočo disciplino. Večkrat je sklical zbor: "apela" smo se morali udeležiti vsi. Na njem je javno ožigosal vsakega, ki se je kaj pregrešil proti njegovemu režimu. Na takem "apelu" sem zaslišala tudi svoje ime, ko me je pozival, naj se javim. Povredal je za moj "greh". Otrpnila sem in nisem vedela, kaj naj naredim. Ker sem bila kljub 14 letom majhna, me med množico niso opazili. Odrasli, ki so bili blizu mene, so me še zakrili, tako da me tolmač, ki je bil naš človek, a pokoren Nemcem, ni izsledil.

Ko je bilo zbora konec, sem počakala, da sta vodja in tolmač odšla, nato pa sem odhitela v sobo. Vendar sem še nekaj časa živela v strahu, da me bodo potiskali.

Po petdesetih letih se vsega tega še živo spominjam.

KNJIŽNA POLICA

Ludizem v sonetih

Med čedalje bolj opazna kulturna dejanja in sadove slovenske duhovne tvornosti sodijo knjige, ki jih izdaja grospelejska založba Mondena. V njeni zbirki Arion, ki jo ureja pesnik Ivo Frbežar, v kolo fonu napisan tudi kot opremljevalec knjig, so nedavno izšle nove pesmi Novice Novakovića. Gre za drugo zbirko mladega avtorja, ki izhaja iz neslovenskega okolja, vendar pa piše skoraj izključno v slovensčini. Tokrat se predstavlja z zbirko FATAMORGANA ALI KANKAN NEKEGA KLOVNA, ki pomeni pomemben dosežek tako imenovane mlade slovenske poezije.

Tokratno Novakovićevo zbirko sestavlja 42 nenaslovljenih pesmi, ki so po obliki soneti. Novaković ni edini med mladimi pesniki, ki so se poskusili v tej po težavnosti eni najtežjih klasičnih pesniških oblik. V verzih ne uporablja jamskega enajsterca, tako da so verzi v metričnem oziru vse prej kot strogo izoblikovani, pravilno so razporejene samo rime, čeprav niso povsem čiste. Najbolj pa preseneča, da se je Novaković kot izrazit ludistični pesnik odločil za svoje igre in vragolije z jezikom uporabiti prav sonetno podobo.

Na ludizem opozarja že sam dvojni naslov pričujoče zbirke, poleg tega pa še na sprevrženost in grotesknost sveta, v katerem se Novakovićevo pesem giblje. Za kakšen svet gre, okvirno kažejo že naslovi razdelkov: Rock'n'roll za puritanca, Preverjanje norosti, Razgaljeni samuraj ipd. Povedano drugače, svet Novakovićeve poezije ne pozna oziroma se ne podreja pravilom in zakonom, ki delajo realni svet razumljiv in sprejemljiv, je torej utemeljen na popolni prostosti, razvezanosti, nedoločnosti, kakor je v spremni besedi zapisal Brane Senegačnik. Takšen svet omogoča bravurozne igre z jezikom in tudi, kar je za Novakovićevo poezijo še posebej značilno, igre z realnostjo.

IVAN ZORAN

Vabilo k sodelovanju

Društvo ekonomistov Dolenjske in Bele krajine, Zavarovalnica Tilia in Dolenjska založba so skupaj izdelali zanimivo publikacijo DOLENJSKA IN BELA KRAJINA - NOVE IDEJE ZA NOVO

TISOČLETJE. Z njo želijo motivirati občane, strokovnjake in institucije, da bi se z zamislili, idejami, pobudami in zgledi vključili v pripravo kvalitetnega strateškega razvojnega programa Dolenjske in Bele krajine. Izhajajo namreč iz prepričanja, da so strateški dokumenti za razvoj posameznih krajin pomembni, saj so tiste regije, ki jih

imajo, uspešnejše pri sprejemanju dobrih odločitev o svojih razvojnih vprašanjih. Nekaj takega potrebuje tudi dolenjska regija, če želi dvigniti kvaliteto življenja in dela na visoko raven. Za pripravo dobrega razvojnega programa je nadvse pomembno, da je za iskanje rešitev motivirano kar največ ljudi, od strokovnjakov do razmišljujočih posameznikov, vsakdo lahko s svojimi predlogi, zamislili in delovanjem pridene kamenček v skupno stavbo, ki bo pravi dom, življenje v njem pa lepše in privlačnejše.

Publikacija vsebuje troje prispevkov. Pesnik Tone Pavček v Banjanu o Dolenjski poetično razmišlja o kulturni in siceršnji identiteti Dolenjske in o njenih ljudeh, ekonomist dr. Janez Gabrijelič v svojem prispevku razlaga teorijo organizacijskega razvoja, ki se je izkazala kot eden najuspešnejših pristopov za reševanje gospodarskih problemov in jo je Društvo ekonomistov Dolenjske in Bele krajine vzel za teoretski temelj pri oblikovanju strategije razvoja naše regije, ekonomistka Joža Miklič pa v svojem prispevku izrisuje, kako naj delo poteka in v praksi, opredeljuje sodelujoče, oblike spodbujanja, proučevanje pobud ter programe. Za prijeten videz publikacije so poskrbele mlade moči: knjigo je oblikoval študent arhitekture Roman Zalokar, barvne fotografije pa je prispeval študent arhitekture Matjaž Mehle.

MILAN MARKELJ

telegrami

Založba Amalietti je kot svojo stoto izdajo poslala na knjižni trg potopis Aleksandra Zalarja DEŽELE NA KONCU SVETA in delo SOCIALNI ANTROPOLOG O SLOVENCIH Roberta G. Minnichia.

Pri Didakti je izšla pesniška zbirka PTICA IN NEON Primoža Jovana. Dramsko besedilo Milana Kleča VSEGA JE KRIVA MARJANA DERŽAJ je izšlo v knjižni obliki pri založbi Vitrum.

funkcijo, kjer naj bi se tudi zbiralo gradivo iz izseljenjskih krajev, kjer slovenski živelj počasi izginja. Tako naj bi Lemont poleg verskega postal tudi kulturno središče dobrega dela Amerike. Center pa naj bi igral važno vlogo tudi v povezovanju z domovino, v predstavitvi Slovenije in njenega gospodarstva. Ogrodje stavbe s streho že stoji, zaprt pa naj bi bila še letošnji jesen.

Po sestanku pred domom kramljava z rojaki. Predsednik odbora za izgradnjo kulturnega centra Martin Hožjan in predstavnik ameriških Slovencev v svetovnem slovenskem kongresu dr. Jože Bernik razlagata svojo vizijo delovanja novega centra in možnosti za njegovo čimprejšnjo zgraditev, pridruži se jima tudi belokranjski rojak Tone Bajuk, ki kot gradbeni strokovnjak v odboru skrbi za nadzor gradnje. Njihova zavzetost da slutiti, da bo nov slovenski center v Ameriki kmalu zrasel in zaživel.

Iz Amerike v Kanado

Amerikanci gotovo štejejo med tiste narode na svetu, ki največ potujejo. Že samo podatek, da ima od okrog 248 milijonov prebivalcev kar 158 milijonov vozniško dovoljenje, je dovolj zgovoren. Po zadnjih znanih statističnih podatkih pridejo na en avto le 1,4 osebe. Tudi sicer poteka po cestah kar 80 odstotkov vsega prometa, po zraku se prevaža okrog 18 odstotkov potnikov in le dva od stotih Američanov se odločita za vlak. Med slednje potnike se uvrstiva tudi midva, ko se odločiva, da odideva iz Chicaga na obisk v Kanado, v Toronto in njegovo okolico. Pravzaprav se o tem, kako potovati, odločava med dvema možnostma: z vlakom ali avtobusom. Letalo, ki bi naju "prestavilo" iz enega velikega mesta v drugega v uri ali dveh, za naju prav zaradi tega ni zanimivo. Zeliva namreč bolje spoznati deželo, predvsem pokrajino, to pa je najlažje s kopnega. Teta Ivan-ka, pri kateri živiva v Ameriki in ki dela v dveh potovalnih agencijah, je dober svetovalec. Svetuje vlak, in ko sedeva nanj, spoznava, kako prav je imela.

Le po odpuščanju bi lažje živeli drug z drugim

Še en odziv na polemko z novomeškim vikarjem

Resnica je samo ena, toda vsake oči imajo svojega "malarja". Vsak ima sicer pravico do tega (malarja), je pa tudi dolžan spoštovati "resnico drugega".

Druga svetovna vojna je gotovo velik mejnik v zgodovini, vendar smo 50 let po vojni poslušali samo eno resnico. Zakaj ni dovoljeno sedaj slišati še druge strani?

Spadam v mlajšo generacijo (rojena sem bila v poznih 60. letih), pa vendar vem nekaj tudi iz svojih izkušenj, saj so nam že v osnovni šoli in pozneje peli "slavospeve in hvalnice" o partizanih komunistih, sedaj pa vidimo, kaj se je zgodilo s komunizmom. Zato ne pričakujte od nas mladih, da vam bomo verjeli še naprej. Verjamem samo to, da je bila 2. svetovna vojna težak boj, za bele, rdece in vse ostale. Trpeli so mnogi. Vse, ki so trpeli, tudi za mojo bodočnost, spoštujem in cenim, obsojam pa vse, ki so pobijali, mučili, ne glede na to, na kateri strani so bili. Vem pa tudi, da je bilo (in so še) veliko takih (tudi na visokih položajih), ki so s spletkami, prevarami in lažmi prišli do raznih ugodnosti, pa si tega niso zaslužili.

Naj sedaj spregovorijo tudi drugi, drugače misleči. Zakaj komuniste to tako boli? Razumite, da so vse nekomuniste 50 let bolele neresnice, ki ste jih širili vi.

V družinah mojih staršev je bilo veliko otrok, med njimi so bili eni pri "rdečih", drugi pri "belih"; niso se odločili za boj zaradi svoje ideologije, ampak so bili v to prisiljeni. Borili so se predvsem za golo življenje (še pomislili niso na kakršen koli izem).

Ne zametujete znanja nikogar, spoštovani borci, tudi ne znanja mladega vikarja g. Pozniča. On je bil rojen v Argentini, tam je izvedel "drugo stran resnice"; saj vemo: mnogi Slovenci nekomunisti so bili po vojni izgnani ali kako drugače prisiljeni izseliti se, če so hoteli ohraniti osnovno človekovo pravico - življenje. V tujini se je smelo marsikaj povedati, ne tako kot 50 let v Sloveniji. Zakaj so npr. zaprli g. Luzarja, ki je napisal knjigo spominov (Spomini skrivca Marka), ki jih je sam doživel, pa mu niso pustili, da bi jih brali tudi drugi, češ, da "je neresnično prikazoval razmere v državi", kajti oni so imeli svojo "resnico", ki so jo vsiljevali vsem, in takih primerov je žal še mnogo.

Ne mislim pogrevati ničesar. Želim le to, da bi res prišlo do sprave, da bi vsak priznal svoje napake in odpustil napake drugih. Ko bomo to sprejeli, bomo lažje živeli sami s seboj in z drugimi.

Še vedno upam v lepo bodočnost!
M. SAJE
Novo mesto

Policisti baje prežijo na tihotapce

Ker teh ni, ustavljajo voznike

LOŠKI POTOK - Letošnje poletje je bilo za voznike, tiste, ki jim je za varnost kaj malo mar, polno presenečenj. V Loškem potoku sicer ni policijske postaje, kljub temu pa je v kraju vedno nekaj policijskih avtomobilov. Govori se, da prežijo na tihotapce in druge nezaželene osebe, ki baje tihotapajo prek meje iz sosednje Hrvaške. Je pa Loški potok od meje oddaljen najmanj 10 do 25 kilometrov, kar prisotnosti policije v kraju ne opravičuje.

Ker pa je promet prek meje dokaj redek, so na udaru domači vozniki, zlasti tisti, ki so službeno stalno na cesti in se s kontrolo srečujejo nekajkrat dnevno. To skrajno moti tudi traktoriste, ki vozijo iz gozdov in je njihov tovor večkrat v delnem nasprotju s predpisi, čeprav so ustavljeni na gozdnih cestah. Pri vseh pa se občasno najde tudi kakšna tehnična napaka, kar dodatno stanjša že tako tanko denarnico. Vest o tem pa kaj hitro potuje naprej, kar odvrne še tisto malo turizma in so kajpak gostinci in trgovci močno prizadeti, govore, da se jim je promet za pol zmanjšal.

A. KOŠMERL

- Odlični (imenitni) dolžniki so slabi plačniki. (Pregovor)
- Vselej sem bil prepričan, da slovenskega gospodarstva ni mogoče uničiti, žal zadaj ne več tako. (Mencinger)
- Živeti pomeni ljubiti, v prvi vrsti ljubiti življenje. (Pierson)
- Čim večja je množica, tem lažje manipuliraš z njo. (Petan)

Protest obrtnikov

Zakaj pri republiških štipendijah razlike med otroki obrtnikov in ostalimi?

METLIKA, ČRNOVELJ, NOVO MESTO - Na obrtnih zbornicah v Črnomlju, Metliki in v Novem mestu so pretekli teden sprejemali ogorčene proteste obrtnikov, ki so vložili vloge za dodelitev republiških štipendij njihovim otrokom. Z Zavoda za zaposlovanje Novo mesto so namreč dobili dopis, da morajo pri Centrih za socialno delo zahvaliti oceno o izpolnjevanju materialnih pogojev za pridobitev republiške štipendije.

Najbolj ogorčeni so bili nad določili, da dokazno gradivo za oceno predstavljajo ogledi na kraju samem po uradni osebi ali ogled z udeležbo izvedencev, in sicer stanovanjskih in poslovnih prostorov, umetnin, listin in potrdil, kot so bančni računi in hranilne knjižice, vpogledi v evidenco nepremičnin, register motornih vozil in podobno. Centri za socialno delo to oceno sicer izdajo samo na zahtevo prosilca, toda za tistega, ki takšnega potrdila ne bo predložil, bodo na Zavodu za zaposlovanje odločili, da ne izpolnjuje pogojev za pridobitev republiške štipendije. Prosilec je dolžan poravnati tudi vse stroške, ki nastanejo s pripravo takšne ocene. Na črnomajlskem Centru za socialno delo so izračunali, da bi bili stroški okrog 12.000 tolarjev.

Na intervencijo občinskih obrtnih zbornic je obrtna zbornica Slovenije vložila protestno pismo na ministrstvo za delo, ki je izdalo ta navodila. Ministrstvo je sicer objavilo nova navodila, na katera pa obrtniki še čakajo. Omenjene obrtne zbornice so v svojem protestu zahtevale predvsem, da ministrstvo za ugotavljanje upravičenosti do republiške štipendije predpiše enotne kriterije za vse prosilce, ne pa da za otroke obrtnikov in podjetnikov uvaja diskriminacijo.

Anonimni alkoholiki v Novem mestu

Kakšna je ta skupnost in kako je mogoče v njej sodelovati - Povabilo - Po nekaterih podatkih naj bi bilo v Sloveniji že 200.000 od alkohola zasvojenih ljudi

Včasih smo v Sloveniji za zdravljenje alkoholike oz. vse tiste, ki so kakorkoli želeli prenehati piti, poznali samo klube zdravljenih alkoholikov (KZA). Značilnost KZA je bila v tem, da je klub vodil terapevt profesionalac, v glavnem zdravstveni ali socialni delavec. V te klube so zdravljeni alkoholike pošiljale v glavnem razne medicinske ustanove, kjer so se alkoholiki zdravili, ali zdravniki psihiatri, ki so se ukvarjali z alkoholizmom. Član je lahko postal vsak, kdor je vsaj tri mesece poprej abstinal in je sprejel program, ki ga je imel KZA.

V svetu (ZDA in zahodna Evropa) pa so se alkoholiki zbirali v klubih anonimnih alkoholikov - AA. Gibanje se je začelo v tridesetih letih tega stoletja v ZDA, kjer je W. Billy s svojim prijateljem ustanovil prvo skupino AA in sčasoma postavil temelje za delo v teh skupinah. Skupine so nato nastajale povsod večjih mestih ZDA, kasneje pa tudi po vsej zahodni Evropi. Danes lahko v telefonskih imenikih vseh malo večjih mest po Evropi najdete tel. št. klubov AA, katere lahko pokličete, če imate težave z alkoholom, sestanki so tudi v različnih jezikih.

Pred nekaj leti je bil prvi klub AA ustanovljen tudi v Sloveniji, in sicer v Ljubljani, letos februarja pa v Celju in Novem mestu. Prej skupin AA v Sloveniji niso ustanovljali. Mogoče zato, ker v skupinah operirajo z besedo Bog, čeprav to ne pomeni, da so vezani na kakršnokoli religijo, zato je vedno dodano: "kakor to pač kdo razume". Gre bolj za neko pripravljenost, odprtost za nekaj novega, brez alkohola. To nekaj lahko pomeni tudi to, da je nekdo sploh pripravljen prenehati piti, če upoštevamo dejstvo, da od vseh, ki imajo probleme z alkoholom, komaj kakšnih 10% začne razmišljati, da je za njihove težave sploh kriv alkohol, 50% od teh enkrat v življenju preneha piti, 50% (v AA 65% - 70%) od teh zadnjih pa jih trajno abstiniira. Torej samo kakšnih 2,5% vseh, ki imajo težave z alkoholom, trajno ozdravi.

Bistveno za AA izhaja že iz samega imena anonimnih alkoholikov. Najprej gre jasno za alkoholizem, kar izhaja iz preambule: "Anonimni alkoholiki smo skupnost moških in žensk, ki delimo medsebojne izkušnje, moč in upanje v želji, da bi rešili svoj skupni

problem in pomagali tudi drugim alkoholikom, da bi ozdraveli. Edini pogoj za pripadnost skupnosti je želja, da bi prenehali piti. Ne pobiramo nikakršne članarine ali pristojbin. Vzdružujemo se s pomočjo lastnih prostovoljnih prispevkov. Skupnost AA ni vezana na nobeno veroizpoved, sekto, politično stranko, organizacijo ali ustanovo; ne spuša se v nikakršne razprave, ne zagovarja nobenih stališč niti jih ne zavrača. Naš glavni namen je, da ostanemo trezni in pomagamo tudi drugim alkoholikom k treznosti."

Druga značilnost AA je (kar tudi izhaja iz imena) anonimnost. Le-ta jamči zasebnost vsem članom skupine. Kar se v skupini govori, vidi ali sliši, to se zunaj nje ne omenja. Anonimnost pa še posebej nudi varnost novincem, ki se bojijo poiskati pomoč pri AA, če imajo kakršenkoli razlog za prepričanje, da bo njihov alkoholizem izpostavljen javnosti.

Tretja značilnost je, da so AA brez terapevta profesionalca (zdravstvenega ali socialnega delavca). To tudi pomeni, da se nikomur ni potrebno bati "kartotek". Člani skupine AA si pomagajo z lastnimi izkušnjami. Zato v skupini ne kritizirajo mnenja ali stališča drugih, ampak lahko odgovorijo samo z lastno izkušnjo na neko temo. AA so tudi mnenja, da nekdo brez praktičnih izkušenj (trpljenja) v alkoholizmu alkoholiku ne more v tolikšni meri pomagati kot tisti, ki te izkušnje ima.

AA imajo sicer svoj program - gre v glavnem za dvanajst korakov in dvanajst izročil, ki so nastali v tradiciji dosedanjega dela - vendar so ti principi samo ohlapen okvir za vsako skupino, ki je s svojo vsebino lahko povsem avtonomna. Vsaka skupina je namreč takšna, kakršno si naredijo njeni člani. Ker je članstvo v skupini AA prostovoljno, je seveda tudi notranja motivacija članov večja.

AA imajo dve vrsti sestankov: zaprte sestanke, kjer se dobivajo samo člani AA, in odprte (enkrat na mesec), kamor lahko pridejo tudi svujci oz. vsi, ki to želijo. Seveda ne želimo v tem prispevku kakorkoli prikazovati "prednosti" klubov AA pred klubi KZA. Vsak pač gre tja, kjer se mu zdi, da več pridobi, oz. vsaka oblika pomoči je dobrodošla in vsak uspeh hvalevreden; vsak najde tisto, kar potrebuje. Želimo samo poudariti nekaj razlik med AA in KZA.

Zakaj se nam zdi pisanje o alkoholizmu oz. AA tako pomembno? Zavedati se moramo, da je alkoholizem v Sloveniji zelo razširjen, saj naj bi po nekaterih podatkih imeli okoli 200.000 alkoholikov. Že samo zaradi tega podatka je vsaka oblika pomoči alkoholikom dobrodošla. Seveda ni potrebno posebej poudarjati, koliko trpljenja je zaradi tega v družinah, okolju, kjer živijo alkoholiki, in seveda v njih samih.

Za vse dodatne informacije o klubu AA in AL-ANON - Novo mesto lahko pokličete naslednje tel. št.: (068) 26-735, 85-479 in 27-721.

AA Novo mesto

KAJ BI RADI POLICISTI?

Bravo, g. Ivo Bizjak! Tokrat ga moram pohvaliti. Vladi predlagam, naj v primeru, če se s policisti ne bi mogli dogovoriti, vsaj krške nagovorijo, da se povežejo z delavci Celuloze, Kovarske SOP-a, predvsem s tistimi, ki so na čakanju ali so kako drugače ostali brez dela. Ti dobro vedo, zakaj so našeta podjetja dobro poslovala še pred tremi leti, sedaj je pa v vseh razsolu. Morda vedo tudi za ljudi, ki so pripeljali firme na boben. In če bodo ubogi policisti nekdanje šefe teh podjetij pripeljali pred sodišča, bodo od istih delavcev dobili tudi dovoljenje za povečanje svojih plač. Tako pa mislim, da so zahteve policistov neupravičene, njihova stavka pa nesramen odnos do udeležencev v prometu (mejni prehodi). Če pa vedo, kdo ima preveliko plačo v tej naši državi, naj to na glas povedo. Sicer imajo pa za svoje rezultate dela previsoke oz. kar dovolj primerne.

LOJZE ŠRIBAR
Leskovec

Osupljiva ignoranca pravnega reda

Medtem ko se mi včasih še prav začetniško ukvarjamo s pravnim redom in pravno državo, se v deželah, kamor se prištevamo, pečejo že s problemi znanja

Če želi postati Slovenija enakopraven član pomembnejših evropskih ustanov, bo morala poleg parlamentarne demokracije, uveljavljanja in spoštovanja človekovih pravic in zavzemanja za mir zagotoviti tudi notranji pravni red. V pravni državi se zakoni spoštujejo in je državljanom zagotovljena enakost pred zakoni.

S pravnim redom v državi Sloveniji ne moremo biti zadovoljni. Res je, da se ta vzpostavlja na novo, da bo za sprejetje vseh potrebnih zakonov potrebnega več časa, kot smo ga za to namenili, da so prisotni predvsem pri pravni stroki pomisleki o racionalnosti in učinkovitosti nekaterih že sprejetih zakonov, da se v zakonih sklicuje tudi na predpise, ki jih sploh še ni, pa vendar ni prav nobenega razumnega razloga za to, da se že sprejeti predpisi ne izvajajo, še manj pa, da se kršijo.

Tako na primer dve leti po izteku zakonskega roka v sicer uspešnem mešanem podjetju, v velikem, še vedno družbenem podjetju, pa tudi v "podržanem" podjetju delavci še vedno nimajo pogodb o zaposlitvi. Zakon določa, kaj in do kdaj je (bilo) potrebno narediti, ne pa tudi, kaj bo oz. bi moralo biti, če zakonska norma

ni uresničena. Zadošten razlog, da tudi ni narejeno. Če zakonske določbe ne spoštuje niti skladovo podjetje, se ni čuditi, da nekateri novodobni podjetniki "ne vedo" niti tega, da so sprejete kolektivne pogodbe, da je v njih urejeno poleg izhodiščnih plač tudi plačevanje dodatkov in nadomestil. Ne razločujemo med zajamčeno maso plač in zajamčenim osebnim dohodkom in izplačujejo zaradi blokiranih ziro računov kar te, saj so pravilom manjši, kot bi bile plače po osnovi zajamčene mase plač. "Manke" kar socializirajo med vse zaposlene, ne da bi izvedli ugotovitev in odškodninske postopke. V eni izmed večjih družb je pristojna institucija ugotovila, da "mati" upravlja s svojimi "hčerami" na način, ki ni skladen z zakonom. Poslovodstvo je vse svoje sile uprilo, ne v odpravo neskladnosti, temveč v utemeljevanje in opravičevanje svojega početja. Izjema tudi niso presežni delavci v podjetju, ki so računali, da je sklad za razvoj bolj pravoverna institucija kot morebitni tuj kupci. Izplačali so jim nižje odpravnine, kot so jim jih s sklepi objavili, te pa so bile nižje od tistih, ki bi delavcem po veljavnih predpisih pripadale. Celo več, nekaterim delavcem so kar krtili zakonske pravice. Da, kdor ne ve, kakšne so njegove možnosti, je danes zagotovo opeharjen.

Ali smo v državi Sloveniji vsaj glede kršitev zakonov vsi enakopravni. Ne. Le v redkih podjetjih so direktorji in delavci s posebnimi pooblastili pozabili skleniti pogodbo o zaposlitvi. Res je, da se o njih malo ve, saj so tajne. So primeri "samoiniciativnih" presežkov, seveda ne brez odpravnine ali z manjšo, kot jim pripada. V podjetju, ki mu je "nekdo" povzročil z ugotavljanjem trajnih presežkov precejšnjo škodo (delavci bodo na stroške podjetja doma več kot šest mesecev, na ugovore sploh ni odgovorov in tako sklepi niso pravno močni), se omenja kot edina možnost stečaj. Lahko pa, da je bil to samo še nov argument, da bi delavce

prepričali, da je vztrajanje pri zagotovitvi njihovih pravic nesmiselno.

Pa ne gre samo za pravice delavcev. Ne glede na to, da v dnevnem časopisu piše, kako "prinašajo okrog" državo z izplačili plač v regresih in bonih, ter se to še vedno dela, bodo grešniki samo tisti, ki jih bo pri tem ujela SDK. Red mora biti, pa četudi samo za nekatere.

Omenjeni primeri nikakor niso osamljeni. Če bi bili, bi navedli tudi imena firm in ljudi, tako pa bi jim brččas delali krivico. Resnici na ljubo povedano, so tudi drugačna podjetja, predvsem pa so v njih drugačni ljudje. Zakone pišejo, sprejemajo in izvajajo ljudje, mar ne?

Ignoranca pravnega reda je naravnost osupljiva. Pravde, h katerim so ljudje napoteni, pomeni odlaganje problema in tudi realno zmanjševanje terjatev. Dogaja pa se tudi, da postajajo kršitve pozitivne zakonodaje vedno bolj pogost argument za opravičevanje dejanj, ki naj bi ohranjala delovna mesta.

V mnoga zasebna podjetja je država ali občina vložila družbena sredstva, namenjena za razvoj podjetništva in odpiranje delovnih mest. Poteza, vredna pohvale. Toda, kaj se zares dogaja s temi sredstvi in ali kdo preverja, kako se izvajajo pravice zaposlenih? Statistična poročila so lahko spodbudna, spoznanja pravnih pomoči za zaposlene pa nikakor.

Zes, da smo v prehodnem obdobju (k bolj ali manj pravni državi). Drži tudi, da delodajalci največkrat sploh to niso. Je mar potem normalno, da se nam dogajajo Metalne, Belti, Adrie, policaji, "solniki"? Ali je postal konflikt način za uveljavljanje pravnega reda v pravni državi? Da, zadaj so tudi druge zadeve, toda ali se ne bi te, če bi bile pravice in enakost zagotovljena, lahko razreševale drugače?!

In medtem ko se mi ukvarjamo s pravnim redom in pravno državo, se v deželah, h katerim se prištevamo, ukvarjajo že s problemi znanja.

IGOR VÍZJAK

Spomin na tisti strašni dan pred 50 leti

Ko so Nemci postrelili 27 šentjernejskih talcev

21. oktobra bo minilo 50 let, odkar so ljudje v Šentjerneju doživeli strašen dan. Prihrumeli so do zob oboroženi SS-ovci in vas obkolili. Tistega strašnega dne ne more pozabiti nihče, ki je bil takrat v Šentjerneju. Vse moške od 15. leta starosti dalje so polovili, jih iz hiš izgnali na cesto, nato v sprejedu zasražen peljali na morišče. Tudi bolnim niso prizanesli in so jih ubili že med potjo proti morišču.

V prisotnosti lastnih otrok so postrelili Karla Janževiča, gostilničarja, Franca Janževiča - kmeta, Franca Homana - čevljarja, ki je bil invalid iz avstrijske vojne, in Franca Bučarja - kmeta. Ubogi otroci, ki so to doživeli in gledali, kako so SS-ovci streljali njihove očete! Ta žalostni spreved se je pomikal iz centra vasi po cesti, ki pelje proti staremu sejmšču. Med potjo se je število mučnikov večalo. Med njimi je bil tudi Ignac Bakše, mesar iz Šentjerneja, ki je vedel, kam jih peljejo. Večkrat je med potjo pokleknil in prosil, naj jih izpustijo domov, česar pa SS-ovci še slišati niso hoteli. Med zadnjimi, ki so jih pobrali v naši hiši, sta bila dva najmlajša, ki sta šele končala osnovno šolo, in sicer Karel Gorišek, star 15 let (imel je 2 brata v partizanih) in Ivan Ban, doma iz Brežic, ki je moral zapustiti dom že l. 1941 in se kot begunec s starši preseliti v naš dom.

Tudi najstarejši možki - Pepi Šmid, star 75 let, ki je bil za časa službovanja v Avstriji vlakovodja in ki je bil tisti dan slučajno v naši hiši, je prošil v nemščini SS-ovce, naj izpustijo te uboge ljudi domov, češ da so sami pridni delavni ljudje. Tudi njega so vzeli s seboj in ga čez nekaj trenutkov z ostalimi vred ustrelili. Njiva, kjer so jih postrelili, je bila prepojena s krvjo očetov in sinov.

FRANC CVELBAR

Res ni bilo zaman

Zahvala vsem, ki so DU Trebnje pomagali priti do telefonskega priključka

Društvo upokoencev Trebnje ima pisarno in klubski prostor v obnovljenem Kulturnem domu v Trebnjem. Društvo deluje že vrsto let bolj ali manj aktivno, odvisno od pripravljenosti njihovih članov IO pa tudi glede na finančne možnosti uresničevanja načrtovanega programa za tekoče leto. Skromna članarina društva (300 SIT na leto za člana) ne omogoča načrtovanja velikih programov dela, saj drugih virov dohodka društvo nima. Gospodarnost in iznajdljivost članov IO društva sta tisti gonilni sili, ki omogočata našemu društvu, da uresniči to, kar se zdi nemogoče.

V letošnjem programu smo načrtovali tudi akcijo za telefon v naše prostore. Prošnje smo poslali na številne naslove po naši občini in čakali na odgovor kot otroci na dedka Mraza. Pa ne zaman! Kmalu se je na računu nabralo toliko sredstev, da smo lahko poravnali prispevek za napeljavno telefona PTT Novo mesto. Prve dni oktobra je v naši pisarni veselo zapel telefonski zvonec. Kakšno presenečenje za mnoge naše člane! Nič več nismo pozabljeni in odtrgani, nedosegljivi za današnji čas. Tu smo, vsako sredo od 9. do 11. ure nas lahko pokličete po telefonu 45-760.

Javno se zahvaljujemo vsem, ki so nas v tej akciji podprli, kajti brez denarne pomoči občine, krajevne skupnosti in delovnih organizacij upokojenci tega zaloga ne bi zmogli. "Kako lepo je imeti prijatelja v hiši, četudi je to samo glas telefona," mi je rekla prijazna gospa. Žal je to grenka resnica sodobnega časa. Naj bo med upokojenci klub zvonce telefona tudi kdaj pa kdaj obisk prijazen gost doma!

I. LAZAR

ŠE: SAMO OVCA ČAKA NA KLAVČEV NOŽ (DL 19. AVG.)

Sem iz družine, ki je med vojno in po vojni doživela vse. Brata so Italijani ustrelili v Prečni, drugega pa je rešil domači pes, da ni končal v Kočevskem Rogu. Mama pa so bili zaprti, ker so dali lačnemu jesti. Drugi smo pobegnili iz naslovljene svobode. Kako lepo je, ko omenjate najvišjega pastirja slovenske Cerkve. Se strinjate k odpuščanju kristjanov? Kaj pa vi, borci? Se boste oprustili ovci, ki ste ji zažgali pastirja ravno v Novem mestu? Kot dober pastir vam je gotovo že odpustil. Sedaj je na vrsti vaša plat zvona, verni borci.

IVAN TRATNIK

Kanada

Zanimive Koče

V rojstno vas Petra Kozlerja zahaja tudi knez Auersperg

KOČE PRI KOČEVSKI REKI - Gostišče Lovski dom v Kočah vodi Frida Šega, ki ima od 1. septembra ta dom v najemu. Uradno je dom okrepčevalnica, po nekaterih predlogih pa naj bi postal planinska kočča. V gostišču ima kuhinjo, 35 sedežev v domu, nekaj pa še zunaj in 3 sobe s sedmimi ležalniki.

Lovski dom je te dni zaradi lovne sezone kar dobro obiskan. Trenutno imajo 6 gostov iz Avstrije, pred kratkim pa je bil tu eden dni na lov knez Auersperg, ki kar pogosto zahaja v lovske revirje na tem območju. Sem prihajajo tudi skupine polharjev iz Ljubljane in od drugod. Kdor si želi miru in oddiha v naravi, pride sem.

Skozi Koče vodi planinska pot, in sicer iz Kočevja prek Me-

Frida Šega vodi gostišče Lovski dom v Kočah pri Kočevski Reki.

stnega vrha do Koč in nato naprej prek Kočevske Reke, Dolarca in Krempe v Kolpsko dolino. Dogovarjajo se, da bi v tem domu imeli žig te planinske poti. Prav zaradi planinske poti pa nekateri menijo, da bi bil sedanji lovski dom lahko tudi planinski.

Najbolj so Koče znamenite po tem, ker se je tu rodil Peter Kozler (1824-1879), pravnik, geograf in politik, ki je še posebno zaslužen za raziskovanje slovenskega etničnega področja. Pred natančno 140 leti je izdal Zemljevid slovenske dežele in pokrajin, ki je bil tudi prvi zemljevid v slovenskem jeziku. Prvo izdajo Zemljevida je zaradi vrhinskih etničnih mej avstrijska policija zaplenila, avtor pa je bil obtožen veleizdaje. Peter Kozler je bil tudi predsednik Slovenske matice in Kmetijske družbe, ustanovitelj pivovarne Union itd. itd. Kje stoji oz. je stala Kozlerjeva rojstna hiša, danes nobeden ne ve, ker so starejši pomrli ali se odselili. Segovi bi radi v svojem gostišču izobesili tudi zemljevid slavne rojake, vendar jim ga doslej še ni uspelo dobiti.

J. PRIMC

Mestni redar?

Mimogrede: križišče

Križišče pri Ljubljanski banki v Novem mestu je gotovo eno redkih glavnih mestnih križišč na svetu, kjer avtomobile mirno parkirajo vseppek na cesti, tudi tik pod semaforjema. Nekateri so parkirani prazni, v drugih brezskrbno sedijo vozniki, ki prav nejevoljno mahajo z rokami, če jim potrobiš, ko ugotoviš, da ne čakajo zelene luči, ampak na bogvedi koga in kaj. Tudi pešci se sprehajajo sem in tja, kot bi bili na ploščadi pred cerkvijo sv. Marka v Benetkah, ne pa na sila prometnem cestnišču. Vozniki, ki zavijajo iz mesta proti Bršljinu, se večkrat obnašajo, kot da bi imeli prednost. K temu pa jih spodbujajo tudi vozniki, ki si iz prometne zmede pred banko ne upajo odločneje zapeljati v križišče. Dostop vsakega večjega vozila skozi križišče proti Marofu je v dopoldanskem času nemogoče! Ne vem, ali je napaka morda že v projektu, ki je premalo poudarila, da gre vendarle za cestnišču, vsem pa, da mora nekdo že zaradi varnosti nas vseh zagotoviti red. Če tega prometna policija ne zmore, naj občina razmisli o ustanovitvi mestnega redarstva, kot so to storili v Ljubljani, ali pa naj da morda križišče v najem kakemu podjetnemu privatniku. Če smo to storili s kegljišči, pa dajmo še s križišči!

MARKO POLENSĚK

Boj za pravice žensk ni končan

Pred 50. obletnico ustanovitve Protifašistične ženske zveze v Dobrničju - Ne dopustimo, da nas stremuški politiki odrinjajo od javnega življenja, kot da to ni za nas

50-letnico organiziranega množičnega gibanja v Sloveniji praznujemo v teh dneh. To ni le spomin takratnih udeleženk, ampak povečana aktivnost ženskih frakcij v strankah in Urada za žensko politiko pri slovenski vladi. Vse bolj smo enotne v zahtevi, naj se dosežene pravice ne zmanjšujejo, in opozarjamo na velik potencial ženskega znanja in prizadevnosti, ki ga naša mlada država vse manj izkorišča v dobro gospodarskega, kulturnega, zdravstvenega in socialnega razvoja.

Pot do I. kongresa Slovenske protifašistične ženske zveze 16. in 17. oktobra 1943 v Dobrničju pri Trebnjem je bila že do takrat dolga in trnjeva. Prehodili so jo rodovi žensk, sledeč napredni miselnosti, da si lahko le skupno z moškimi počasi in vztrajno utirajo pot k enakopravnejšemu vrednotenju dela, doseganju šolske in strokovne izobrazbe, svobodnejšemu izražanju. Brez volilne pravice vseh pa ni možno soodločanje v družbi, za večjo socialno in zdravstveno zaščito mater in otrok, za svobodno odločanje glede rojevanja otrok, za krajši delavnik, delavno zaščito, boljši položaj obrtnic in kmečkih žensk. Možnosti je bilo malo, zaposlitev skromna, malo industrije, zdravstvena in šolska mreža slabo razviti. Še prav posebno velja to za Dolenjsko in Belo krajino. Pa vendar so se na zborovanjih, redkih stavkah, v raznih kul-

turnih in športnih društvih, poklicnih združenjih in organizaciji Kmečkih fantov in deklet, predvsem pa s pomočjo ženskega tiska, utirala pota nove miselnosti, ki naj bi bila prijaznejša za nas in potomce.

Narodnoosvobodilno gibanje v letih 1941 - 1945 je bilo velika prelomnica za usodo slovenskega naroda in tudi drugačnega vrednotenja žensk v stroki, politiki in družini. Vodstvo osvobodilnega boja je znalo pravočasno združiti svobodoljubne Slovenke in prisluhniti tudi prebujanju novih ženskih hotenj, ki niso bila povezana z ideološkimi nagljenji.

V zadnji tretjini vojnega obdobja, po kapitulaciji Italije, ko je "sreča" zapuščala okupatorski vojni stroj in se je začela nova mednarodna delitev interesnih področij ter pri nas po Kočevskem zboru odposlancev slovenskega naroda, je bil sklican mladinski in ženski kongres v okupirani Sloveniji, da bi združili vse osvobodilne sile za končno zmago in osvoboditev.

Ustanovnega kongresa SPŽZ v Dobrničju se je udeležilo 160 žensk od 220 izvoljenih in delegiranih aktivistik in bork različnih starosti, poklicev, vernih in ateistk.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi deževnih jenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikatero delegatko presenetila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

okt. - 10. nov. 1943. Nekatere se niso prebile skozi sovražne zasede, bile so ujetke, ranjene, Milka Mezek iz Gorenjske je na tej poti padla. Nekatere so se morale vrniti.

Na kongresu smo sprejele novo organizacijo slovenskih antifašističnih žensk, izvolile vodstvo s predsednico Angelo Ocepko in sekretarko Marjo Rupena. Sprejele smo osnovno nalogo pod geslom "Vse za fronto do končne zmagel!" Še več, ob splošni mobilizaciji vseh za boj sposobnih moških in pozivu za amnestijo sovražnih vojakov, če se vključijo v naše vojaške enote, je padlo na ženska ramena odgovorno delo v zaledju fronte. Prevzemale so vodstva narodnoosvobodilnih odborov, povečana je bila potreba po zagotovitvi prehrane za vsak dan številnejše vojaške enote, skrb za ranjence, ostarele, bolne, sirote, za zdravstvo in šolstvo. Z novo organizacijo žensk naj bi v tesni povezanosti z OF in raznimi oblikami odpora pritegnili k sodelovanju vse svobodoljubne ženske in prek njih njihove družine, četudi so do tedaj nekatere nasedale sovražni propagandi. S tako organizacijo so ženske aktivistke prišle v vsako slovensko vas, tudi na Primorsko in Koroško. Ženske so te naloge, čeprav z velikimi napori in žrtvami, častno izvršile.

Zenska kri je v tem vojnem obdobju prav tako popijala slovensko zemljo kot kri moških. Enako smo bile preganjane in hrabro prenašale vse vojne grozote in napore. Enakovrednost in volilno pravico smo si priborile že v vojnem času, kasneje je bila le zakonsko potrjena.

Povojni čas obnove porušene domovine in izgradnje nove Slovenije je prav tako zahteval veliko naporov, prostovoljnega dela, šolanja in strokovnega izpopolnjevanja. Aktivni žensk - AFZ so bili tudi v tem vmesnem obdobju nepogrešljivi. Ko pa smo dosegle 35-odst. zaposlenost žensk in ustrezne zakone ter aktivnejše poseganje v družbeno življenje na vseh ravneh, je bila 1953 enotna ženska organizacija ukinjena.

Zadnje ekonomske in politične razmere potiskajo ženske spet nazaj samo v družino. Današnja Slovenka je ambiciozna, izobražena in izredno delavna. Žal pa postaja tudi utrujena, kajti njen glas je slišati vedno manj, vrata v političnem prostoru ima vedno bolj priprta, ker imajo odločilno besedo samo strankarski veljaki, mnenje volilcev in volilk pa se vse manj sliši.

Da smo danes samostojna slovenska država, je bilo potrebno plačati v II. svetovni vojni in še kasneje velik materialni davek in žrtvovanje predvsem človeška življenja. Danes si želimo miru, več medsebojnega razumevanja, strankarske strpnosti, socialne varnosti in blaginje. To naj ne bo samo v rokah ambicioznih politikov in politikantov, ampak predvsem v volji naroda pravne države. Razmislimo samo primer padanja natalitete. So krivi temu samo roditelji ali tudi državna politika? Tudi današnja delavna generacija žensk mora odločno reči: ZAHTEVAMO enake možnosti žensk in moških, kot smo odločno rekli to besedo pred 50 leti v Dobrničju, ko smo zahtevale pričetek II. fronte in čimprejšnje končanje vojne morije.

DRAGICA ROME

NOV VOZNI RED IN VLAK OD METLIKE DO LJUBLJANE

LJUBLJANA - Pri Slovenskih železnicah je 10. oktobra začel veljati zimski vozni red. Ta sicer ne prinaša bistvenih sprememb razen na progah Ljubljana - Novo mesto - Metlika in Trebnje - Sevnica. Na teh progah so vsi odhodi in prihodi vlakov zaradi boljših zvez preamknjeni za pet do deset minut. Zato potnike prosijo, da si natančno ogledajo vozne rede. Na potniških blagajnah pa brezplačno dobijo tudi žepne vozne rede z novimi odhodi in prihodi vlakov. Poleg tega so uvedli nov vlak, ki odhaja iz Metlike vsak dan ob 14.10 in vozi ob delavnih danih do Trebnjega, ob nedeljah pa vse do Ljubljane.

ŠE: POZDRAVLJAMO MNENJE ŠKOFOV O IZOBRAŽEVANJU

Pod tem naslovom je dr. Marija Štefanič v prejšnjem Dolenjskem listu močno dvignila Cerkev, češ da se je skozi stoletja dokazala in udarila po totalnih režimih, kot jih je imenovala. Jasno je potem, da zagovarja verouk v šoli. Prvo ji moram povedati, da je ljudstvo prvič na tem prostoru zadihalo in se razvilo ravno (po njem) v totalnem režimu, industrija, infrastruktura in še kaj in vse je šlo v redu, dokler se ni oglasila Cerkev, če pa bi bila sposobna to napraviti Cerkev, bi tudi lahko, saj je imela na voljo dovolj časa; če tega ni storila v dveh tisočletjih, potem tudi nikoli ne bo. Kar pa se tiče verouka v šoli, me zanima, kaj imate otrokom povedati, da se za to tako potegujete. Vi morate javnost prepričati, da vaša zgodba ni več nevarna in da je v tem nek smisel za vse. Dokler pa ne boste naredili tega, in to na miren način, pa bolje, da daste mir.

ANTON JUDEŽ Štatenberk

"EVROPSKA" ŽELEZNICA

Na dolenjskih vlakih, ki vozijo v smeri Trebnje - Novo mesto in nazaj, se dijaki vsak dan srečujejo z nezgodno gnečo. Če hočeš dobiti sedež, se moraš dobesedno prerinuti med prvimi na vlak; s tem pa tvegati polno modric. Pri vračanju domov se ti včasih še nasmehne sreča, da dobiš sedež, kadar greš na vlak na postaji Novo mesto-Center. Največkrat pa je že na postaji Kandija vse zasedeno. Zjutraj pa dijaki iz Mirne Peči in s Hudega komajda dobijo stojišča na vlaku, ker je le-ta že tako poln. Vsak dan se vsi potniki sprašujejo, kdaj bodo slovenski železničarji spoznali, da bi bilo pametno priključiti še en vagon. Vsaj na vlake ob 7.12 zjutraj ter ob 13.21 in ob 14.10 popoldne, kajti takrat je gneča največja. Pa tudi prijaznost konduktejev ni ravno vzorna. Vendar bi se s tem lahko sprijaznili, če bi le imeli priložnost kdaj sedeti na vlaku, ne pa se stoje prerivati po vagonu, in kar je še huje, po predprostorih.

ANITA HACE Trubarjeva 5, Trebnje

Joško Vraničar

V petek, 8. oktobra, smo se na pokopališču pri Treh farah zadnjič poslovili od vaščana in prijatelja Jožeta Vraničarja. Rodil se je 2. maja 1948 v revni kmečki družini v Rosalnicah. Po končanem šolanju se je zaposlil v Komunalnem podjetju v Metliki, kjer je delal več kot dvajset let. Pri delu na cesti sta ga spoznala skoraj celo mesto in okolica. Bil je nekač zaščiten znak tega mesta. Rad je ogovoril vsakega, pokramljal z domačinji pa tudi tujci, če je le utegnil. Številne boleznijo so ga spravile najprej v pokoj, nato pa v prerani grob. Vsem nam v vasi in ostalim, ki so ga poznali, bo ostal v lepem spominu.

FANTJE IZ ROSALNIC

Jože Kek

V sredo, 6. oktobra, smo se na ljubljanskih Zalah poslovili od Jožeta Keka z Rdečega Kala pri Dobrničju. Njegova nepričakovana smrt nas je toliko bolj pretresla, ker ga je doletela sredi dela.

Jože se je rodil 19. marca leta 1932 na Rdečem Kalu pri Dobrničju v družini 8 otrok, bil je najstarejši. Vojna mu je vzela očeta, zato je moral že zelo mlad poprijeti za težko delo, da so lahko preživeli. Do 24 leta je delal na kmetiji, potem pa se je odločil, da se zaposli v Ljubljani na železnici, vendar tudi tam ni bilo rožnato. Najprej je poprijel za delo zavirača, potem kretničarja, odločil pa se je tudi za šolo in postal prometnik v Zalogu in nazadnje upravnik. Pred petimi leti je bil upokojen. Aktiven je bil v upokojenskem društvu, rad pa je zahajal tudi domov v vikend. Jože je večkrat pripovedoval o smrti svojega očeta, ki je bil po nedolžnem ubit na Kočevskem. Odločil se je, da se postavi v Dobrničju spominsko obeležje vsem pobitim domobrancem, bil je predsednik odbora, vendar odkritja spomenika ni dočkal.

Jožeta so povsod cenili in spoštovali. Imel je veliko prijateljev na Dolenjskem in v Ljubljani. Za vedno nam bo ostal v spominu.

ALOJZ ROGELJ

Jože Špringer

Bil je vaški posebež. Na svet je prijel v kmečki družini, v Grč Vrhu. V mladih letih mu ni bilo lahko. Doživel je vojno in v njej tudi sodeloval pri 16 letih, najprej kot partizanski kurir, ko pa je bil zajet, je nadaljeval kot vojak pri domobrancah. Vendar le malo časa.

Priženil se je na majhno kmetijo nedaleč od doma in si ustvaril družino. Rodila sta se mu dva sina. Delal je na kmetiji. Najboljši gospodar pa ni bil. Živel je neurejeno življenje, Bog ve, po čigavi krivdi. Svojo družino je imel po svoje rad. Sredi največjih kmečkih del si ga videl tavati ali pa je komu kaj pomagal. Na pogled je bil kot Vandotov Kosobrinček.

Dom, ki to ni več bil, je propadal, nihče ga ni več popravljaj. Treba pa je bilo nekje živeti. Tudi to ga je odganjalo od doma. Ustavil se je pri ljudeh, sicer preprostih in revnih. Za hrano jim je spletel kakšen nararni koš, košar. Teško se je bilo z njim sporazumeti, saj je bil popolnoma gluhi. Pogovarjal se je sam s seboj. Tudi oblečen je bil kot posebež.

Ni si znal pomagati, ne izsiljevati, vse mu je bilo dobro. Ni se pehal za dobrinami. Večini ljudem, posebno nadutim, je bil v posmeh. Vojna in cesta je še en dokaz več, da je še ena družina ostala brez moža in očeta. Zato ji izrekam sožalje. Naj mu bo lahka zemlja na mirmopeškem pokopališču.

J. G.

Odločne zahteve upokojencev

Upokojenci se vztrajno zavzemajo za svoje pravice in pravično zastopstvo v celotni družbi

Predstavniki društev upokojencev dolenjske regije so na sestanku v Metliki ocenili, da se dejavnost na kulturnem, športnem, humanitarnem, socialno-zdravstvenem in zlasti izletniškem področju primerno odvija v interesu vseh upokojencev. Posebna pozornost je bila posvečena pripravam revije pevskih zborov društev upokojencev, zdravstvenemu zavarovanju, ustanovnemu skladu pri ZPZ in kriterijem pri uveljavljanju stanovanjskih pravic upokojencev ter zakonodaji pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Na podlagi obširne in tehtne razprave, podprte s številnimi in drugimi podatki, so bili sprejeti naslednji sklepi, ki so pomembni tudi za javnost:

Regijska revija pevskih zborov društev upokojencev bo v Domu kulture v Novem mestu 28. oktobra ob 19. uri.

Trdno vztrajamo, da se v zdravstvenem in pokojninskem in invalidskem zavarovanju ohranijo dosežene pravice. Obsojamo posamezne veljake, ki skušajo v javnosti na neobkrajnosten in popačen način prikazovati pravice upokojencev in povzročati zdrahe oz. afere tudi v pokojninskem in zdravstvenem zavarovanju.

Zahtevali bomo, da se čimprej spremeni negativna lista zdravih, ki močno bremenijo zlasti starejše upokojence s tem, da morajo zadržati iz te liste v celoti plačevati, čeprav so obvezno in prostovoljno zdravstveno zavarovani in čeprav jih predpiše tudi zdravnik specialist.

Interventni zakon o usklajevanju pokojnin za upokojence ni sprejemljiv, zato zahtevamo, da se ob usklajitvi pokojnin ponovno izplačuje razlika za dva meseca nazaj. Tudi želimo pošteno usklajevanje pokojnin, ki naj temelji na dejanskem pov-

prečju slovenskih plač, zato zahtevamo, da pristojni organi preprečijo, da se na račun plač izplačujejo boni, regresi, delnice in podobno.

Upokojenci kot interesna skupina nimajo v Državnem svetu svojih predstavnikov, zato zahtevamo, da se ta krivica odpravi. Tudi zastopstvo v skupščini ZPZ je okrnjeno in zahtevamo pravično razmerje.

Navzoči podporjajo tudi akcijo osebnega izjavljanja in zahtevo Demokratične stranke upokojencev Slovenije, naslovljeno Državnemu zboru R Slovenije.

Novo mesto, 11.10.1993

RUDI HRVATIN

POHVALA DOLENJSKEMU LISTU

Iz Ljubljane se je s prijaznim pismom in prispevkom, ki bo objavljen v eni od prihodnjih števil, oglasil župnik Mirko Žerjav, ki je dolgoletni in zvesti naročnik na Dolenjski list. Bere ga vse od let, ko je župnikoval v Tržišču in potem v Škočjanu. Takole je napisal v pismu: "Dolenjski list je izredno zanimiv in lepo urejevan. Čeprav sem naročen na Delo, Slovenca, Slovenske novice, Razgledje in mnoge revije, sem vsak četrtek Dolenjske še posebno vesel. Še vedno sem s srcem na Dolenjskem, na mojih bivših župnijah in Tržišču, v Škočjanu in na Bučki. Seveda vse svoje bivše farane iz srca pozdravljam."

DRAGICA ROME

Uspehi naših gostincev v Mariboru

Na 40. jubilejnim gostinsko turističnem zboru Slovenije so naši tekmovalci v več disciplinah dosegli veliko imenitnih uvrstitev - Estetsko urejena stojnica

V Mariboru se je končal 40. jubilejni gostinsko-turistični zbor Slovenije, ki je bil prvič organiziran v sklopu sejma Gost-tur. Med 371 tekmovalci, ki so se pomerili v 20 različnih disciplinah, je bilo tudi veliko gostinskih delavcev Dolenjske in Posavja in eden iz Bele krajine. Žal jih ni bilo iz Kočevskega in Ribnice. Nadvse pohvalno je tudi, da se je predstavila Dolenjska z Belo krajino s svojo estetsko urejeno stojnico in vabljivimi plakati prelepih pokrajin. Izredno usposobljenost pa je pokazalo Posavje z bogato razstavo dobrot in lepote teh krajev. Ob tem gre velika zahvala vodstvenim delavcem iz naših velikih zdraviliških kompleksov in vinarjev Brežic ter Metlike.

Med najpomembnejše dosežke pa spada udeležba Krke Zdravilišč, Zdravilišča Šmarješke Toplice v pripravi in prodaji regijskega menija, za kar gre zahvala tekmovalcem, posebno Jožetu Jeričku in direktorju Matevžu Ašu. Ob tako uspešni predstavitvi pa smo le pogrešali tekmovalce v pripravi kulinarike, slaščičarstva in v tekmoivanju omizij. To morajo biti naši paradni konji.

Naj navedem uspehe naših tekmovalcev:

Kulinarika: Mercator Sremič, d.o.o., Hotel Sremič s tekmovalko Marijo Kerin, bronasta medalja.

Slaščičarstvo: Terme Čatež, d.d., Brežice s tekmovalko Slavko Klemenčič, zlata medalja.

Omizje: Terme Čatež, d.d., Brežice s tekmovalcem Mirkom Rožmanom, zlata medalja.

Tekmovanje v pripravi varovalne prehrane: Krka Zdravilišča, d.o.o., Zdravilišče Dolenjske Toplice s tekmovalko Jožico Senico, bronasta medalja. Tekmovalka iz Zdravilišča Šmarješke Toplice, gospa Brigita Trbovc pa je prejela v tej disciplini priznanje.

Ekipno tekmovanje v pripravi in postrežbi regijskih menijev: Vodja tekmovanja: Stane Kusček, Zdravilišče Šmarješke Toplice.

Kuharska ekipa: vodja Jože Jeriček, zlata medalja, Damjana Urbančič, zlata medalja, Stane Potočar, zlata medalja.

Strežna ekipa: Mira Zupančič, zlata medalja, Stjepan Hercigonja, zlata medalja.

Priprava štajerske kisle juhe: Krka Zdravilišča, d.o.o., Hotel Grad Otočec s tekmovalcem Eminom Begonovičem, priznanja.

Tekmovanje barmanov: Gostinstvo Bela krajina, p.o., Penzion Smuk Sremič, tekmovalce Martin Banovec, zlata medalja.

Vinski svetovalci: Krka Zdravilišča, d.o.o., Hotel Grad Otočec, tekmovalce Milan Rižnar, bronasta medalja. Mercator Sremič, d.o.o., Gostišče Tri lučke s tekmovalcem Robertom Blazinškom, ki je prejel priznanje. Terme Čatež, d.d., Brežice, tekmovalce Miha Galič, priznanje. Gostinstvo Bela krajina, p.o., Penzion Smuk Sremič s tekmovalcem Martinom Banovcem, ki je prejel priznanje.

Učenci Srednje šole za gostinstvo in turizem iz Novega mesta pa so prejeli naslednja priznanja:

Učenci iz strelže: Katja Klobučar zlato medaljo, Igor Gorše zlato medaljo, Natalija Kuhelj zlato medaljo.

Učenci kuharstva: Greta Švrt srebrno medaljo, Boštjan Cesar srebrno medaljo, Mojca Škoda srebrno medaljo. ANTON STRAJNAR

Že 1300 ležišč

Ob 6. št. Utripa Krke

Pregleden uvodnik je uredništvo namenilo Zavetju zdravja, kot so poimenovali novi objekt za potrebe zdravstva in ga 18. septembra slovesno odprli. Zdaj ima Zdravilišče Dolenjske Toplice že 280 ležišč, od katerih jih je skoraj 200 v kategoriji štiri zvezdic, hotelska restavracija pa premore 400 sedežev. V novem zdravstvenem objektu, ki so ga zgradili in opremili v pičlem letu, so na 3.600 m² uredili štiri funkcionalne enote: hidrotterapijo, termoterapijo in masažo, elektroterapijo, kineziterapijo ter diagnostično funkcionalno enoto. Ne narašča samo obseg v Krkinih zdraviliščih: delež prihodkov iz njihove dejavnosti daje že dobro četrtino celotnega prihodka. Zdaj je v krkiški Krka Zdravilišče (z Dolenjskimi in Šmarješkimi Toplicami, Strunjanom, hotelom Grad Otočec in Gostinstvom v Novem mestu) 1300 ležišč, 510 zaposlenih in 300.000 nočitev na leto, od česar je 25 odst. tujih gostov.

Krka vedno gleda tudi naprej. Že letos bodo v Šmarjeških Toplicah začeli graditi nov bazen, vlagali pa bodo tudi v Otočec. V zdraviliškem turizmu in gostinski turistični dejavnosti načrtujejo močno rast. Naravne danosti hočejo preudarno izrabljati tudi v bodoče, pri tem pa povezujejo razvoj predvsem z rastočo kakovostjo vseh zdravstvenih in gostinskih dejavnosti.

Prodaji Krkinih izdelkov posveča glasilo posebno skrb. Letos je farmacevtika prispevala v skupni prodaji 82 odst., zelena zdravila 9, farmacevtsko-kemične surovine 5 in veterina 4 odst. Zdaj ima proizvodnja zdravil zaradi velikih naročil iz Ruske federacije zasedene vse zmogljivosti do konca leta. Sektor za podjetništvo se je prejšnji mesec preimenoval v sektor za nove projekte in investicijski razvoj in že trži nove proizvode. Uspeli so tudi pri intervencijskem uvozu oz. kasnejši prodaji infuzij s Krkino blagovno znamko.

Osebnemu razvoju zaposlenih, ki je temelj Krkinega uspešnega poslovanja, posveča glasilo pregledno poročilo, prav tako dosedanj izobraževalni dejavnosti, ki gre v korak z razvojem podjetja. V obnavljanju se Metropoli bodo še ta mesec namenili prvo nadstropje izobraževalni in promocijski dejavnosti Krke, ponudili pa ga bodo lahko tudi drugim uporabnikom. Do kraja urejen hotel bo za Novo mesto pomembna pridobitev, ki jo središče Dolenjske že dolgo pogreša. Tg.

KAJ JE PRAV IN KAJ NAROBE

Lepo je videti, če se v domačem kraju dogaja nekaj, kar je nekoč bilo že tradicionalno. Prav je, da se o dogodku tudi kaj napiše oz. kasneje prebere v časopisih. Narobe pa je, če se pri opisovanju dogodka kaj prezre (namerno, iz nevednosti, če nisi zraven), kot se je pripetilo gledalki Milerjevi pri opisovanju "Povork konjskih preg skozi Krško" v Dolenjskem listu 7. oktobra. Povorka je šla tudi skozi Leskovec, a žal neorganizirano. Morali bi zapeljati okoli spomenika na Trgu borcev, tam zaleti sapo (tako konji kot vsi na vozovih), tako pa so se prvi vozovi zaustavili na vrhu klanca, ostali za njimi so se pa "nabijali", kakor so vedeli in znali. Vse sem posnel z balkona in na slikah so tudi Anica Butkovič, Irma Mustar in Aleš Mustar, ki so z veseljem in veliko natakarskega znanja ponujali vsem na vozovih pijačo: vino, sok, vodo, kar iz trgovine. V članku g. A. Milerjeve pa nikjer nič o teh darovalcih, le Pustišek. Sama bi kot učiteljica morala poznati besedo objektivnost. Če je bil njen članek tih dogovor reklame, je zelo nepošteno. L. ŠRIBAR

OTROŠKI PARLAMENT

V sredo, 6. oktobra, je na naši šoli zasedal otroški parlament. Na njem so bili zbrani otroci od 2. do 8. razreda. Iz vsake razredne skupnosti so se parlamenta udeležili štirje predstavniki. Tema parlamenta je bila: nasilje med učenci. Pogovor je vodila predsednica parlamentarnega odbora Katja Jarm. Na vprašanja in predloge pa so odgovarjali ravnatelj šole, psihologinja, socialna delavka, pomočnica ravnatelja in nekaj učiteljev. Na naši šoli na srečo ni hujšega nasilja med učenci, le vsakdanji pretepi in objestnosti, kot so skrivanje čevljev, dežnikov. Ravnateljica smo zasipali z mnogimi drugimi vprašanji. Izrekli smo željo za ureditev okolice šole, igrišča, postavitev bazena. Vztrajali smo za boljše ponudbo napitkov, govorili o nivojskem pouku in tudi devetletki. Starejši so skrbno prisluhli našim predlogom. Učenci smo ob zaključku sklenili, da bomo Ministrstvu za šolstvo in šport poslali protestno noto zaradi prostorske stiske na šoli.

URŠKA RATAJC
7. b, OŠ Trebnje

PO GOBE Z IZKAZNICO - Tokrat članom gobarske družine iz Novega mesta ni bilo težko pripraviti tradicionalne razstave. Pa vendar je to čas, ko je potrebno razmišljati tudi o tem, da bo določenih gob enostavno manjkalo. Bodo nove izkaznice za gobarje zavarovale mikofloro? (Foto: J. Pavlin)

Sivke napovedujejo hudo zimo

Z razstave v Novem mestu - Mnenje dr. Boha

NOVO MESTO - "Letošnja jesen je bila prava eksplozija gob, ki je posledica poletne suše in močnega dežja ob koncu septembra in začetku oktobra. Ko smo pripravljali našo vsakoletno gobarsko razstavo, smo prvič tako zgodaj našli gobo sivko, kar kaže, da bo zima zgodnja in huda," pravi član gobarske družine Novo mesto dr. Alojzij Boh, velik poznavalec gob.

V petek, soboto in nedeljo so novomeški gobarji pripravili v prostorih telovadnice v osnovni šoli Center razstavo 260 užitnih, neuzitnih in strupenih gob. Karželj je, kot je znano, prva goba, jurček pa je med užitnimi gobami nekeje na desetem mestu. Smrtno nevarnih gob je le šest, strupenih pa je trideset, med katerimi so užitne in neuzitne, nekatere pa so zaradi svoje skromnosti tudi nepomembne gobe.

"Tudi gobarji po Sloveniji se borimo za to, da bi zaščitili našo mikofloro. Kaj lahko se nam zgodi tako kot Italijanom in Avstrijcem, ki sedaj hodijo k nam po gobe, saj so svoje že zdavnaj pojedli - iztrebili. Nekatero občino so že sprejele občinske odloke o omejenem nabiranju gob, ukrep bomo vejetno sprejeli tudi pri nas, vendar ga bo težko izvajati. Če se tega ne bomo lotili, generacije za nami ne bodo vedele za jurčka, pa tudi gozd ne bo usklajeno rastele, če ne bo gob. Zato je naša razstava, ki smo jo pred tem že pripravili na osnovni šoli v Šmarjeti in na Prevolah, najprej namenjena šolarjem, da jih naučimo prave gobarske kulture, njihove starše pa bo tekanje po gozdovih za jurčki in brancjan gob malo teže odvaditi", pove dr. Boh. J. PAVLIN

Kaj so potožili predsedniku?

Že tretji otroški parlament - Učenci ne marajo Romov in beguncev - V najslabšem stanju je šmihelska šola

NOVO MESTO - V okviru prireditve ob tednu otroka je bila v četrtek sestavljena delegacija učencev iz 17 osnovnih šol novomeške občine na obisku pri predsedniku skupščine Franciju Konciliju. Na že 3. otroškem parlamentu, ki ga je pripravila občinska Zveza prijateljev mladine, so s predsednikom spregovorili o življenju in delu na šolah. Ob vsem, kar so povedali, je bilo opaziti, da učenci postajajo zadovoljni s svojo šolo in da ta postaja prijazna.

Predstavniki šol iz Škocjana, Šmihela, Bršljina in Otočca so povedali, da jih kot šolarje moti prisotnost Romov v razredih, da so ti krivi za številne kraje in da niso čisti. Na podoben odnos je opozorila tudi predstavnica šole za begunce iz Šmihela, ki ta čas s 120 učenci še zdaleč ni najmanjša osnovna šola v občini. Povedala je, da že ves čas slovenski sošolci gledajo prezirljivo in jih ne marajo k igri. V zadnjem času se je poslabšala tudi hrana v dijaškem domu, zato si begunci želijo čimprej domov v rodno Bosno.

Učenci iz Stopič so povedali, da je njihovo športno igrišče prava podrtija, šolarje iz Centra moti hrup s ceste, v Vavti vasi pogrešajo trgovino v šoli, v Mirni Peči jim hočejo vzeti prehod za pešce, v Šmarjeti pa so se pohvalili, da so učenci in učitelji prijatelji in da učenci komajda čakajo, da od doma odidejo v šolo. Še največ problemov je našla učenka iz Šmihela. Povedala je, da je njihova šolska stavba med najbolj neprijaznimi hišami, da so na oknih še rešetke, stara električna napeljava je nevarna za bivanje, telovadnica je čez cesto, pouk pa v štirih različnih stavbah.

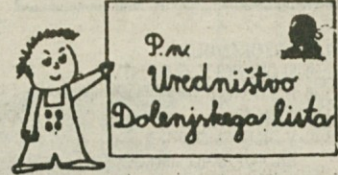
Odgovoril ji je sekretar Sekretariata za družbene dejavnosti Daniel Brezovar. Šolo na Drski bodo pričeli graditi že spomladi. Imela bo 32 oddelkov in bo sodobno opremljena. Na koncu je predsednik Koncilija mladim položil na srce, naj med sošolci preganjajo pornografijo, pijančevanje in kajenje.

J. PAVLIN

MED OSNOVNOŠOLCI TUDI "TRAVA" - Med tistim, kar so delegati osnovnih šol (manjkali so le z Grma in Prevol) povedali predsedniku je bilo tudi to, da mnogi sošolci že segajo po cigaretah, alkoholu in drugih opojnostih ter celo po "travi". (Foto: J. Pavlin)

MLADI DOPISNIK

LIKOVNI TABOR ZA MLADE

V četrtek, 7. oktobra, je bil v Velikem Gabru likovni tabor za učence osnovnih šol občine Trebnje. Iz naše šole smo šle na tabor štiri učence. Tabor je vodil Berce, svetovalec in pomagale pa so nam tudi naše mentorice. Dobili smo posebne akvarelne barvice in risalne liste. Risali smo ilustracije za literarno revijo Srečanja. Jaz sem narisala ilustracijo za pesem Jutro. Slika mi je kar lepo uspela, saj je bila izbrana za pod steklo. Po kosilu smo si ogledali razstavo likovnih del. Likovni tabor je uspel.

MATEJA GORENC
6. b, novin. krožek
OŠ Šentrupert

OBISKALA STA NAS ROJAKA

Prijetno smo bili presenečeni, ko sta naš vrtec obiskala rojaka Lojze Grojzdek in Frenk Turšič. Prinesla sta igrače, oblačila, obutev za naše najmlajše. Vse to je darilo naših rojakov iz slovenskega kulturnega društva Lipa München. Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so darovali in še posebej hvala g. Lojzetu Grojzdku, predsedniku društva Lipa, in g. Frenku Turšiču.

PETRA TURŠIČ
OŠ Cerklje ob Krki

OTROŠKI PARLAMENT

KRŠKO - Občinska zveza prijateljev mladine in Skupščina občine Krško bosta pripravili 19. oktobra ob 12. uri v sejni sobi krške občinske skupščine 4. občinski otroški parlament. Udeleženci se bodo pogovarjali na temo "Brez nasilja - za prijateljstvo". Otroški parlamenta se bodo udeležili otroci iz osnovnih šol v občini Krško, srednješolci in otroci, begunci iz BiH, ki obiskujejo osnovno šolo v zbirnem centru v Krškem.

Na obisku pri nemških vrstnikih

Kočevske šolarje sprejeli funkcionarji občine Oer-Erkenschwick

KOČEVJE - Štirinajst dni so bili na obisku in pri pouku v osnovni šoli v nemškem mestu Oer-Erkenschwick učenci kočevske osnovne šole Ob Rinzi Daniel Naglič, Dejan Centa in Ana Šterk, vodila pa jih je mentorica, prof. nemškega jezika Ivanka Gornik. Kočevski šolarji so se tako odzvali povabilu iz Oer-Erkenschwica, s katerim kočevska občina prijateljsko sodeluje. Kočevski šolarji pa so povabili nemške vrstnike, naj pridejo k njim na obisk proti koncu sedanjega šolskega leta.

Učenci iz Kočevja so v Nemčiji v desetem razredu osnovne šole (Hauptschule) prisostvovali pri pouku nemščine, zemljepisa, zgodovine, biologije, fizike in matematike. Ugotovili so, da je precejšnja razlika med našo in nemško šolo, saj so tam šolarji pri pouku bolj sproščeni in več samostojno in ustvarjalno delajo. Kočevski šolarji so se izkazali predvsem v znanju matematike, kjer jezik ni bil nobena ovira. Sicer pa so se z vrstniki hitro spoprijateljili in v pogovorih izboljšali tudi znanje nemškega jezika.

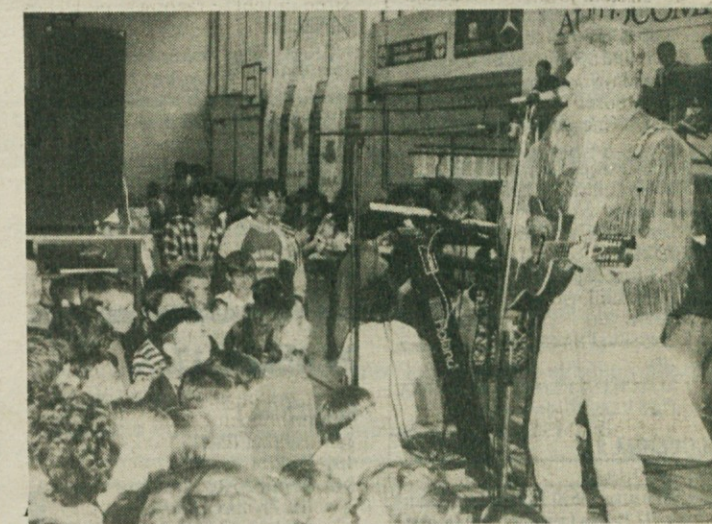
Gostitelji pa so mladim gostom razkazali ne le mesto, ampak tudi okolico. Stanovali so pri pomočniku ravnatelja šole, Williju Wewersu. Bili so na več sprejemih, tudi pri županu Clemensu Peicku, namestniku župana Herbertu Lowensu in predsedniku stranke SPD (socialni demokrati) Ernestu Salandu. Naše šolarje so redno spremljali tudi novinarji, ki so med drugim objavili o kočevskih šolarjih več sestavkov in tudi kar pet skupinskih fotografij. Take pozornosti v naših časopisih niso deležni niti najvišji predstavniki te nemške občine ob svojih obiskih v Kočevju, čeprav običajno prihajajo z darili Rdečega križa in drugim, kočevskim športnikom so z denarno pomočjo pomagali pri udeležbi na mednarodnih igrah prijateljstva, podpirali so nas med prizadevanji za osamosvojitve naše države itd., itd. J. P.

Z VOZIČKI POD KOŠI - Na 9. mednarodnem košarkarskem turnirju za paraplgejke je močno zmagala Slovenija, ki je v finalu premagala Hrvaško z 82:30. V tekmi za tretje mesto je ekipa nemškega mesta Burghausen premagala avstrijsko Koroško, Novomeščani pa so zasedli peto mesto. Najboljši igralec turnirja je bil slovenski reprezentant Marjan Trdina, ki je nekaj časa igral celo v italijanski profesio-nalni ligi. Pred finalnim srečanjem so prireditev popestrili košarkarji mesta Trebnje in z 56:49 premagali moštvo Državnega zbora.

BOGAT TEDEN OTROKA - Delavci Zveze prijateljev mladine so letos prvič pripravili otroške veselice v soseskah Drska, Bršljin in Cesta herojev. Množica otrok in staršev se je ob igranju Gamsov in nagradnih šaljivih igrav zabavala v noč, v obeh mladih pa se je dalo prebrati, da si podobnih prireditev v enoličnem blokovskem vsakdanu želijo med letom še več. Nadvse bogati teden za otroke so zaključili s sobotnim brezplačnim izletom v ljubljanski živalski vrt, ki se ga je udeležilo več kot 180 otrok iz vseh osnovnih šol novomeške občine (na sliki). Izlet sta omogočila Slovenske železnice in Zavarovalnica Tilia. Velja pa omeniti tudi ostale pokrovitelje otroškega tedna: Boutique Bambi, Sekretariat za družbene dejavnosti, Dolenjske pekarnice, Krko, Labod, Mercator - KZ Krka, Sodavičarstvo More. Pomagali pa so tudi drugi. (Foto: J. Pavlin)

CICIDAN V METLIKI - Zvezi prijateljev mladine iz Črnomlja in Metlike, Ciciban in Mladinska knjiga so pretekli teden ob tednu otroka pripravili v Metliki cicidan, ki se ga je udeležilo okrog 1.600 otrok od male šole do 4. razreda iz vse Bele krajine in mali šolarji iz Novega mesta. Učenci so teden prej slikali plakate na temo "V pričakovanju cicidana", ki so jih nekaj tudi nagradili. Vsak udeleženec je dobil Cicibana, za dobro voljo na velikem otroškem rujanju pa so poskrbeli čarovnik, plesna skupina metliške osnovne šole, plesna skupina Bolero iz Ljubljane, ansambel 12. nasprotje ter Andrej Šifer (na fotografiji), ki je zbral okrog odra veliko pesmi in zabave željnih otrok. (Foto: M.B.-J.)

BILI SO PRI VRSTNIKIH V NEMČIJI - Na fotografiji so kočevski šolarji, ki so bili 14 dni na obisku pri vrstnikih v Nemčiji, s svojo mentorico Ivanko Gornik, profesorico nemškega jezika. Pred kratkim so se vrnili spet v domače šolske klopi. (Foto: J. Primc)

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 14. X.

SLOVENIJA 1
10.15 - 0.15 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
11.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.50 TEDENSKI IZBOR
11.50 TRIO TRUTAMORA SLOVENICA
12.30 ANALITIČNA MEHANIKA, 36/52
13.00 POROČILA
13.05 PO DOMAČE, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 ČETRTEK V CIRKUSU, 2. oddaja
21.30 TEDNIK
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
POSLOVNA BORZA
22.55 SOVA
22.55 HIŠA NAPRODAJ, amer. naniz., 1/21
23.20 SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 1/29

SLOVENIJA 2
16.45 - 23.10 Teletekst
17.10 Video strani - 17.25 Tedenski izbor: Sova (ponovitev): Hal Roach predstavlja (amer. burleska); 17.50 Vrtinci (franc. nadalj., 10/10) - 18.45 Že veste? - 19.15 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Elitne bojne enote (amer. dok. serija, 1/8) - 21.05 Umetniški večer

KANAL A
9.00 10.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.45 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 13. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (24. del) - 12.25 Video strani - 16.45 A shop - 17.00 Med dvema ognjema (ponovitev) - 18.00 Luč svetlobe (14. del) - 18.45 Leteči trajekt (dok. film) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.00 Risanke - 20.10 Poročila - 20.30 Voznikov sedež (amer. film) - 22.00 Odesa - mesto skozi čas (dok. oddaja) - 22.30 Poročila - 22.50 Pred poroto (ponovitev 24. dela) - 23.15 A shop - 23.30 CMT

PETEK, 15. X.

SLOVENIJA 1
9.15 - 1.20 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
10.05 TEDENSKI IZBOR
10.05 PRIČA, norveška nadalj., 3/4
10.35 NEVARNO MESTO, amer. film
12.30 ŽE VESTE?
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 POSLOVNA BORZA
13.15 UMETNIŠKI VEČER
16.10 OSMI DAN, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 FORUM
20.30 HO, franc. film
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
22.45 SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 2/29
23.35 CIKLUS FILMOV B. HLADNIKA: PLES V DEŽJU, slovenski film

SLOVENIJA 2
15.45 - 0.00 Teletekst
16.00 Video strani - 16.30 Tedenski izbor: Četrtek v cirkusu; 17.25 Sova (ponovitev): Hiša naprodaj (amer. naniz., 1/21); 18.00 Severna obzorja (amer. naniz., 1/29) - 18.45 Znanje za znanje - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Znanost - 20.35 Večerni gost: Tatjana Globokar - 23.00 Kristjani: Država brez boga (angl. dok. serija, 13/13)

KANAL A

9.00 CMT - 9.45 A shop - 10.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 14. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (25. del) - 12.25 Video strani - 16.15 A shop - 16.30 Voznikov sedež (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (15. del) - 18.45 Zakaj nisi z mano? (6. del) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Teden na borzi - 20.40 Za vrati (italij.-franc. film) - 22.25 Poročila - 22.45 Pred poroto (ponovitev 25. dela) - 23.10 A shop - 23.25 Šaloni, spalnica, kopalnica (amer. film) - 00.40 Erotična uspavanka - 01.10 Maser iz Bangkoka (erotični film)

SOBOTA, 16. X.

SLOVENIJA 1
7.15 - 0.55 TELETEKST
7.30 VIDEO STRANI
8.00 TEDENSKI IZBOR:
8.00 RADOVEDNI TAČEK
8.15 LONČEK, KUHAJ!
8.30 OTROCI ŠIRNEGA SVETA, amer. dok. naniz., 16/26
8.55 KLUB KLOBUK
9.45 TOK TOK
10.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.25 USPEHU NAPROTI, kanadski film
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 TEDNIK
13.50 VEČERNI GOST
15.10 HO, ponovitev amer. filma
17.00 DNEVNIK 1
17.10 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer. dok. serija, 6/6
18.00 RPL
18.45 TV MERNIK
19.10 RISANKA
19.10 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 UTRIP
20.30 TVARIETE
21.30 DOMAČE OBRTI NA SLOVENSKEM: MEDIČARJI IN SVEČARJI, 1. oddaja
22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA:
SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 3/29
23.30 OTROK DR. FRANKENSTEINOVE, angl. film

SLOVENIJA 2

13.15 - 0.50 Teletekst
13.30 Video strani - 13.50 Človek in glasba - 14.45 Sova (ponovitev): Severna obzorja (amer. naniz., 2/29); 15.40 Romance: Čarobni trenutki (angl. film) - 17.10 Športna sobota - 18.45 Divji svet živali (22/25) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Ljubzen boli (angl. nadalj., 9/10) - 21.00 Veliki zločinci in procesi 20. stol. (dok. serija, 3/10) - 21.30 Poglej in zadeni - 22.35 Sobotna noč: Festival narečnih popevk Maribor '93; 0.05 Michelle

KANAL A

9.00 Country Music Television Europe (CMT) - 9.45 A shop - 10.00 Kino, kino, kino (ponovitev oddaje o filmu) - 10.30 Za vrati (ponovitev filma) - 12.15 Teden na borzi (ponovitev) - 12.25 A shop - 18.00 Dolenjski muzej predstavlja - 18.30 Dan po jutrišnjem (2. del amer. serije) - 19.00 Devlinova zveza (ponovitev 5. dela) - 20.00 Risanke - 20.10 Avtotimes (oddaja o avtomobilizmu) - 20.45 Devlinova zveza (6. del) - 21.35 Potovanje v središče časa (amer. film) - 23.05 Poročila v angleščini - 23.30 CMT - 00.40 Erotična uspavanka

NEDELJA, 17. X.

SLOVENIJA 1
8.15 - 0.10 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.45 OTROŠKI PROGRAM
8.45 ŽIV ŽAV, ponovitev
9.35 POZABLJENA ZGODBA, amer. serija, 6/6
10.00 SEZAMOVA ULICA, amer. naniz., 5/13
11.00 22. SREČANJE LJUBLJANSKIH ZBOROV

11.30 OBZORJA DUHA
12.00 SLOVENCI V ZAMEJSTVU
12.30 DIVJI SVET ŽIVALI, ponovitev (22/25)
13.00 POROČILA
13.30 V DIMU SMODNIKA:
ZADNI APAČ, amer. film
15.00 KENNEDYJI, ponovitev amer. dok. serije, 4/4
16.05 EDVARD SEDMI, angl. nadalj., 3/13
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO DOMAČE
19.00 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ZRCALO TEDNA
20.30 NEDELJSKIH 60
21.30 PREŽIVETJE V AVSTRALSKI DIVJINI, avstral. dok. serija, 13/15
22.05 DNEVNIK 3, VREME
22.25 SOVA
MOJSTER IN MARGARETA, poljska nadalj., 2/8
SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 4/29

SLOVENIJA 2

0.45 - 23.50 Teletekst
14.00 Video strani - 14.25 Tedenski izbor: Poglej in zadeni; 15.30 Hlapčič (avstral. nadalj., 1/4); 16.25 Tvariete - 17.25 Športna nedelja - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Alpe-Donava-Jadran - 20.40 Dersu Uzala (japonsko-sovjetski film) - 22.55 Športni pregled

KANAL A

8.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 8.15 Ris (risanke in spoti) - 8.45 Indijanček Hiawatha (2. del risanege filma) - 9.10 Male živali - 9.30 Potovanje v središče časa (ponovitev filma) - 11.00 Ameriških deset (ponovitev) - 11.30 Dance session (ponovitev) - 12.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 12.15 Helena - 13.00 Video strani - 18.00 Rally Mazda (ponovitev) - 18.30 Tropska vročica II (3. del amer. nadalj.) - 19.30 Rock starine (ponovitev 36. oddaje) - 20.10 Marlboro music show - 20.40 Kino, kino, kino (oddaja o filmu) - 21.10 Danyjeve zvezde (kontaktna oddaja) - 22.05 Tropska vročica II (6. del amer. nadalj.) - 23.00 Evropa (nemški film) - 00.30 Rock starine (37. oddaja)

PONEDELJEK, 18. X.

SLOVENIJA 1
10.15 - 0.10 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
11.45 TEDENSKI IZBOR
10.45 VRNITEV ANTILOPE, angl. nadalj., 2/13
11.15 ZNANOST, 27. odaja
11.40 ZNANJE ZA ZNANJE - UČITE SE Z NAMI
12.10 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer. dok. serija, 6/6
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 ALPE-DONAVA-JADRAN
13.35 ŠPORTNI PREGLED
14.20 VIDEO STRANI
16.25 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 MEDNARODNA OBZORJA
20.55 TELEVIZIJSKA KONFERENCA
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA
COLLISSOVA IN COWARD, angl. naniz., 7/8
SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 5/29

SLOVENIJA 2

13.15 - 0.25 Teletekst
13.30 Video strani - 14.00 Tedenski izbor: Forum, TV mernik, Utrip, Zrcalo tedna, Nedeljskih 60; 16.00 Obzorja duha - 16.30 Sova (ponovitev): Severna obzorja (amer. naniz., 3/29); 17.15 Mojster in Margareta (poljska nadalj., 2/8); 18.05 Severna obzorja (amer. naniz., 4/29) - 18.50 Podjetniška mreža - 19.20 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme,

šport - 20.10 Sedma steza - 20.30 Titmussove skušnjave (angl. drama, 3/3) - 21.25 R + R - 21.55 Studio City - 22.55 Brane Rončel izza odra

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 10.00 CMT - 10.40 A shop - 10.55 5 minut za Film art fest - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 15. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (26. del) - 12.25 Helena (ponovitev) - 16.15 A shop - 16.30 Evropa (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (16. del amer. nadalj.) - 18.45 Zgodovina nuernberske steze (dok. film) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Smrtne sanje (amer. grozljivka) - 22.10 Ameriških deset (glasbena oddaja) - 22.40 5 minut za Film art fest - 22.45 Poročila - 23.10 Pred poroto (ponovitev 26. dela) - 23.35 A shop - 23.50 CMT

TOREK, 19. X.

SLOVENIJA 1

9.15 - 0.15 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.50 TEDENSKI IZBOR
9.50 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
10.00 SEZAMOVA ULICA, 5/13
11.00 PODJETNIŠKA MREŽA
11.30 R + R
12.00 TITMUSOVE SKUŠNJAVE, angl. drama, 3/13

SLOVENIJA 2

13.00 POROČILA
13.45 TEDENSKI IZBOR
13.45 SOBOTNA NOČ
15.15 MICHELLE
16.05 SEDMA STEZA
16.25 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
LONČEK, KUHAJ!
GENERALKA, igrani film

18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 MAGIJA IN MODA
21.30 OSMI DAN
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
POSLOVNA BORZA
22.50 SOVA
MEDVEDJA USLUGA, angl. naniz., 2/6
SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 6/29

SLOVENIJA 2

15.45 - 23.40 Teletekst
16.00 Video strani - 16.15 Tedenski izbor: Mednarodna obzorja; Slovenci v zamejstvu; 17.25 Sova (ponovitev): Collinsova in Coward (angl. naniz., 7/8); 17.55 Severna obzorja (amer. naniz., 5/29) - 18.45 Iz življenja za življenje: Znanje za znanje (angl. nadalj., 4/10) - 21.00 Pro et contra - 22.00 Videošpon - 22.55 Svet poroča

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 10.00 CMT - 10.40 A shop - 10.55 5 minut za Film art fest - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 16. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (27. del) - 16.05 A shop - 16.20 Smrtne sanje (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (17. del) - 18.45 Jazzbina (ponovitev 36. oddaje) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Poletni ciklus slovenskega filma: Do konca in naprej - 22.05 Jazzbina (37. oddaja) - 22.40 5 minut za Film art fest - 22.45 Poročila - 23.10 Pred poroto (ponovitev 27. dela) - 23.35 Marlboro music show - 00.05 A shop - 00.20 CMT

SREDA, 20. X.

SLOVENIJA 1

9.15 - 0.00 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
10.05 TEDENSKI IZBOR
10.05 BISKVITKI, amer. risana serija
10.35 VIDEOŠPON
11.30 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
12.00 VELIKI ZLOČINI IN PROCESI 20. STOL., dok. serija, 3/10
12.30 PREŽIVETJE V AVSTRALSKI DIVJINI, avstral. dok. serija, 13/15
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
14.25 TEDENSKI IZBOR
14.25 PRO ET CONTRA

GLASBA JE ŽIVLJENJE

Ker na jeziku smo brez dlake, pred vprašanjem stojim dvema: je naš sistem res brez napake ali so pa napake brez sistema?

To je le eno od številnih vprašanj, ki so in smo jih zastavljali v Moped showu, oddaji, ki na 2. programu Radia Slovenija, kot pravi avtor, razgraja že tri petletke. Prihodnji mesec bo namreč ta oddaja slavila že 15-letnico. Danes pa vam bom v oddaji Glasba je življenje predstavila še eno članico Moped showa, ki je že dobro desetletje v tej veseli in razposajeni ekipi - gledališko igralko Majo Boh.

Gledališki igralci se prav na poseben način srečujejo z glasbo, saj morajo v marsikateri vlogi tudi prepevati. Posluš sicer ni pogoj za vpis na igralno akademijo, je pa vsekakor zaželen. Maja Boh nam bo kaj več povedala o svojem srečevanju z glasbo v igralskem poklicu.

V nagradni igri gre ta teden ura Sola v Črno na Koroškem, dobila jo je Nika Kosmač.

Se šala iz gledališča.

- Kakšno vlogo ste mi določili za naslednjo igro? Mislite, da bo občinstvo zadovoljno?

- Bo. Že v prvem dejanju te ubijejo!

Simona H₂O

trgovsko podjetje
NOVO MESTO d.o.o. - Ljubljanska 27 - 68000 Novo mesto

trgovina elvod

- električni kablji
- elektroinstalacijski material
- bela tehnika
- drobni gospodinjstvi aparati, akustika
- rezervni deli za pralne stroje in štedilnike
- svetila in lestenici

NOVO SLAŠČIČARNA EMONKA

Se priporočam!
UGODNE CENE —
PESTRA IZBIRA
tel./fax. (068) 26-071

15.25 PO VOJNI, angl. nadalj., 4/10
16.20 SVET POROČA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 KLUB KLOBUK
18.00 RPL
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 VAS OB MEJI, koprodukcija ORF-TVŠ
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA
HAL ROACH PREDSTAVLJA, 24. epizoda amer. naniz.
SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 7/29

SLOVENIJA 2

14.45 - 22.30 Teletekst
Opomba: 2. kolo evropskega pokala v nogometu
15.00 Video strani - 15.20 Tedenski izbor: Magija in moda; 16.10 TV konferenca - 17.25 Sova (ponovitev): Medvedja usluga (angl. naniz., 2/6); 17.55 Severna obzorja (amer. naniz., 6/29) - 18.45 Analitična mehanika (37/52) - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Športna sredi - 22.30 Oči kritike

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 10.00 CMT - 10.40 A shop - 10.45 5 minut za Film art fest - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 17. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (28. del) - 16.25 Do konca in naprej (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (18. del) - 18.45 Male živali - 19.10 A shop - 19.25 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Dance session - 21.05 Med dvema ognjema - 22.00 Elizije: Nedoumljivi Tao - 22.35 5 minut za Film art fest - 22.40 Poročila - 23.05 Pred poroto (ponovitev 28. dela) - 23.30 A shop - 23.45 CMT

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

Ustanovili smučarski klub Sodražica

Zbiranje denarja za snežni top

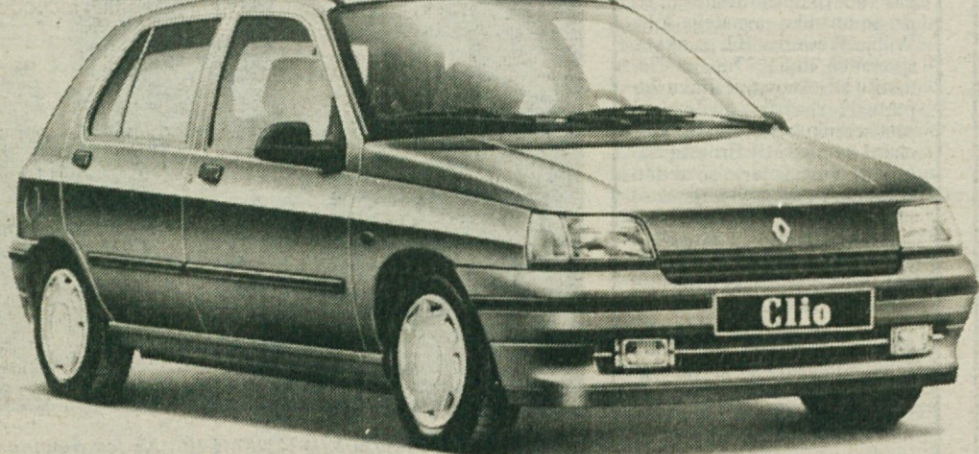
Letos je skupina zagnancev ustanovila smučarski klub z namenom, da popestri zimsko športno življenje, obenem pa obnovi in dopolni že obstoječe smučarske objekte.

V poletnih mesecih so organizirali dve veselici za namenom, da zberejo denar za nakup in montažo snežnega topa, ki bi ga namestili na znanem slalomski izber, ki ima edinstveno lego tik pod platojem Travnje gore, kjer, žal, zadnje mile zime prehitro pobero sneg. Vendar jim potrebne vsote 2.000 nemških mark ni uspelo v celoti zbrati, zato bodo akcijo zbiranja nadaljevali. Radi bi tudi delno prenovili vlečnico, ki, taka kot je, ovira smučanje zlasti mlajšim, osnovnošolcem, kjer večino športnih dni prežive na tem terenu.

Tudi skakalnica kaže rebra in je potrebna obnove, zlasti pa čiščenja zaraščene okolice. "Smučanje, slalom, skoki in teki so bili v našem kraju paradni konj zimskih športov. Pred nami so novi izzivi, ki jim bomo gotovo kos," pravi član kluba Slavo Štupica.

A. KOŠMERL

RENAULT

Revoz d.d.

RENAULT priporoča elf

CLIO

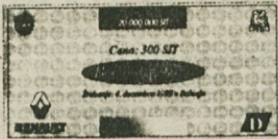
Clio se odslej Sloveniji predstavlja v osmih različnih verzijah s tremi ali petimi vrati. Na voljo so trije bencinski motorji s katalizatorjem (1171 ccm/60 KM, 1390 ccm/80 KM, 1764 ccm/137 KM) in dizelski motor (1870ccm/65 KM). Izbirate lahko med modeli z osnovno RN opremo, z bogato RT opremo (centralno zaklepanje z daljinskim upravljanjem, električno odpiranje stekel, meglenske, obarvana stekla, po tretjinah deljiva zadnja klop) ali športno opremo pri modelu 16S. Ponujamo vam tudi veliko izbiro dodatne opreme. Zagotavljamo takojšno dobavo. Najcenejši Clio je lahko vaš že za

1.248.000 SIT

Clio. Ima vse, kar imajo veliki.

LOTERIJA, PRI KATERI NE POTREBUJETE SREČE, LE SREČKO!

Srečneže čakajo izjemno bogate nagrade, pa tudi ostali udeleženci ne boste ostali praznih rok!

V nagradnem skladu Bohinjske loterije vas čaka:

- 20 milijonov tolarjev
- garsonjera v Ljubljani
- 3x Renault Safrane 2.2 Si
- 5x Renault 19 RT 1.8 i
- 35x Renault Clio RT 1.4
- tisoč tedenskih počitnic in mnogo drugih nagrad.

Vsem tistim, ki bi sicer po žrebanju vrgli srečko v koš, pa svetujemo, da počakajo.

Vsaka srečka namreč prinaša popust v izbranih bohinjskih turističnih objektih (smučišči na Voglu in Koblj, hoteli Kompas, Bellevue, Jezero in Zlatorog).

Pa še to: dobitke bomo žrebali le med prodanimi srečkami, kar pomeni, da nobena nagrada ne bo ostala nezžrebana.

S kuponom, ki ga objavlja samo NEDELJSKI DNEVNIK, lahko na vseh prodajnih mestih Tobaka, Dnevnika, Dela in pri uličnih prodajalcih, kupite komplete petih srečk za 1.500 SIT. Šesto srečko pa vam podari NEDELJSKI DNEVNIK.

aanima

Bohinjska loterija

Žrebanje: 4. decembra 1993 v Bohinju

RENAULT

**ISKRA
ENERGETSKA ELEKTRONIKA, d.o.o.
Velika Cikava 22
68000 NOVO MESTO**

objavlja na podlagi sklepa Upravnega odbora

LICITACIJO

za prodajo naslednje strojne opreme:

Strojna oprema	Leto izdelave	Izključna cena v SIT
1. eksc. stiskalnica EPP-25 ton	1971	350.000
2. stružnica FAM TV-280	1976	150.000
3. stebrni vrtni stroj BD-3	1975	250.000
4. namizna stružnica MAXIMAT s podstavkom		60.000
5. stroj za rezanje navojev ND 10	1983	150.000
6. stroj za rezanje navojev SN 10	1983	120.000
7. namizni vrtni stroj MC-SBR-10		30.000
8. namizni vrtni stroj MC-SB-8		25.000
9. namizni vrtni stroj MC-SB-8		25.000
10. navijalni stroj AUMAN WGM		200.000
11. navijalni stroj AUMAN WGM		200.000
12. navijalni stroj SELEKTRA 211	1966	500.000
13. navijalni stroj SELEKTRA 230	1966	600.000
14. navijalni stroj MICAFIL	1975	250.000
15. odvijalec LIV, Postojna		100.000
16. vakuum črpalka PK 40 m/h	1987	50.000
17. vakuum črpalka VINCA 40 m/h		20.000
18. varilni transformator PK C42	1983	80.000
19. varilni transformator PK C42	1986	100.000
20. pnevmatsko dvigalo - 500 kg	1981	150.000
21. električno dvigalo ESKD - 500 kg	1981	150.000
22. kompresor 2 x EN4 NF	1978	150.000
23. kompresor E1 MA 2006	1975	180.000
24. točkovni varilni aparat TA 60B	1983	200.000
25. točkovne varilne klešče PTV 150/1	1982	120.000
26. dvokomorna kalilna peč 2 DKP (brez grelcev)	1983	50.000
27. brusilni kozel LTH		20.000
28. verižni letvasti transporter VRT 80		50.000
29. električni viličar VE1502	1970	70.000
30. luči S, izvedbe 500 W		50.000

POGOJI LICITACIJE:

1. Pred licitacijo vsak ponudnik plača varščino v višini 10% izključne cene.
2. Nakup opreme je po načelu "videno - kupljeno".
3. Prometni davek plača kupec.
4. Kupnino plača kupec ob sklenitvi pogodbe.
5. Ogljed strojne opreme je mogoč dan pred izvedbo licitacije od 8. - 12. ure. Informacije po telefonu 24-541, g. Martin Jarc.

Licitacija bo 20. oktobra 1993 ob 12. uri na sedežu podjetja.

**MERCATOR-KMETIJSKA ZADRUGA
KRKA, z.o.o., NOVO MESTO
Cesta komandanta Staneta 10
Novo mesto**

objavlja

javno licitacijo za prodajo odprtega senika-nadstrešnice v Jurki vasi

Koristna površina objekta je 478,21 m². Izključna cena objekta je 3.659.724,00 SIT. Cena stavbnega in funkcionalnega zemljišča je 292,81 SIT/m², vrednost se bo določila po odmeri. Licitacija bo v sredo, 20.10.1993, ob 10. uri na kraju samem. Ogljed je možen eno uro pred začetkom licitacije.

Na licitaciji lahko sodelujejo pravne in fizične osebe, ki pred pričetkom licitacije vplačajo varščino v višini 10% izključne cene objekta na ŽR 52100-601-19901 pri SDK Novo mesto ali pri blagajni na kraju licitacije.

Prodajali bomo po načelu videno - kupljeno. Vse stroške v zvezi z nakupom plača kupec.

Dodatne informacije dobite na tel. št. (068) 321-756.

Danfoss

**Danfoss Compressors d.o.o.
Heroja Starihe 24, 68340 Črnomelj**

Razpisujemo naslednja prosta delovna mesta:

- 1. VODJA LOGISTIKE**
 - VII./VI. stopnja izobrazbe
 - aktivno znanje angleškega oz. nemškega jezika
 - vsaj tri leta delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih.
- 2. MOJSTER - dva izvajalca**
 - V. stopnja izobrazbe tehnične usmeritve
 - vsaj tri leta delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih
 - zaželjeno znanje nemškega jezika.
- 3. VEČJE ŠTEVILO KV DELAVCEV ZA OBDELAVO KOVIN**
 - za delo na obdelovalnih centrih
 - zaželjene delovne izkušnje na področju obdelave kovin
 - zaželjeno znanje nemškega jezika

Smo mlada, razvijajoča se firma s 100-odst. tujim kapitalom. Nudimo dobre delovne pogoje in možnost dodatnega izpopolnjevanja. Za dodatne informacije lahko pokličete na tel.: (068) 51-400 ali 51-405. Vaše prijave z vsemi dokazili o izobrazbi in opisu dosedanjih delovnih izkušenj pričakujemo v osmih dneh po objavi oglasa.

Švet OSNOVNE ŠOLE LOKA ČRNOMELJ

razpisuje delovno mesto

POMOČNIKA RAVNATELJA

z delno učno obveznostjo

Pogoji:

- najmanj pet let delovnih izkušenj v vzgojno-izobraževalnem delu po opravljenem strokovnem izpitu
- organizacijske sposobnosti.

Pomočnik ravnatelja bo imenovan za štiri leta.

Začetek dela 6. novembra 1993.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 8 dneh po objavi razpisa.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 8 dneh po poteku razpisnega roka.

**GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO
GOZDNA UPRAVA NOVO MESTO
GOZDNA UPRAVA PODTURN**

Po zelo ugodni ceni razprodajamo sadike:

- smreke, primerne za oblikovanje živih ograj in sadnjo v gozdu (15 SIT/kom.)
- rdečega in zelenega bora, primerne za hortikulturno ureditev (20 SIT/kom.)
- omorike, primerne za hortikulturno ureditev (40-50 SIT/kom.)
- duglazije in macesna, primerne za sadnjo v gozdu in hortikulturno ureditev (40 SIT/kom.)

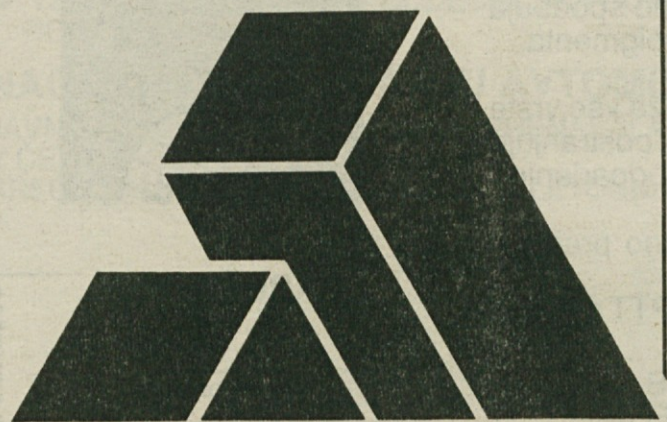
Pri nakupu nad 300 komadov nudimo dodaten popust v višini 10 do 20%.

INFORMACIJE IN NAROČILA SPREJEMAMO NA TELEFON 321-125 in 65-690 od 7. do 14. ure.

»Ljubi Dolenjci!«

Za vas in za vaše ljube smo na Trdinovem vrhu postavili oddajnik. Po 69. kanalu pridemo tudi k vam domov.

KANAL A — Televizijska postaja

kanal

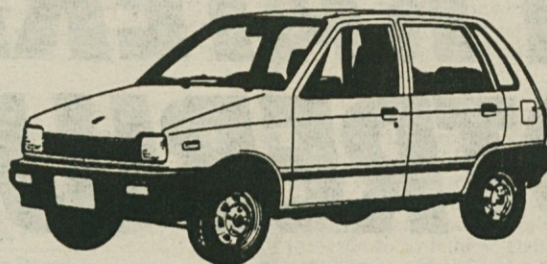
Poslovni sistem Mercator, d.d., Ljubljana

MERCATOR-STANDARD, d.o.o.
Novo mesto, Glavni trg 3
68000 Novo mesto

vabi k sodelovanju komunikativne, kreativne in samostojne sodelavce, ki jih želimo zaposliti na delovnem mestu:

- 1. pomočnika direktorja za maloprodajo**
Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
 - najmanj V. stopnja izobrazbe ustrezne usmeritve
 - 4 leta delovnih izkušenj na podobnih delih
 - celovitost strokovnega znanja, izkazano v dosedanem delu.
 Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.
- 2. upravnika - vodje poslovne enote**
Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
 - V. stopnja izobrazbe ustrezne usmeritve
 - 4 leta delovnih izkušenj na podobnih delih
 - 6-mesečno poskusno delo,
- 3. mesarja - sekača (namestnika poslovodje IV)**
Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
 - IV. stopnja vzgojnoizobraževalnega programa živilec, smer mesar
 - 6 mesecev delovnih izkušenj
 - 3-mesečno poskusno delo.

Od kandidatov za delovna mesta pod 1. in 2. točko pričakujemo glede na vsebino dela, da so pri delu samostojni in iniciativni, dinamični, sposobni vodenja skupine in da imajo širši pogled na posamezna delovna področja. Za navedena delovna mesta bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Vaše pisne prijave z življenjepisom ter priloženimi dokazili o strokovni izobrazbi in pridobljenem znanju sprejemamo 8 dni po objavi v kadrovsko splošnem sektorju Mercator-Standard, d.o.o., Glavni trg 3, Novo mesto, kjer lahko dobite tudi dodatna pojasnila o delu in drugih pogojih.

VČASIH JE ZA NAKUP NOVEGA AVTOMOBILA POTREBNO TAKO MALO

Dobava takoj - homologacija - osnovna cena do registracije le okrog 800.000 SIT - zagotovljeni rezervni deli in servis po vsej Sloveniji - avto odpeljete že, če imate 150.000 tolarjev ali LB Kartico - 800 ccm - 26 KW - 5 vrat in dovolj prostora za štiri odrasle potnike - poraba le 4,5 l/100 km pri hitrosti 60 km/h.

Pooblaščen prodajna mreža:
GLOBUS MOTORS Ljubljana 0609-615-923,
061-1682-061/445, AVTOMERKUR Ljubljana
061-317-771, 303-066, 316-159, AVTOMOBIL
Maribor 062-38-478, SPEKTRA ORBIT Celje
063-411-298, IPI COMMERCE Novo Mesto
068-24-409, HEUREKA Brežice 0608-65-599,
MICRA T Koper 066-37-229, AVTO TWINS Ptuj
062-796-334, ULA Trebnje 068-44-231, PIGAL Nova
Gorica 065-32-732, AIDNA Žirovnica 064-802-689.

GLOBUS MOTORS INTERNATIONAL, d.d.

TEHNO IMPEX
INTERNATIONAL D.O.O.

EKSKLUZIVNO ZASTOPANJE IN DISTRIBUCIJA MARUTI AVTOMOBILOV

MARUTI

Džirlo d.o.o.

NAROČILA NA p.p. 45,61101 LJUBLJANA

ČANG ŠLANG ali na telefon: 061 217 690
061 216 766
061 215 476

ČAJ ZA HUJŠANJE

Z zmanjševanjem telesne teže krepite organizem

Vsi dosedanja preparati za hujšanje (vitaminske tablete, dietetski preparati) so reševali problem zmanjševanja telesne teže, ne pa tudi ohranjanja idealne telesne teže. Izjema pri tem je ČANG-ŠLANG, čaj za reduciranje telesne teže po kitajski recepturi. Je zdravilen, iz naravnih sestavin in ga lahko uporabljamo za posebno nego telesa, povzroča izgubo teže, plinov, nakopičenih maščob in spodbuja izgubo teka. Z rednim pitjem čaja ČANG-ŠLANG bodo izgorele odvečne telesne maščobe, vaše telo pa bo postalo gladko in gibčno. Čaj ČANG-ŠLANG je sestavljen iz posebnih sestavin in je primeren za ženske in moške, stare in mlade, za vse starosti. (ČANG-ŠLANG so nekoč pili bogati Kitajci. S pitjem tega čaja so obdržali vitkost in gibčnost. Tudi vsak obrok hrane so čutili kot en sam požirek. Škatlica ČANG-ŠLANG vsebuje 40 vrečk čaja, ki so garancija za doseg želene telesne teže. Po pitju čaja ne čutite v želodcu nobene teže niti kakšne druge neprijetnosti, kajti niste pili pivskega kvasa, pač pa ČANG-ŠLANG, čaj s tradicijo več kot 1700 let. Za izgubo teže je dovolj, da vsak dan pred obrokom popijete eno skodelico tega čaja. Zaradi izgube telesne teže ne boste nervozni, nasprotno ohranili boste dobro razpoloženje. Isti učinek boste dosegli, če popijete dve skodelici ČANG-ŠLANG pred spanjem.

CENA: 799,00 SIT + PTT STROŠKI
PLAČATE PO POVZETJU

NAROČILA NA p.p. 45, 61101 LJUBLJANA

ali na telefon: 061 217 690

061 216 766

061 215 476

Džirlo d.o.o.

NAROČILA NA
p.p. 45, 61101 LJUBLJANA
ali na telefon:
061/217-690
061/216-766
061/215-476

REVOLUCIONAREN DOSEŽEK KEMIČNE
INDUSTRIJE V BOJU ZA OHRANITEV MLADOSTI

PREPARAT PROTI SIVIM LASEM

gigiricci

Losion, ki v skladu z naravnim ciklusom sivim lasem vrača prvotno naravno barvo in sijaj.

Gigiricci je blaga, brezbarvna raztopina za vtiranje v lasišče. Postopno in neopazno spodbuja vnovično nastajanje pigmenta.

Gigiricci je primeren za vse vrste las. Spodbuja rast, odstranjuje prhljaj in preprečuje odpadanje.

Gigiricci je znanstveno preizkušeno.
CENA: 1.599 SIT + PTT stroški

NAROČILA TUDI OB
SOBOTAH IN NEDELJAH

NAROČILA NA
p.p. 45, 61101 LJUBLJANA
ali na telefon:
061/217-690
061/216-766
061/215-476

NAROČILNICA

Ime in priimek

Ulica in št.

Poštna št. in kraj

KOS. GIGIRICCI

NAROČILNICO POŠLJITE NA NASLOV
DŽIRLO d.o.o., p.p. 45, 61101 LJUBLJANA

DOLENJSKI LIST

tedenski koledar

Četrtek, 14. oktobra - Veselko Petek, 15. oktobra - Terezija Sobota, 16. oktobra - Jadviga Nedelja, 17. oktobra - Marjeta Ponedeljek, 18. oktobra - Luka Torek, 19. oktobra - Etbin Sreda, 20. oktobra - Irena

LUNINE MENE
15. oktobra ob 12.36 - mlaj

kino

BREŽICE: 16.10. (ob 18. uri) in 17.10. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Nune pojejo. Od 14. do 16.10. (ob 20. uri) ameriška zgo-

dovinska melodrama Sommersby. 20.10. (ob 20. uri) španska komedija Pričeži me.
CRNOMELJ: 15. in 16.10. (ob 20. uri) ter 17.10. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski triler Nina.
KRŠKO: 14.10. (ob 18. uri) ameriška kriminalna drama Dekle v zraku. 15.10. (ob 20. uri) in 17.10. (ob 18. uri) ameriška komedija To je Amerika. 19. in 20.10. (ob 20. uri) ameriška erotična drama Nesposodna na ponudba.
METLIKA: 15. in 17.10. (ob 20. uri) ameriški psihološka kriminalka Zatreškana.
NOVO MESTO: Od 14. do 17.10. ter od 20. do 24.10. (ob 14., 16., 18. in 20. uri) ameriški znanstvenofantastični film Jurski park.

kupim

BUKOVA DRVA kupim. ☎ (061) 1271-893. 3890
SVINSKE IN GOVEJE KOŽE odkupujemo vsak dan. Rogelj, Rdeči kal 11, Dobrič. 3890
RABLJEN KOTEL za žganjekuho kupim. ☎ (061)777-423. 3906

kmetijski stroji

NAKLADALNI PRIKOLICI Evropa, 20 m3, in Maragon, 22 m3, prodam. Jože Ivanetič, Omota 8, Semič. ☎ 56-170. 3874
ČELNI TRAKTORSKI NAKLADALEC za nakladanje gnoja ali gramozu ugodno prodam. ☎ (062)795-422. 3877
PUHALNIK z elektromotorjem in paket 220, prodam. ☎ 42-660. 3888
TRAKTOR TORPEDO, 60 KS, malo rabljen, prodam. Mencin, Drama, Šentjernej. ☎ (068)41-160. 3894

ZIMA JE TU:
Čas je za zamenjavo gum. Te storitve lahko dobite na naslovu:

VULKANIZERSTVO
in prodaja gum
Vidic Zlatko
Tel.: 068/27-361

motorna vozila

UNO 45 S, letnik 1987, registriran do 10/94, prodam ali zamenjam za R 4. ☎ (068) 23-585.

PIENR AVTOHIŠA
Servisno prodajni center
Ločna 48,
68000 Novo mesto

— prodaja celotnega programa vozil RENAULT
— ugodni kreditni pogoji, leasing
— R5, CLIO, dobava takoj
— odkup in prodaja rabljenih vozil
NOVO NOVO NOVO
— krediti za nakup vozil na 4 leta
Tel. (068) 324-533

GOLF D, letnik 1989, kovinske barve, prodam. ☎ 27-905. 3882
AUDI 80, nevozen, cel ali po delih prodam. ☎ 27-284. 3884
JUGO SKALA 55, rdeče barve, letnik 1988, prodam. Zorko, Žabjek 6, Podbočje. 3888

AX CABAN, nov, neregistriran, takojšen prevzem, 5% ceneje, prodamo. Tel. (068) 22-855, dopoldne.

ZASTAVO 750, letnik 1967 v voznem stanju, prodam. ☎ 23-938.

Z 750 SC, letnik 1980, otroško posteljo z jogijem in sobni sank z barskimi stoli prodam. ☎ 26-439. 3889

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1986, lažje karambolirano, prodam. Rozman, Potok 18, Straža. 3891

VESPO PX 200 E, letnik 1988, prodam. ☎ (0608)60-123. 3896

R 5, letnik 1991, prodam za 11.100 DEM. ☎ (068)27-600. 3896

JUGO 55, letnik 1988, registriran do 6/94 in platišča za CLIO 1,4 RT, prodam. Črmošnjice 8B pri Stopičah. 3897

FIAT CROMA, letnik 1988, ugodno prodam. ☎ 28-714.

LADO KARAVAN 1300, letnik 1990-91, prodam. ☎ (068) 23-533.

LADO RIVO, letnik 1989, registrirano do 10/94, prodam. ☎ (068)43-854. 3897

JUGO KORAL 45, letnik 1989, odlično ohranjen, prodam. ☎ 20-291.

R 18, letnik 1986, registriran do 5/94, prodam za 5.800 DEM. ☎ (068)78-113. 3900

GOLF X, letnik 1985, prva registracija 1986, dodatno opremljen, prodam. Gotlib, Drska 46, Novo mesto. 3902

ALFO 33, 1.3 S, letnik 1987, prodam. ☎ (068)50-262. 3903

JUGO KORAL 65, letnik 1989, prodam za 5.600 DEM. ☎ (068)25-619.

GOLF D, S paket, letnik 1984, prodam. Tomšič, Gruča 6, Šentjernej. 3904

R 5 CAMPUS, 3 V, letnik 1991, prodam. ☎ (068)22-211. 3909

PRODAJ ohranjeno JETTO turbo, letnik 9/88, z dodatno opremo. ☎ (068) 25-115, popoldan.

FRANCOZ NAD FRANCOZI
PEUGEOT
SPC TERZIN
SERVISNO PRODAJNI CENTER
tel./fax. (068) 44-533
Obrtna cona, 68210 Trebnje

FIAT REGATO 100, letnik 1987, lepo ohranjeno, prodam. ☎ (068) 22-703 ali 25-977. 3909

GOLF, letnik 1985, ohranjen, prodam. ☎ 73-595. 3910

LADO 1200 S, letnik 1987, 54.000 km, prvi lastnik, avtoradio, ugodno prodam. ☎ (061)344-761. 3911

ŠKODO 120 L, letnik 1988, garažirano, odlično ohranjeno, z malo kilometri, prodam. Ogled dopoldne in popoldne. Franc Bele, Paderšičeva 20, Novo mesto. 3913

FIAT Regata 100 S, letnik 86, prodam. ☎ (068)23-065.

SERVIS in PRODAJA VOZIL Slavko Gril, Dol. Kamence 46 B NOVO MESTO, tel: 068 28 714

Na zalogi:
FIAT UNO vsi modeli
FIAT TIPO 1,4 — 1,6

Pri nakupu vam nudimo 1-letno brezplačno servisiranje in opremo.

Ugodni kreditni pogoji!
Se priporočamo!

obvestila

ŽALUZIJE, ROLETE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ 44-662. 3442

BELE PIŠCANCE brojerleje za nadaljno rejo ter rjave kokoši lahko dobite vsak dan. Martin Metelko, Hudo Brezje 16, Studenec. 3821

HORTING NOVO MESTO nudi pomoč pri urejanju vrtov in grobov. ☎ 24-433. 3878

Naravno zdravilo za dvig odpornosti in izboljšanje krvne slike odslej tudi v LEKARNI v NOVEM MESTU.

SVEŽINA

servis za čiščenje in vzdrževanje vozil Ljubljanska c. 8b Novo mesto tel.: (068) 22-159

V naš delovni program spada:

- generalno čiščenje avtomobilov s kemičnim globinskim čiščenjem
- polivanje
- avtokozmetika.

Novosti! Po želji prevzamemo avto na domu ali v službi in ga v sodelovanju z avtopralnico AMD Novo mesto očistimo po vaši želji ter pripejemo nazaj. Tako so vam poleg že naštetih uslug na voljo tudi: zunanje pranje, pranje motorja, talno pranje in notranje sesanje.

Prihranili boste dragocen čas in se izognili neljubemu čakanju!

Obiščite ali pokličite nas lahko vsak delavnik od 8. do 18. ure, v soboto pa od 9. do 16. ure.

Radi bomo prisluhnil vašim željam!

RADIATORJI!

Izdelovanje radiatorjev vseh dimenzij po 7.000 SIT za tekoči meter. Tel.: (068) 65-407

Župančičevo sprehajališče 2 Novo mesto tel./fax: (068) 321-685

ob zeleni Krki je loka spel
Loka

odprta vsak dan od 9. do 24. ure, pripravljena, da vam postrže z

- malicami
- jedmi po naročilu
- poslovnimi in nedeljskimi kosili

po vaši želji **Loka** pripravi

- cocktail partyje
- sprejeme
- piknike
- poroke

na loki **Loka** vsak dan!

Boutique »BELLA« v Bršljanu vas vabi k nakupu uvoženih moških, ženskih in otroških jesensko-zimskih čevljev po ugodnih cenah.

Odperto vsak dan od 9. — 12. in od 15. — 19. ure, ob sobotah od 9. — 12. ure.

Izdelujemo kombinirane peči za centralno ogrevanje. Možnost kurjenja na trda in tekoča goriva. Na zalogi tudi bojlerji različnih velikosti. Tel. (064) 422-778.

UGODNA PRODAJA

— avtoplaščev vseh tipov in dimenzij

— sredstev proti zamrzovanju

EKSKLUZIVNA PRODAJA — traktorjev SAME DELFINO 35, 4 na zalogi, s popustom, možnost kredita

LEASING prodaja traktorjev UNIVERSALE!

Ugodni krediti na 6 let za nakup iz celotnega programa kmet. mehanizacije.

tabakum

VESNA AKUMULATORJI — generalno zastopstvo

- akumulatorji za vsa vozila
- odkup starih akumulatorjev

Vse to in še veliko več vam nudimo v trgovini TABAKUM, na Veliki Cikavi 25, Novo mesto, tel. (068) 322-625 ali 23-826.

Agro d.o.o.

Prodajalna SEJALEC

Cesta kom. Staneta 3, Novo mesto tel. (068) 24-132

vam nudi:

— največjo izbiro čebulnic jesenskih rož v Novem mestu

— vrtnice - uvoz iz Holandije

— vrtno orodje GARDENA

— KPMG - kameno moko

— zemljo in pesek za grobove

— posode PVC za zelje

— rostfrei cisterne za vino - uvoz iz Italije

— črpalke za vino, grelce

— stiskalnice za grozdje in sadne mline

— motorne žage STIHL, TOMOS, ALPIÑA

— verige, meče, zobnike in svečke za žage

— kotle za žganjekuho

— vitavax - razkužilo za pšenico; DICURAN FORTE

TILIA TEHNIČNA TRGOVINA
NOVO MESTO TEL 068/27-197

zaposli serviserja gorilcev, lahko začeltnika z možnostjo priučitve in trgovskega potnika.

Pogoj: vozniški izpit B kategorije.

Pisne prijave pošljite v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

Suhomontažna prenova oken po novem sistemu, možno obročno odplačevanje. MONTLES Božičnik, tel. (0608) 82-945.

MINITOUR d.o.o.

Ulica Ivana Roba 30 Novo mesto tel.: (068)-23-917, 25-506

Organiziramo enodnevnne naku-povalne izlete v BRNO (ČEŠKA) in v PORTOGRUARE (ITALIJA).

Opravljamo tudi ostale prevoze doma in v tujini s turističnim avto-busom Neoplan (37+2 sedeža).

SPM TRADE

tel. (068) 42-361 ŠENTJERNEJ

Prodaja in montaža vseh vrst avtoalarmov, mobilitel, avto-akustike, cent. zaklepanja, el. pomika stekel, hišnih alarmov in varnostnih sistemov, telefonov...

VAMPIRE GT. PIRANHA, PIONER, SONY, BLAUPUNKT

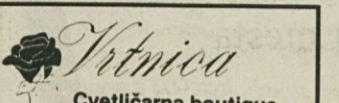
SPM TRADE PARTNER, KI VAM LAHKO POMAGA!

KOP LONGAR d.o.o.

zelo ugodna prodaja

snegolovov s preprosto montažo kompresorjev od 25 do 500 litrov.

Tel. (068) 84-647.

Cvetličarna, boutique in zlatarna Grill Sonja iz Straže, Ob Krki 1 tel. (068) 84-547, 27-691

odslej tudi

na C. herojev 30 v LOČNI tel. (068) 22-142

SPREJEMAMO NAROČILA IKBAN ZA DAN MRTVIH!

- prodaja cvetličnih aranžmajev, zemlje, lončkov, sveč
- izdelava vencev in poročnih aranžmajev
- brezplačna dostava na dom
- prodaja zlata
- boutique za močnejše goste.

Pričakujemo vas vsak dan od 8. — 18. ure, ob sobotah od 8. — 12. ure in ob nedeljah od 8. — 11. ure!

prekllici

SILVA ZUPANČIČ, Oražnova 12, Kostanjevica, se opravičujem g. Antonu Jordanu iz Savec 2 in policistu Ivanu Muhiču iz Kostanjevice za izrečene besede, da sta suvala v zadnjico mojega očeta, kar ni bilo res. 3915

posest

GOZD (6 ha) na Gorjancih, k.o. Pribiše, smer Smuk - Brezova Reber, prodam. ☎ (061)772-339. 3880

PARCELO - TRAVNIK (76 a) med Krko in Cerkljami, v gornjem delu zazidljivo, prodam za 20.000 DEM. ☎ (061)50-572. 3885

ZAZIDLJIVO PARCELO v Kostanjevici na Krki prodam. ☎ (061)315-031. 3891

NOVO stanovanjsko hišo Ob Težki Vodi 60 prodam. Informacije ☎ 27-284, popoldan. 3892

ZAZIDLJIVO PARCELO v Semiču, 1400 m2, elektrika, do asfalta 100 m, prodam za 5.600 DEM. ☎ (068)27-727. 3897

TRAVNIK 12 a v Podkalu - Zagrad, med Velikimi in Malimi Poljanami, prodam. ☎ 45-189. 3902

NE LEPEM KRAJU pod Lisco med Loko in Sevnico prodam majhno kmetijo s hišo s telefonom in gospodarskim poslopljem ter vinogradom. ☎ (0601)81-230. 3908

VINOGRAD (32 a) in travnik (28 a) prodam. Informacije na ☎ (068)27-682. 3912

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

Prodamo: — hiše v Novem mestu in okolici, Otočcu, Trebnjem, Mirni, Črnomlju, Vinici pri Sevnici

— stanovanja v Novem mestu, Trebnjem, Metliki, Soteski in Šmarjeških Toplicah

— gradbene parcele v Novem mestu, Žužemberku in Soteski

— vikende v okolici Sentruperta, Šmarjete, Črnomlja, Črmošnja, Metlike in Trebnjega

— zidanice z vinogradi na Trški gori, Zajčjem vrhu, Tanči gori, Osojniku, Semiču in Šmavru

— kmetije v Trsteniku pri Mirni in Razezu nad Brestanico

— kmetijska zemljišča in gozdo-ve v okolici Novega mesta, Črnomlja, Trebnjega, Rake, Gabrja in Bučke

Tel. (068) 22-282 (od 8. do 18. ure)

prodam

KROMPIR za ozimnico, sorte sante in dezire, v vrečah po 30 kg prodam. Naročila sprejema: Stane, ☎ 44-652, po 19. uri. 3871

18 M suhih drv, večino bukovih, prodam. ☎ 43-895. 3872

ČISTOKRVNE KOKERŠPANJELE ugodno prodam. ☎ (068)58-633. 3873

BARVNI TELEVIZOR, štedilnik na drva, otroški voziček in peč na plinsko jeklenko, prodam. ☎ 24-020, po 16. uri.

PUJSKE za odojke, stare 9 tednov, prodam za zakol ali nadaljnjo rejo. Drago Dular, Jurka vas 11, Straža. 3887

STROJE za izdelovanje kuhalnic, stare eno leto, prodam. Cena po dogovoru. ☎ (0601)62-240. 3892

14 M suhih bukovih drv v okolici Novega mesta ugodno prodam. Prevoz do hiše zagotovljen. ☎ 28-192. 3893

SEDEŽNO GARNITURO prodam na dva obroka. ☎ 22-096. 3895

KROŽNO ŽAGO za razrez hlodovine prodam. ☎ (061)772-751. 3898

KRAVO za zakol prodam. Blažič, Vel. Brusnice 80. 3899

1000 - L plastično cisterno za olje ugodno prodam. ☎ (0608)81-110. 3899

KOVINARJI! Prodajamo novo ameri-kaner glavno C - 200 z dvojnimi paknami ter ca 600 kg obdelovalnega kovinskega materiala. ☎ (061)552-732. 3901

SPALNICO, knjižno omaro in pomivalno korito z mešalno pipo ugodno prodam. ☎ 23-343. 3901

KROMPIR petland dill (belomesnat), jerala, sante, dezire, lanski uvoz, debelina 30 do 50, kvaliteten, za sajenje, ugodno prodam. ☎ (061)785-097, Anton Krašovec, Šentvid pri Stični 64. 3903

TROSED, dvosed, dva fotelja prodam. Gregorič, Slavka Gruma 90, Novo mesto. 3911

KROMPIR pentland dill, sante, rezi, dezire, kondor in jerala prodam. Kavšek, Grm 1 pri Radohovi vasi, Šentvid pri Stični, ☎ (061)785-194. 3912

KROMPIR za krmo, droben, poceni prodam. ☎ (068)57-260. 3916

razno

VZEMITE V PRODAJO nagradne kupone v novi reklamno - nagradni igri! Vsak kupon zadene. Pokličite na ☎ (061)443-363! 3881

MANJŠI LOKAL za trgovsko dejavnost v centru Novega mesta, iščem. ☎ (061)742-065, Srakar. 3895

ZAM 2.500 DEM prodam obrt. Izdelava gumijastih kalupov, nabožnih figur, kipov, jasic in okrasnih sveč. Prodajam tudi kalupe za jaslice. ☎ (061)728-015. 3914

službo dobi

ZANIMIVO DELO na področju parfumerije vam ponujam. ☎ Andreja, (064)211-222. 3875

HONORARNO DELO, zaslužek 2.000 DEM. Obvezen lasten prevoz. Prijave v četrtek ob 18. uri na Kresetovi 3, Trebnje. 3876

REDNO ALI POGODBENO zaposlilo trgovske potnice za prodajo tekstila po trgovinah in butikih na področju Dolenjske. Eurotekstil, Nove Fužine 43, Ljubljana. 3879

ŽELITE USPETI in si zagotoviti redno zaposlitev? Pokličite nas na ☎ (068)321-590,

ženitne ponudbe

AGENCIJA SREČA vam pomaga pri izbiri partnerja za zakonsko zvezo ali trajno prijateljstvo. ☎ (061)316-477, od 8. do 16. ure. 3826

TUDI PRI VAS DOMA

Od 28. avgusta na 69. kanalu.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 77
Novo mesto

tel.: (068) 323-193
mobilni: 0609-615-239

- prevozi pokojnikov — tudi iz tujine
- prodaja pogrebne materiala
- ureditev pokojnikov — tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletne storitve pri pogrebnih storitvah v zvezi z upepelitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- posojanje mrtvaškega odra, če kupite tudi material
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km
- 10% popust ob takojšnjem plačilu
- možnost plačila na 3 črke ali 3 obroke
- pesek beli marmor za posip grobov in črna zemlja

SREDNJA ŠOLA TEKSTILNE USMERITVE Tovarniška 2, METLIKA

razpisuje za šolsko leto 1993/94
prosto delovno mesto:

— 2 učitelja praktičnega pouka, za določen čas s polnim delovnim časom.

Nastop dela takoj oz. po dogovoru.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 8 dneh po objavi.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 8 dneh po izbiri.

ZGIBANKA O METLIKI

METLIKA - Skupščina občine Metlika je izdala in založila zgibanko o Metliki. Besedilo je napisal prof. Zvonko Rus, lepe barvne fotografije pa so delo Marka Klinca in magistra Mirka Kambiča. Slike imajo naslednje podnapise: Metlika iz zraka, Metlika nad Bojico, Tri fare, Cerkev sv. Martina s kužnim znamenjem, Metliški grad - dvoriščne arkade, Zgradba skupščine občine Metlika, Staro mestno jedro z zahoda ter Staro mestno jedro - načrt mesta. Zgibanka je namenjena propagandi metliške občine, brezplačno pa so jo že delili v Mari-boru na semju Gost-Tur.

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš upokojeni sodelavec

ERNEST PREGRAD

cestar v sektorju Krško

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

DELA VCI CESTNEGA PODJETJA NOVO MESTO

ALEŠ,

hudo mi je, ker si odšel. V lepem in dragem spominu boš ostal za vedno z mano.

Tadeja

Sevnica, 11.10.1993

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga partizanska aktivistka NOV

MARIJA KOVALJEV

roj. ROKAVEC
z Vrha pri Šentrupertu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so z nami delili žalost in sočustvovali v trenutkih slovesa. Iskrena hvala Bolnici v Brežicah, Internemu oddelku, dr. Zorkotovi, govorniku Zveze borcev NOV in Društva upokojencev Šentrupert, govorniku v imenu vaščanov, g. Kralju za organizacijo pogreba, praproščakom ZB NOV iz Mokronoga, Mirne in Šentruperta, prav tako DU Šentrupert, povcem iz Mokronoga in godbi na pihala iz Trebnjega ter vsem, ki ste pokojnico pospremili na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: sin Tone z ženo Ančko in vnuk Branko Šentrupert, Ljubljana, 6.10.1993

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš upokojeni sodelavec

FRANC KUŠTRIN

cestar v sektorju Krško

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

DELA VCI CESTNEGA PODJETJA NOVO MESTO

ZAHVALA

V 52. letu starosti nas je zapustil naš dragi

LUDVIK VIDIC

z Daljnega Vrha 23

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in izrekli sožalje ter pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala TOB Bršljin, Zaščiti Bereča vas in g. župniku za lepo opravljen cerkveni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V komaj 6. mesecu nas je iznenada zapustila naša draga

BERNARDKA PELKO

iz Radovlje pri Šmarjeških Toplicah

Ob nenadomestljivi in boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani in nam v teh težkih trenutkih pomagali ter darovali cvetje. Še posebej se zahvaljujemo družinama Koritič in Weiss, kolektivu IGM strešnik, Revozu, IMV Adria Novo mesto, PTT Šentjerneji in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi, ki smo jo imeli in jo še vedno imamo radi

ZAHVALA

Življenje kratko,
a trpljenje dolgo
končalo je svoj boj.

Ob smrti našega moža, očeta, deda in brata

ALOJZA GRABNARJA

Cikava 19, Trebelno

se zahvaljujemo Kliničnemu centru v Ljubljani, Kemodializi iz Ljubljane, Reševalnim postajam Ljubljana - Trebnje - Novo mesto, Kemodializi Novo mesto za dolgoleten trud, posebno dr. Steklasovi, streljenu osebju, Internemu oddelku - intenzivni negi Kirurškega oddelka in patronažni sestri Zdenki. Zahvala velja tudi Domu starejših občanov iz Novega mesta, pevcem za zapete žalostinke, g. župniku, sosedom in vsem znancem in prijateljem, vaščanom iz fare Šentjerneji, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in v druge namene ter nam stali ob strani.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega

JOŽETA KEKA

z Rdečega Kala pri Dobrniču

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti na ljubljanskih Žalah. Posebno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom njegovega rodnega kraja ter prijateljem in znancem iz Dolenjske, ki ste se v tako velikem številu poslovili od njega. Posebej se želimo zahvaliti g. Alojzu Roglju za izkazano požrtvovalnost v težkih trenutkih in g. župniku iz Dobrniča

Žalujoci: žena Marija, sin Janez in sestra Jožica ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je zapustila draga žena, mama, tašča, stara mama in sestra

MARIJA TURK

iz Slamne vasi 24

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč in podarjene vence, cvetje in izrečeno sožalje. Enaka hvala tudi KS Slamna vas in ZB Slamna vas, Faniki Kastelec za poslovilne besede pred domačo hišo in g. župniku za lepo opravljen obred. Še enkrat hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in pokojno spremili na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Pomlad v tvoj vinograd bo prišla
in čakala, da prideš ti,
usedla se na rožna tla
in zajokala, ker te ni.

Tiho, kakor je živel, se je v komaj 61. letu starosti poslovil od nas naš ljubi mož, ati, deda, brat, stric in tast

ERNEST PREGRAD

iz Gor. Radulje, Bučka

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, vence, sveče in sv. maše ter vsem, ki ste našega ljubega pokojnika pospremili na zadnji poti. Iskrena hvala delavcem Cestnega podjetja Krško, Revozu Kopitarni, Stillesu, Kirurškemu oddelku (I. nadstropje), dr. Janežu in dr. Kramarjevima, ter pevcem. Enako se zahvaljujemo DG Bučka za lepo organiziran pogreb, govorniku Metodu, g. župniku in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali. Vsem še enkrat iskrena hvala!

V globoki žalosti: vsi njegovi

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče in oči

IVAN MADRONIČ

Sinji Vrh 2 pri Vinici

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, pokojnemu darovali cvetje in ga v velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna hvala GD in LD Sinji Vrh, govorniku za besede slovesa, dr. Fortunovi-Tomažičevi, patronažnima sestrama Marici in Danici za nego na domu in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Katarina, sinovi Ivan, Gustelj in Jože ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 77. letu nas je po težki bolezni zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

LJUDMILA ROZMAN

roj. Muhič

iz Gor. Podboršta 21, Mirna Peč

Ob boleči izgubi naše drage se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo za zdravljenje in nego dr. Kvasiču, dr. Novaku, med. osebju Albinci, Dragici, Bebi, Barbari, Nadi in drugim, sosedom Žagarjevim, upokojencem, maminim sodelavcem iz Beti, sodelavcem TTE Velenje, Dol. lekarni, PTT Novo mesto, gospodu za slovesno opravljen obred in Sonji Pirc za lepo izvedbo žalostink. Vsem hvala.

Žalujoci: vsi njeni

portret tega tedna

Branko Filip in Uroš Murn

Če bi predstavili le enega od dveh odličnih mladih kolesarjev novomeške Krke, ki se letos poslavljata od mladinske konkurence, bi drugemu napravili veliko krivico. Njuni imeni se že nekaj let pojavljata skupaj vsakič, ko časniki pišejo o uspehih slovenskih mladincev. Oba sta rojena leta 1975, skupaj sta začela kolesariti v pionirski vrsti novomeške Krke, skupaj sta nastopala v slovenski reprezentanci na vseh večjih tekmovanjih in naslednje leto bosta oba prvič okusila teži kruh kolesarjev profesionalcev v članski vrsti Krke. Z uspehi v mladinski konkurenci sta si že letos prisluzila status prvokategorikov med člani.

Branko Filip pravi, da je bil kot pionir povprečen kolesar. Na dirkah se je sicer uvrščal med najboljših deset, vendar so bile zmage sila redke. Ko je prestopil med mlajše mladince, je že opozoril na svoj talent in na veliki nagradi Kranja dosegel svojo prvo veliko zmago. Med starejšimi mladinci je nastopal tri leta in kot član državne reprezentance nastopil na dveh svetovnih prvenstvih. V Grčiji mu je dobro uvrstitev preprečil padec, letos pa je bil v Avstraliji trideseti. Bolj kot enodnevne cestne dirke mu ležijo etapna tekmovanja in gorske dirke. To je dokazal letos tudi na dirkah za svetovni pokal, kjer je kar dva meseca oz. osem dirk vodil v skupnem seštevku in zmagal na največji mladinski etapni dirki Jugend Tour v Avstriji. Ker potem slovenska reprezentanca ni več tekmovala na svetovnem pokalu, se za končno zmago ni mogel boriti. Uspešno zadnje sezono med mladinci je zaključil na najboljši način - z zmago na gorskem državnem prvenstvu. Uspešno je končal tudi trgovsko

šolo, zato se bo v naslednjih letih povsem posvetil kolesarjenju, s katerim želi zaslužiti toliko, da bo po končani športni karieri lahko odprl svojo trgovino.

Tudi Uroš Murn med pionirji ni posebno izstopal, svojo nadarjenost pa je podobno kot Filip pokazal šele pri mladincih. Nastopil je na treh svetovnih prvenstvih. Še mlad in neizkušen je v Colorado Springsu pristal na 64. mestu, lani je bil v Atenah 15. in letos v Perthu 7. Za razliko od Filipa Murnu bolj ustrezajo enodnevne dirke, je dober sprinter in največje tekmovalce kolesarsko najbolj razvitih držav na svetu, kakršne so Rusija, Nemčija in Nizozemska. Kljub temu da je bil zadnja leta pogosto odsoten od pouka, je bil eden izmed najboljših dijakov srednje gradbene šole in je z odliko maturiral ravno v času, ko je največ tekmoval in treniral za svetovno prvenstvo. Kljub temu da se je vpisal na gradbeno fakulteto, ki slovi kot ena najtežjih, bo še naprej trdo treniral. V veliko podporo sta mu tudi mama in oče Ljubo, ki je v kolesarskem klubu strokovnjak za prehrano.

Že od mladih nog njuno kariero spremlja trener Janez Jagodic. Ko simpatični Gorenjec govori o svojih zlatih fantih, se mu kar svetijo oči. "To so ta pravi pobje. Pridni so. Vedno me poslušajo in ubogajo, tudi takrat, ko jim je na dirki najtežje," pravi. Najbrž bo Janezu naslednje leto, ko bosta Branko in Uroš že vadila pod taktirko bolgarskega trenerja dr. Kamna Stančeva, kar hudo, da ju nima več v svoji vrsti.

I. VIDMAR

Velika nagradna igra za naročnike DOLENJSKEGA LISTA

Avto ŠKODA FAVORIT GLX in še veliko lepih nagrad!

Če še niste, postanite naročnik Dolenjskega lista! Vsi člani doslej največje dolenjske družine, s plačano naročnino na Dolenjski list za tekoče trimesečje (stari naročniki) ali za tri mesece vnaprej (novi naročniki) bodo prišli v poštev za žrebanje, ki bo v četrtek, 16. decembra letos, na Loki. Nagradna igra bo trajala do 10. decembra.

Glavna nagrada:

avto ŠKODA FAVORIT GLX s kasko zavarovanjem (Novotehna, zavarovalnica Triglav in Dolenjski list)

Druge nagrade:

- * vrednostni bon v višini 100.000 tolarjev (trgovina talnih oblog PCP Pureber v javnih skladiščih Novo mesto)
 - * predsoba Alpes
 - * vikend paket za dve osebi (turistična agencija Mana iz Novega mesta)
 - * kolo (servis in trgovina Smole iz Novega mesta)
 - * avtoalarm z montažo
 - * univerzalno centralno zaklepanje avtomobila z montažo
- Za našete lepe nagrade se bodo potegovali vsi naročniki, samo med novimi pa bo izžreban dobitnik

* pečnic za krušno peč ali klasičnega kamina (Pionir Keramika Novo mesto)

Spisek nagrad ni dokončen, do žrebanja je še daleč!

Naročniki Dolenjskega lista vedo, zakaj so naročniki: noben četrtek ne umanjka njihov časopis, zdaj pa še toliko nagrad!

NAROČILNICA

Naročam Dolenjski list na naslov:

Priimek in ime: _____
 Ulica in hišna številka: _____
 Poštna številka in kraj: _____
 Št. osebne izkaznice: _____

Naročilnico pošljite na naslov: DOLENJSKI LIST, 68000 NOVO MESTO, Glavni trg 24

SERVIS IN TRGOVINA REZERVNI DELI KOLES telefon: 068/21 952

NOVOTEHNA

MANA
 turistična agencija
 Partizanska 7, Novo mesto

trgovina talnih oblog
PCP PUREBER d.o.o.
 Novo mesto • FAX 068/23-293
 Ljubljanska 27, (Javna skladišča)
 Tel.: 068/322-337 int. 220

PIONIR

keramika NOVO MESTO d.d.

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Ta četrtek vas bo med 18. in 20. uro pri telefonu 23-304 čakala pedagoginja.

TREBNJE - Na vprašanje otrok in odraslih bodo odgovarjali strokovnjaki vsak ponedeljek med 7. in 8. uro ter 15. in 17. uro. Številka telefona je 44-293.

ŠE DVE SKUPINI

ČRNOMELJ - V Mladinskem klubu Bela krajina bosta v soboto, 16. oktobra, nastopili skupina Link der Waser iz Ajdovščine in Dare to go iz Zagreba. Vabljeni!

CASINÒ

OLIVER DRAGOJEVIČ IN FARAONI

V ČETRTEK, 14. oktobra, ob 20.00 uri
 v RESTAVRACIJI CASINO SAMBA BRAZIL SHOW

V SOBOTO, 16. oktobra, ob 20.00 uri
 v RESTAVRACIJI in ob 24.00 uri
 v CLUBU DISCOTEKA OTOČEC
 Občutite utrip RIA!

CLUB DISCOTEKA OTOČEC

DRAGOJEVIČ NA OTOČCU

OTOČEC - V prenovljeni restavraciji Casino Otočec bo danes ob 20. uri večer z Oliverjem Dragojevičem in skupino Faraoni. Oktober bo v tem lokalu tudi sicer zaznamovan z divjačinskih jedmi. Za prijetno vzdušje vsak večer skrbi duo Memories iz Dubrovnika in dekleta s show programom. Vabljeni!

PRILOŽNOST ZA D.J.

NOVO MESTO - Glub diskoteka Otočec organizira od 1. oktobra do 31. decembra tekmovanje D.J. amaterjev, ki pri tovrstnem delu še niso angažirani. Tekmovanje je vsak petek in soboto v Clubu diskoteka na Otočcu, vsak od tekmovalcev pa mora pripraviti 2-urni program. Tričlanska komisija ocenjuje izbor in poznavanje aktualne glasbene scene, zvočno in svetlobno animacijo, celovit pristop, predvsem pa odziv publike. Vsem tekmovalcem je omogočeno predhodno usposabljanje na opremi in strokovna pomoč pred nastopom. Nagrade so vabljuje: prvi bo dobil 1.000, drugi 500 in tretji 300 DEM.

PREMAGALI NEPREMAGANE

NOVO MESTO - Košarkarji Novega mesta 92 so v Novi Gorici napravili pravi podvig - kot novinci v drugi ligi so z 82:80 premagali edino doslej še nepremagano moštvo, novogoriško Iskro. Tekma je bila ves čas izenačena. Novomeščani so sicer že vodili z 8 točkami prednosti, vendar je bilo na koncu zelo tesno. Tekmo sta z odličnim metanjem trojk odločila Bajc in Plantan, prednost novomeških košarkarjev pa je tudi v širokem izboru rezervnih igralcev, saj izkušene igralce Plantana, Bajca, Cerkovnika, Keka, Muniha, Laliča in Slavka Seničarja lahko v igri dokaj enakovredno zamenjajo skoraj enkrat mlajši Petrov, Strašek, Červ, Zupančič in Lenart.

KRESLIN V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ - V diskoteki Grad bo v soboto, 16. oktobra, Vlado Kreslin priredil celovečerni koncert. Vabljeni!

RAZSTAVA MAČK

NOVO MESTO - V nedeljo, 17. oktobra, bo v prostorih grmske osnovne šole odprta razstava pasemskih mačk, ki jo prireja Felinološko društvo Ljubljana, katerega člani so tudi dolenjski rejci in ljubitelji plemenitih mačk. Razstava bo odprta od 10. do 19. ure, obiskovalci pa si bodo lahko ogledali mačje lepote kakih 50 razstavljalcev in si katero od prijaznih živalic tudi kupili, saj jih bo nekaj naprodaj. Najlepša mačka po izboru obiskovalcev bo nagrajena.

OKTOBER V KULTURNEM DOMU

KRŠKO - V Kulturnem domu Krško bo v soboto, 16. oktobra, ob 20. uri nastopil New swing quartet. Koncert te znane slovenske vokalne skupine je za abonma in za red izven. Krški kulturni dom bo pripravil 30. oktobra ob 20. uri v svoji avli Večerni glasbeni koktejl z gosti Pro Musica Tibicinia iz Maribora ter otvoritev

likovne razstave akademskega slikarja Rajka Čubra iz Brestanice.

V domu bodo v oktobru predvajali filme Krvava Meri, Nune pojejo, Vonj po ženski, Dekle v zraku, To je Amerika, Nespodobna ponudba, Nina in Vstop prepovedan.

• Kdor vedno govori resnico, si lahko privoščiti slab spomin. (Heuss)

DOBRO JE VEDETI...

PRIPRAVA VAŠEGA AVTOMOBILA NA ZIMO

Da bi se izognili vsem težavam, ki v zimskem času čakajo vašega jeklenega konjička, smo v Novotehniinih servisih v Metliki, Trebnjem in Novem mestu pripravili za čas od 15. oktobra do 15. novembra poseben paket servisnih storitev z 10% popustom. Naši mojstri bodo za vaš avto opravili vse potrebne servisne kontrole z nastavitvami in Vam na vašo željo tudi strokovno svetovali vse podrobnosti o vzdrževanju vašega avtomobila. Obenem boste lahko izbrali iz široke palete avtomobilskih gum pravo obualo za Vaš štirikolesnik, ki ga bomo tudi brezplačno montirali.

Vabimo Vas, da se pripravite na našo dobronamerni ponudbi in nas obiščete!

INFORMACIJE: Servis Novo mesto, tel.: 068/321-538, Prodajno servisni center Trebnje, tel.: 068/44-025, servis Metlika 068/58-197.

NOVOTEHNA

Halo, tukaj je bralec Dolenjskega lista!

Ruske "veverice" mamijo dolenjske moške od doma - Policijska stavka gre nekaterim hudo v nos - Črnomaljski občinarji se naj gredo učiti v Metliko - Temna novomeška ulica

Pretekli četrtek se je na dežurnem telefonu slišalo več slabega kot dobrega, ena od naših bralk pa je potočila tudi nekaj solza od ogorčenja nad nesposobnim početjem v javnih lokalih. Novomeščanka (tako želi biti imenovana v zapisu) se hujuje nad ruskim kuplerajem, kot je v joku imenovala Henčkov dom pri Novem mestu. Pravi, da po deveti uri zvečer tja gor romajo moške, od mladih do takih v jeseni življenja, gledat "ruske veverice", se pravi mlada ruska dekleta, ki plešejo strip tease, so pa menda na voljo tudi za intimne usluge do zgodnjih jutranjih ur. Veliko denarja zdaj moški svet znosi tja gor, otroci pa so doma prikrajšani. Naša bralka dvomi, ali so ruske "veverice" sploh polnoletne. "Kaj nam je tega treba? Saj so čisto ponoreli. Poslovni sestanki, politični sestanki, nujna

srečanja, vse to ob 9. uri zvečer v Henčkovem domu! Prej ni bilo nikoli toliko večernih obveznosti. Kaj nam je na Dolenjskem treba te sramote?! Je Henčku res vseeno, kakšen sloves zdaj uživa njegovo ime?" se sprašuje obupana Novomeščanka.

J.P. iz Črnomlja je jezen zaradi policijske stavke. Prepričan je, da večina ljudi tako čuti, le da si ne upa glasno povedati. Sprašuje se, ali ni policistov nič sram, ko zahtevajo višje plače, saj imajo v primerjavi z delavci že zdaj precej višje. Prepričan je, da so celo preplačani, če vzame v ozir njihovo uspešnost. "Naj se postavijo v kožo tistih, ki nimajo službe ali pa imajo precej manjšo plačo kot oni, pa bomo videli, če jim bo potem še hodil štrajg po glavi."

Iz Črnomlja se je oglasil še razočaran Črnomaljec in je povedal, da v Dolenjskem listu prebira prispevke o gospodarskih uspehih Metlike, o urejenosti mesta, o razvoju vse občine, ob tem pa mu po glavi hodi njegova rodna črnomaljska občina, kjer se po njegovem mnenju ukvarja predvsem z drago plačanimi reorganizacijami občinskih stolčkov. Rezultat je seveda viden: Metlika se na lestvici razvivosti vzpenja, Črnomelj pa ostaja pri dnu. Črnomaljskemu občinskemu vrhu priporoča poučno ekskurzijo v Metliko, da bo spoznal, da je treba na stolčkih tudi delati. Na ekskurzijo naj občinarji vzamejo tudi komunalce, priporoča klicatelj, naj fantje vidijo, kako se urejajo komunalne zadeve. Morda bo ekskurzija pomagala, da se bodo občinarji namesto pranja umazanega perila lotili za občino koristnejših stvari.

H.I. iz Stranske vasi se je pritožil čez nagajanje novomeške občine, kot je dejal. Njegov oče je pred več leti

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Pristuhnil vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado DANICI ŠEKORANJA iz Novega mesta. Nagrajencema čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- 1 (4) Vesel Abraham - ALPSKI KVINTET
- 2 (1) Nazaj na vas - IGOR IN ZLATI ZVOKI
- 3 (3) Kolovrat - TRIO FRANCJA OCVIRKA
- 4 (5) Lepote Slovenije - HMELJARSKI INSTR. KVINTET
- 5 (2) Vinska pesem - FANTJE IZPOD ROGLE
- 6 (6) Dober dan - SALEŠKI FANTJE
- 7 (8) Trmasta Urška - JOŽE SKUBIC IN NJEGOVI
- 8 (-) Vrt brez smeha - ANS. TONIJA VERDERBERJA
- 10 (9) Sredi noči zvezda žari - ANS. BORISA RAZPOTNIKA

Predlog za prihodnji teden: Novo življenje - ANS. PETRA FINKA

KUPON ŠT. 41

Glasujem za:.....

Moj naslov:.....

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto